

**«ΣΧΕΔΙΟ  
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2012-2014  
ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ**

**ΦΑΣΗ Α  
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ</b> .....	<b>3</b>
<i>1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ</i> .....	3
<i>2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</i> .....	3
<b>ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ</b> .....	<b>4</b>
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ</i> .....	4
<i>1.1.1. Η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου</i> .....	4
<i>1.1.2. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»</i> .....	7
<i>ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ - ΟΡΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ</i> .....	7
<i>ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</i> .....	9
<i>ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ</i> .....	10
<i>1.1.3. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Προστασία, Απασχόληση, Υγεία»</i> .....	26
<i>ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</i> .....	26
<i>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ</i> .....	36
<i>ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ</i> .....	51
<i>ΥΓΕΙΑ</i> .....	56
<i>1.1.4. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Αγωγή, Εκπαίδευση, Πολιτισμός και Αθλητισμός»</i> .....	64
<i>ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</i> .....	64
<i>ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ</i> .....	77
<i>ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ</i> .....	82
<i>1.1.5. Το οργανόγραμμα, το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες</i> .....	87
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.2: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ</i> .....	94
<i>1.2.1. Το όραμα του Δήμου</i> .....	94
<i>1.2.2. Η στρατηγική του Δήμου</i> .....	94

## **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**

### **1. Θεσμικό πλαίσιο**

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α..

Με το άρθρο 266 Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Το θεσμικό πλαίσιο για τα επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων περιλαμβάνει:

1. την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534Β, 13/4/2007 στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
2. την αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
3. την αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. α' βαθμού
4. το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
5. την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η ΥΑ 18183/13-4-2007
6. το Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 με το οποίο τροποποιείται το ΠΔ185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».

Οι προηγούμενες θεσμικές ρυθμίσεις αποσκοπούν στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στους Ο.Τ.Α.. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων των Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό τους.

### **2. Διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος**

Η κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος γίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τον «Οδηγό κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων δήμων» της Ε.Ε.Τ.Α.Α. που δημοσιεύτηκε το Σεπτέμβριο 2011, έγιναν οι παρακάτω ενέργειες.

1. Συστήθηκε άτυπη ομάδα έργου από τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας προγραμματισμού και το Δ/ντή Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών για τη σύνταξη του σχεδίου του επιχειρησιακού προγράμματος.

2. Η Δημοτική Αρχή διατύπωσε τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου.
3. Ενημερώθηκαν οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών του δήμου και ο πρόεδρος της δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης.
4. Στελέχη του δήμου ασχολήθηκαν με την εκτίμηση των αναγκών και των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς επίσης και με την καταγραφή προτάσεων με βάση την εμπειρία κάθε υπηρεσίας στις παρακάτω θεματικές ενότητες:
  - Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής
  - Κοινωνική Προστασία
  - Απασχόληση
  - Υγεία
  - Αγωγή - Εκπαίδευση
  - Πολιτισμός
  - Αθλητισμός
5. Για το σκοπό αυτό, τα στελέχη του δήμου συγκέντρωσαν και επεξεργάστηκαν στοιχεία από εθνικές, περιφερειακές, τοπικές έρευνες και μελέτες, καθώς επίσης στοιχεία από τις υπηρεσίες του Δήμου σχετικά με την πόλη, τις ανάγκες που υπάρχουν και τις υπηρεσίες που παρέχονται.
6. Ο Διευθυντής Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών ασχολήθηκε με την εκτίμηση της επάρκειας των υπηρεσιών του Δήμου και συνεργάστηκε γι' αυτό με τους προϊσταμένους των υπηρεσιών.
7. Συντάχθηκε το σχέδιο της πρώτης ενότητας του επιχειρησιακού προγράμματος που αφορά το «Στρατηγικό Σχεδιασμό» και παραδόθηκε στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Για το **συντονισμό των διαδημοτικών δράσεων** και των πρωτοβουλιών υπεριοπικής ανάπτυξης, ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας προσκάλεσε τους όμορους δήμους Χαϊδαρίου, Αιγάλεω, Κορυδαλλού και τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας (Α.Σ.Δ.Α.) σε συνάντηση στο δημαρχείο.

Για τον ίδιο λόγο, ο δήμος συμμετείχε στις αντίστοιχες συναντήσεις που οργάνωσαν οι όμοροι δήμοι Χαϊδαρίου και Αιγάλεω και ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας (Α.Σ.Δ.Α.).

## **ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

### **Κεφάλαιο 1.1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ**

#### **1.1.1. Η γενική εικόνα της περιοχής του Δήμου**

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας βρίσκεται στη δυτική πλευρά του λεκανοπεδίου Αττικής, υπάγεται στο Δυτικό Τομέα της Περιφέρειας Αττικής και συνορεύει με τους δήμους Χαϊδαρίου, Αιγάλεω και Κορυδαλλού.

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας απέχει 10 χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας και περιβάλλεται από το όρος Αιγάλεω βορειοδυτικά, το Δρομοκαΐτειο Θεραπευτήριο και την Ιερά οδό βορειοανατολικά και το Γ' Νεκροταφείο νοτιοανατολικά.

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας έχει συνολική έκταση 2.233 στρέμματα. Η εντός σχεδίου περιοχή είναι 1.900 στρέμματα ενώ τα 333 στρέμματα συνιστούν την περιαστική ζώνη.

Η πόλη πήρε το όνομά της από τον ιστορικό ναό της Αγίας Βαρβάρας. Ο ναός αποτελεί διατηρητέο μνημείο και έχει μεγάλη αρχαιολογική, ιστορική, θρησκευτική και πολιτιστική σημασία. Χτίστηκε το 1904 και είναι ρυθμού τρίκλιτης βασιλικής. Ιερό του ναού είναι ένας ναΐσκος του 17ου αιώνα μέσα στον οποίο βρέθηκε η εικόνα της Αγίας Βαρβάρας. Σήμερα στο ναΐσκο φυλάσσεται τμήμα εκ του ιερού λειψάνου της Αγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας. Το εσωτερικό του ναού κοσμούν αγιογραφίες του Φώτη Κόντογλου, ενός από τους μεγαλύτερους αγιογράφους των νεοτέρων χρόνων. Στις 4 Δεκεμβρίου, γιορτή της Αγίας Βαρβάρας, ο ναός γίνεται πόλος έλξης χιλιάδων επισκεπτών. Δίπλα στον ιερό ναό βρίσκεται το Θεολογικό – Φοιτητικό Οικοτροφείο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Στην εντός σχεδίου περιοχή βρίσκεται το Γενικό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα».

Το 1949 ο συνοικισμός της Αγίας Βαρβάρας αναγνωρίστηκε ως κοινότητα. Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας ιδρύθηκε το 1963.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τα προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός, η κατανομή κατά φύλο και η πυκνότητα πληθυσμού είναι :

Μόνιμος πληθυσμός: 26.490

Άρρενες: 12.650, ποσοστό 47,8%

Θήλεις: 13.840, ποσοστό 52,2%

Πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο: 10.924

Η πληθυσμιακή εξέλιξη του δήμου, σύμφωνα με τις απογραφές της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ακολουθεί την πορεία που εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 1. Διαχρονική εξέλιξη του πληθυσμού του δήμου

ΕΤΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
1941	32 κάτοικοι	
1949	3.841	Ίδρυση Κοινότητας
1951	3.481	
1961	13.726	
1971	26.409	
1981	29.259	
1991	28.706	
2001	30.562	Πραγματικός πληθυσμός
2011	26.490	Προσωρινά αποτελέσματα
	40.000	Πραγματικός πληθυσμός (εκτίμηση του Δήμου)

Η κατανομή του πληθυσμού του δήμου σε ηλικιακές ομάδες βασίζεται στην απογραφή του 2001, καθώς δεν είναι διαθέσιμα τα αντίστοιχα στοιχεία από την τελευταία απογραφή.

Πίνακας 2. Κατανομή πληθυσμού σε ηλικιακές ομάδες

<b>Ομάδα ηλικίας</b>	<b>Πληθυσμός</b>	<b>Ποσοστό</b>
0-14	5.052	17%
15-24	4.882	16%
25-39	7.422	24%
40-54	6.063	20%
55-64	2.894	9%
65-79	3.668	12%
80 +	581	2%
Σύνολο	30.562	

1.1.2. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»

**ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ - ΟΡΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ**

Το δάσος του όρους Αιγάλεω που περιλαμβάνει τμήματα των Δήμων Αγίας Βαρβάρας και Χαϊδαρίου αποτελεί έναν από τους λίγους εναπομείναντες πνεύμονες πρασίνου του λεκανοπεδίου και έχει υπερτοπική σημασία. Το τμήμα του όρους Αιγάλεω που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου περιλαμβάνει μια δασική έκταση περίπου 160 στρεμμάτων, όπου κυριαρχεί η χαλέπιος πεύκη και μια βραχώδης έκταση με χαρακτηριστικό ένα παλιό λατομείο (νταμάρι Χαμηλοθώρη)

Η προστασία του δάσους, η ανάδειξη του φυσικού του κάλους και η αξιοποίησή του για την αναψυχή των πολιτών αποτέλεσαν προτεραιότητα της πολιτικής του Δήμου. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των κατολισθήσεων, που οφείλονται στη διάβρωση του βουνού από υπόγεια νερά, πρόβλημα που έγινε πιο έντονο με το σεισμό του 1999, έχει κατασκευαστεί τοιχίο αντιστήριξης. Για την προστασία του δάσους κατασκευάστηκε ούστημα πυρόσβεσης ενώ γίνονται τακτικά αναδασώσεις, οικολογική σπορά, κλάδεμα των δέντρων και καθαρισμοί από ξερά φύλλα / χόρτα και φυλάσσεται την αντιπυρική περίοδο κάθε χρόνο. Για την ανάδειξη και την αξιοποίησή του κατασκευάστηκαν διαδρομές περιπάτου, αναψυκτήριο, θερινός κινηματογράφος κ.α ενώ υπάρχουν σχέδια για την σύνδεση της δασώδους με την βραχώδη περιοχή του βουνού όπου βρίσκεται το νταμάρι για το οποίο υπάρχει σχέδιο περιβαλλοντικής αναβάθμισης και πολιτιστικής αξιοποίησης επειδή έχει πολλά τεχνικά και αισθητικά πλεονεκτήματα λόγω θέσης.

Πρόβλημα αποτελεί η ασάφεια σε σχέση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς του βουνού. Ο Δήμος δεν γνωρίζει αν υπάρχουν καταπατημένες διεκδικούμενες εκτάσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δήμος έχει απαλλοτριώσει αρκετές φορές μέχρι σήμερα εκτάσεις όπως το νταμάρι, την έκταση που καταλαμβάνει το γήπεδο και το 3<sup>ο</sup> γυμνάσιο, είναι πολύ πιθανό να υπάρχουν και άλλες καταπατημένες- διεκδικούμενες εκτάσεις. Η κατάσταση θα ξεκαθαρίσει με το κτηματολόγιο που ξεκίνησε το 2008.

Η προσπάθεια για την προστασία του δάσους, την ανάδειξη και την υπερτοπική αξιοποίησή του, πρέπει είναι συνεχής.

**Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

1. Επέκταση και εκσυγχρονισμός του **συστήματος πυρόσβεσης**
2. Συντήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων πυροπροστασίας
3. **Προμήθεια νέου εξοπλισμού** (υδροφόρα, όχημα πυρόσβεσης)
4. Υλοποίηση μελέτης με σκοπό την οικολογική σπορά της πλαγιάς και την αναδάσωση.
5. **Ολοκλήρωση του φυτωρίου.**
6. Χάραξη και συντήρηση μονοπατιών.
7. Κατασκευή **παρατηρητηρίου** για την ψυχαγωγία των περιπατητών.

8. Κατασκευή **ανοικτού θεάτρου** στη θέση του παλιού λατομείου και ανάδειξη του περιβάλλοντα χώρου
9. **Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση κινητοποίηση πολιτών** για την προστασία του χώρου από τη ρύπανση, τους βανδαλισμούς και τις συνέπειες των φυσικών καταστροφών.



## ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η βιώσιμη (αειφόρος) ανάπτυξη, όπως την όρισε η **Επιτροπή Brundtland** είναι η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί τη μόνη δυνατή πορεία δράσης για την εξασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος και επομένως η προστασία του περιβάλλοντος έχει καθοριστική σημασία για την ποιότητα ζωής σήμερα αλλά και στο μέλλον.

Αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος σημαίνει α) διάγνωση κινδύνων & πρόληψη β) αντιμετώπιση κινδύνων και αποκατάσταση επιπτώσεων

Στο πλαίσιο των παραπάνω, ο Δήμος υιοθετεί πολιτικές, παίρνει πρωτοβουλίες και συμμετέχει σε προγράμματα που έχουν στόχο την προστασία του Περιβάλλοντος.

Αντικείμενο της δράσης του αποτελούν:

- **Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διαχείριση των απορριμμάτων**

- **Η ανακύκλωση**

- Συσκευασιών
- Μπαταριών
- Παλαιών οχημάτων
- Ηλεκτρικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού
- Φωτιστικών & λαμπτήρων
- Κομποστοποίηση

- **Η αξιοποίηση του φυσικού αερίου**

Εννέα σχολικά κτίρια, το δημαρχείο και το ωδείο έχουν συνδεθεί με το δίκτυο φυσικού αερίου στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης με το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

- **Μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα**

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας συμμετέχει στην πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Δημάρχων». Το «Σύμφωνο των Δημάρχων» είναι η κυριότερη ευρωπαϊκή κίνηση στην οποία συμμετέχουν τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες δεσμεύονται εθελοντικά να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις περιοχές τους. Με τη δέσμευσή τους, οι υπογράφωντες το Σύμφωνο σκοπεύουν να επιτύχουν και να υπερβούν το στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών CO<sub>2</sub> κατά 20% έως το 2020.

Για το σκοπό αυτό, ο Δήμος συνεργάζεται με την ΠΕΔΑ (πρώην ΤΕΔΚΝΑ) και το ΚΑΠΕ, στο πλαίσιο του έργου «Energy for Mayors», με σκοπό την κατάρτιση «Σχεδίου Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια (ΣΔΑΕ)» για μείωση των εκπομπών CO<sub>2</sub>.

- **Η αντιμετώπιση της ηχορύπανσης**

Στο σχολικό συγκρότημα που διαπιστώθηκε πρόβλημα φτιάχτηκε φυτικό ηχοπέτασμα.

- **Η αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης**

Το επίπεδο ατμοσφαιρικής ρύπανσης που επικρατεί στο Δήμο, δεν είναι γνωστό γιατί δεν υπάρχουν οι ανάλογες μετρήσεις. Έτσι, η κατάσταση στην περιοχή μπορεί να εκτιμηθεί μόνο έμμεσα, μέσω των σχετικών μετρήσεων που διενεργεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. για την ατμοσφαιρική ρύπανση στο Λεκανοπέδιο Αθηνών και πιο συγκεκριμένα στην ανάλυση που αφορά στους σταθμούς μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων που περικλείουν το Δήμο Αγίας Βαρβάρας και βρίσκονται στον Πειραιά, Περιστέρι και στην Γεωπονική.

Εκτιμάται ότι η λειτουργία των δύο νέων σταθμών του Μετρό στο Δήμο, αναμένεται να αυξήσει τον κυκλοφοριακό φόρτο και τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και ηχορύπανσης.

**Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Για την προστασία του Περιβάλλοντος, εκτός από τη συνέχιση και επέκταση των δράσεων που υλοποιούνται σήμερα για την οποία υπάρχει λεπτομερής ανάλυση στο κεφάλαιο «Πολεοδομική Οργάνωση - Τεχνικές Υποδομές», προτείνεται **η μέτρηση των επιπέδων ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου** και εάν απαιτείται, η εκπόνηση σχετικών μελετών αντιμετώπισης των προβλημάτων.

## **ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

### **ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ - ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

#### **1. Χωροταξική οργάνωση – Βασικές χρήσης γης**

Η Αγία Βαρβάρα έχει έκταση **2.233** στρέμματα.

Ο **οικισμός** (εντός σχεδίου δομημένη περιοχή) καταλαμβάνει έκταση **1.900** στρεμμάτων.

Το **δάσος** καταλαμβάνει έκταση **160** στρεμμάτων. Οι λοιπές εκτάσεις (νιαμάρι) είναι 173 στρέμματα.

Η κυρίαρχη χρήση είναι η γενική κατοικία. Εμπορικές λειτουργίες συγκεντρώνονται γραμμικά στους δύο μεγάλους οδικούς άξονες Ελευθερίου Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρου και συνήθως σε βάθος ενός τετραγώνου. Εδώ συγκεντρώνονται οι βασικές λειτουργίες για την εξυπηρέτηση των καθημερινών αναγκών των κατοίκων του δήμου αλλά και πολλά καταστήματα δευτερογενούς τομέα με ευρύτερη πελατεία.

Εμπορικές λειτουργίες τοπικής σημασίας μαζί με λιγοστές βιοτεχνικές μονάδες, καθώς και συνεργεία αυτοκινήτων είναι διάσπαρτες σε μικρό βαθμό στον ιστό της πόλης.

Αν και στην πόλη δεν υπάρχει καμία βιομηχανική δραστηριότητα, εκτός από μία φαρμακευτική βιομηχανία, εντούτοις γειτνιάζει με βιομηχανική περιοχή του Δήμου Αιγάλεω και αυτή η γειτνίαση έχει αρνητικές περιβαλλοντικές και κυρίως κυκλοφοριακές επιπτώσεις.

#### **2. Χώροι πρασίνου**

Το οργανωμένο αστικό πράσινο καταλαμβάνει έκταση περίπου 190 στρεμμάτων συνολικά και είναι διάσπαρτο σε όλη την πόλη (για τον υπολογισμό μετρήθηκαν οι

πλατείες και τα άλση και το σύνολο πολλαπλασιάστηκε X 70% θεωρώντας το 30% πλακόστρωτο χώρο)

Η μεγαλύτερη με διαφορά επιφάνεια πρασίνου, υπάρχει στο 4<sup>ο</sup> Διαμέρισμα (Ιερά Οδό, Αγίας Μαρίας, Νέστου Μ. Αλεξάνδρου, Ελ. Βενιζέλου, Ηπείρου, Παλαιών Πολεμιστών, Λυκούργου, Πύργου και όρια βουνού). Εδώ βρίσκεται το άλσος Μητέρας, ένας πρότυπος χώρος πρασίνου 30 στρεμμάτων και ο παράπλευρος πράσινος χώρος 60 στρεμμάτων του πρώην Λοιμωδών που χωρίς να είναι ανοικτός στο κοινό, λειτουργεί ως πνεύμονας της ευρύτερης περιοχής. Υπάρχει επίσης το άλσος Ειρήνης με χώρους πρασίνου, αθλητικών δραστηριοτήτων και αναψυχής.

Στο 3<sup>ο</sup> Διαμέρισμα (Κερκύρας, Αγίου Ιωάννου, Κρήτης, Χαριλάου Τρικούπη, Λυκούργου, Πύργου, Μάνης, Δρομοκαϊτειο, όρια βουνού). το αστικό πράσινο είναι 6 στρέμματα, αλλά αυτό το Διαμέρισμα γειτνιάζει με το δάσος οπότε υπάρχει περιαστικό πράσινο 233 στρεμμάτων.

Στο 2<sup>ο</sup> Διαμέρισμα (Ελ. Βενιζέλου, Αιόλου, Λυκούργου, Τρικούπη, Κρήτης, Νικηταρά, Κερκύρας, Γεννηματά) το αστικό πράσινο είναι μόνο 3 στρέμματα.

Στο 1<sup>ο</sup> Διαμέρισμα (Ελ. Βενιζέλου, Μ. Αλεξάνδρου, Απ. Παύλου, Ηρακλείου, Αγ. Γεωργίου, Γεννηματά) υπάρχουν 11 στρέμματα πράσινο (διάσπαρτο).

Η αναλογία του αστικού πρασίνου σε σχέση με το δομημένο περιβάλλον είναι 8% δηλαδή κάτω από τα διεθνή πρότυπα.

### **3. Ασυμβατότητες χρήσεων**

Υπάρχουν ασύμβατες χρήσεις γης (βιοτεχνικές δραστηριότητες, τα συνεργεία κ.α σε χώρους κατοικίας) σε διάφορα σημεία της πόλης. Είναι μικρές μονάδες και δεν προκαλούν σοβαρό πρόβλημα. Παρόλα αυτά, θα ήταν χρήσιμο να χαρτογραφηθούν και να διερευνηθούν οι όροι λειτουργίας τους ώστε να μην επηρεάζουν το οικιστικό περιβάλλον.

### **4. Θεσμικό πλαίσιο οικιστικής ανάπτυξης**

Η οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή του δήμου Αγίας Βαρβάρας ξεκίνησε τις δεκαετίες 1920-1930 ενώ οι πρώτες οικιστικές περιοχές εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης μετά το 1937 (Διάταγμα 15/3/37) και ακολούθησαν διαδοχικές εντάξεις τμηματικών περιοχών σε αυτό. Στο πλαίσιο υλοποίησης της ΕΠΑ, εκπονήθηκε το 1985 το Γ.Π.Σ. του δήμου, το οποίο θεσμοθετήθηκε το 1989 και ισχύει μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με την ανάλυση των σχετικών στοιχείων που έγινε κατά την εκπόνηση του Γ.Π.Σ., τα σημαντικότερα προβλήματα που χαρακτηρίζαν τον οικιστικό ιστό του δήμου εκείνη την περίοδο, τα οποία οριοθέτησαν τους στόχους και τελικές προτάσεις παρέμβασης του Γ.Π.Σ. ήταν τα ακόλουθα:

- ♦ Έλλειψη ελεύθερων χώρων κοινόχρηστων και κοινωνικής υποδομής
- ♦ Επικράτηση σχετικά μεγάλων πυκνοτήτων λόγω υιοθέτησης υψηλών συντελεστών δόμησης και μικρών κατατμήσεων των οικοπέδων.
- ♦ Διάσπαση του πολεοδομικού ιστού της πόλης, η οποία τέμνεται από βασικούς οδικούς άξονες

- ♦ Κυκλοφοριακά προβλήματα που οφείλονταν κυρίως στην έλλειψη χώρων στάθμευσης, καθώς επίσης στη μη υιοθέτηση ενός ιεραρχημένου συστήματος χρήσεων γης και οδικού δικτύου.
- ♦ Υποβάθμιση του οικιστικού ιστού λόγω των επιπτώσεων ασύμβατων χρήσεων γης, όπως είναι η χωροθέτηση βιοτεχνικών δραστηριοτήτων σε χώρους κατοικίας και των επιπτώσεων της ύπαρξης των πυλώνων υψηλής τάσης.
- ♦ Η όχληση από βιομηχανικές δραστηριότητες οι οποίες λειτουργούσαν μέσα στα όρια του δήμου και κυρίως της Βιοχώραμ.

Σήμερα η εικόνα είναι διαφορετική. Οι κοινόχρηστοι χώροι και η κοινωνική υποδομή έχουν πολλαπλασιαστεί. Έχει οριστεί το ύψος των οικοδομών. Έχει ξεκινήσει η διαδικασία για τη δημιουργία μεγάλων χώρων στάθμευσης και στη θέση της βιομηχανίας Βιοχώραμ, ιδιοκτησία πλέον του δήμου, προβλέπεται η μερική δόμηση για πολιτιστικές δραστηριότητες και δημιουργία χώρου πρασίνου. Το **εκτός σχεδίου τμήμα** του Δήμου είναι μόνο **333** στρέμματα και αυτά στο δυτικό τμήμα, στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω.

### **5. Ισόρροπη οικιστική ανάπτυξη**

Η οικιστική επέκταση γίνεται μόνο στα ελάχιστα εναπομείναντα οικοπέδα, ή με κατεδάφιση παλαιών κτισμάτων και ανέγερση νέων, ή καθ' ύψος σε υπάρχοντα κτίσματα. Η οικοδομήσιμη γη είναι κορεσμένη και δεν έχει άλλες δυνατότητες επέκτασης για οικιστική ανάπτυξη. Βρίσκεται στην διαδικασία ένταξης στο σχέδιο πόλης έκταση 30 στρεμμάτων που χωροθετείται πάνω από την οδό Παύλου Μελά στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω και πάνω από την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου στα όρια με το Δρομοκαΐτειο.

### **Συμπέρασμα**

Ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας είναι ένας δήμος μικρής έκτασης, ασφυκτικά περικυκλωμένος από φυσικά όρια ή άλλους Δήμους.

Η κατοικία και δευτερευόντως το γενικό εμπόριο οι κυριαρχούσες χρήσεις γης.

Το αστικό πράσινο είναι διασπασμένο σε μικρές πλατείες και τρίγωνα, με μοναδική εξαίρεση το άλσος Μητέρα και το άλσος Ειρήνης και δεν είναι αναλογικά κατανομημένο στις συνοικίες. Οι υπάρχοντες ανοικτοί κοινόχρηστοι χώροι, αν και πολύ περισσότεροι από την προηγούμενη δεκαετία, δεν λύνουν το πρόβλημα της έλλειψης ανοιγμάτων και πνευμόνων πρασίνου στην πόλη και ειδικά στο δεύτερο Διαμέρισμα.

Υπάρχει έλλειψη ελεύθερων οικοπέδων.

Υπάρχουν μεγάλες υψομετρικές διαφορές λόγω κλήσης του φυσικού εδάφους ιδίως στο Διαμέρισμα 4.

Παρατηρείται αυξημένη οικοδομική δραστηριότητα στις προσθήκες καθ' ύψος ενώ έχει αρχίσει η διαδικασία αντιπαροχών. Αυτό οφείλεται στην αναβάθμιση της πόλης την τελευταία δεκαετία και στη σύνδεσή της με το μετρό.

### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

#### **1. Ανάπτυξη του πρασίνου μέσα στην πόλη και σύνδεσή του με το περιαστικό.**

- Δενδροφύτευση πεζοδρομίων, των πεζοδρόμων και άλλων κοινοχρήστων χώρων που είναι δυνατό να δενδροφυτευτούν. Έχουν καταγραφεί 138

σημεία σε όλη την πόλη για νέα φύτευση ή αντικατάσταση δέντρων που εμποδίζουν, με μεγάλα δέντρα σε σωστή θέση.

- **Επέκταση του δικτύου πεζοδρόμων και σύνδεση τους αστικούς χώρους πρασίνου με το περιαστικό πράσινο.** (Οδοί που καταρχήν θα πεζοδρομηθούν αναφέρονται στο κεφάλαιο αστική κινητικότητα). Τελικός σκοπός είναι η δημιουργία «πράσινων διαδρομών» στην πόλη και ποδηλατόδρομων.
- **Δημιουργία πράσινων ταρατσών.** Η πυκνή δόμηση, οι στενοί δρόμοι οι λίγοι ελεύθεροι χώροι συμβάλλουν στη δημιουργία θερμικών νησίδων και εντείνουν την ατμοσφαιρική ρύπανση μιας πόλης. Όμως υπάρχουν λύσεις που μπορούν να βελτιώσουν το μικροκλίμα της. Η μετατροπή των ταρατσών σε «πράσινες στέγες» είναι μία από αυτές. Δηλαδή η φύτευση των επιφανειών στις οροφές των κτιρίων, οι οποίες μετατρέπονται σε ταράτσες - κήπους με διάφορα είδη βλάστησης. Η τελική επιλογή γίνεται μετά από μελέτη όλων των παραγόντων όπως κλιματολογικές συνθήκες, κατασκευαστικά χαρακτηριστικά του κτιρίου, έκταση και αντοχή του δώματος, αριθμός και θέση των υδρορροών, κλίση κ.α.

Η κατασκευή κήπων στην ταράτσα επιδρά θετικά στο εσωτερικό του κτιρίου, παρέχοντας καλύτερη θερμομόνωση καλοκαίρι και χειμώνα, πετυχαίνοντας εξοικονόμηση ενέργειας που φτάνει έως το 30% τους θερινούς μήνες στον τελευταίο όροφο. Παρέχει επίσης μείωση της θερμοκρασίας, αποτροπή των πλημμυρών από τη συγκράτηση των νερών της βροχής, μείωση της σκόνης και του νέφους από το φίλτράρισμα των φυτών και μείωση της ηχορύπανσης.

Ακόμα κι αν πρασινίσουν μόνο οι στέγες των δημόσιων κτιρίων τα αποτελέσματα θα είναι εντυπωσιακά. Αν η εφαρμογή επεκταθεί σε μονοκατοικίες ή πολυκατοικίες το αστικό τοπίο θα αλλάξει ριζικά. Η ιδέα φύτευσης των ταρατσών ώστε να λειτουργούν ως φυσικά φίλτρα και πνεύμονες πρασίνου μέσα στον αστικό ιστό, κερδίζει συνεχώς έδαφος σε πολλές χώρες του κόσμου. Σε κάποιες πόλεις μάλιστα, οι πράσινες στέγες επιβάλλονται και από τη νομοθεσία. Τα κόστη δεν είναι απαγορευτικά, αντίθετα τα οφέλη είναι αναμφισβήτητα. Ο Δήμος μπορεί να παρέχει κίνητρα στους πολίτες για να φυτεύουν στις ταράτσες και τα μπαλκόνια, προσφέροντας δωρεάν τα φυτά από το φυτώριό του.

**2. Ολοκλήρωση φυτωρίου,** από το οποίο θα προκύψουν πολλαπλά οφέλη, όπως:

- Δυνατότητες προμήθειας φυτών για το Δήμο και τους κατοίκους.
- Δυνατότητες αξιοποίησης του φυτωρίου για τη διεύρυνση των γνώσεων για το φυσικό περιβάλλον και την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης. Το φυτώριο μπορούν να επισκέπτονται μαθητές και άλλες κοινωνικές ομάδες. Δημιουργία ενός χώρου προβολής θεμάτων από την πλούσια κληρονομιά του όρους Αιγάλεω.

**3. Υπάρχει Πολεοδομική μελέτη για ένταξη στο σχέδιο πόλης των περιοχών:**

- ♦ Κακοσούλι ( 26,5 στρέμματα)
  
- ♦ Λωρίδα επί της Ελ. Βενιζέλου και της Ιεράς Οδού που συνορεύει με το Δρομοκαΐτειο
  
- ♦ Περιοχή ρέματος Δούσμανη.

Ειδικότερα για τη περιοχή του ρέματος Δούσμανη είναι αναγκαίο το κλείσιμο των ΟΤ 610, 639, 640, 642 και η ένταξη στο σχέδιο πόλης των δύο νέων ΟΤ 706α και 706β.

- 4. Η αναζήτηση ελεύθερων οικοπέδων ή κτισμάτων** που μπορούν να απαλλοτριωθούν με σκοπό τη δημιουργία ανοικτών κοινόχρηστων χώρων **στο 2<sup>ο</sup> και 1<sup>ο</sup> Διαμέρισμα**. Επειδή οι περιοχές αυτές συνδέονται με τον Κορυδαλλό και τη Νίκαια, είναι σωστό να ληφθούν υπόψη οι οικιστικές συνθήκες και τα σχέδια που υπάρχουν στους όμορους δήμους για δημιουργία ανοικτών κοινόχρηστων χώρων που θα επηρεάσουν θετικά και την Αγία Βαρβάρα.
- 5. Ο έλεγχος της οικοδομικής δραστηριότητας για την προστασία του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις της αυθαίρετης δόμησης.**
- 6. Θεσμοθετήθηκε ΦΕΚ 129 τεύχος Α.Α.Π. 3/6/2011 με ζώνη Α και ζώνη Β με ύψος οικοδομών τέτοιο ώστε να μην ‘κρύψουν’ το όρος Αιγάλεω.**

## ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

### 1. Πολεοδομική οργάνωση οικισμού

#### Κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι

Η επιφάνεια της περιοχής εντός σχεδίου είναι 1.900 στρέμματα. Οι δρόμοι και τα πεζοδρόμια είναι 635 στρέμματα, δηλαδή αποτελούν το **33%** αυτής της επιφάνειας, ποσοστό ικανοποιητικό

Ικανοποιητικό, ως σύνολο, θεωρείται και το ποσοστό του πρασίνου στους κοινόχρηστους χώρους δηλαδή σε πλατείες, διοικητικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ως προς το επίπεδο οργάνωσης ισχύουν τα εξής: Οι περισσότερες πλατείες και παιδικές χαρές είναι πρόσφατα ανακατασκευασμένες με σύγχρονη σχεδίαση και υλικά και με καλή αναλογία πράσινου ( 60-70%).

Όσον αφορά στις διοικητικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις υπάρχει σημαντική βελτίωση, τόσο από άποψη διαθέσιμων χώρων όσο και από άποψη λειτουργικότητας και αισθητικής αυτών των χώρων.

Όμως υπάρχουν παλιές και νέες ανάγκες που δημιουργεί η διαρκής ανάπτυξη των υπηρεσιών που στεγάζουν, οι οποίες πρέπει να καλυφθούν.

Συγκεκριμένα απαιτείται:

- ♦ Εγκατάσταση των υπηρεσιών καθαριότητας, πρασίνου και τεχνικών συνεργείων σε χώρο με σύγχρονες προδιαγραφές και εγκαταστάσεις.
- ♦ Εγκατάσταση υφιστάμενων κοινωνικών υπηρεσιών που συστεγάζονται ή νέων κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών, σε κατάλληλους χώρους (Βοήθεια στο Σπίτι, Υπηρεσία Σίτισης, Ακαδημία Τεχνών, Οργανισμός Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης κ.α)
- ♦ Συντήρηση και βελτίωση του εξοπλισμού των δημοτικών κτιρίων που στεγάζουν διάφορες υπηρεσίες (Δημαρχείο, παλαιά αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου, Πνευματικού Κέντρου, κ.α)

Ειδικότερα για τους αθλητικούς χώρους εκτιμάται ότι:

Υπάρχουν λίγοι υπαίθριοι αθλητικοί χώροι και συγκεκριμένα δύο γήπεδα basket, στην οδό Μ. Αλεξάνδρου και στην οδό Δεληγιάννη (Πάνθεον) κι ένα γήπεδο χάντμπολ στην οδό Κυκλάδων που δεν είναι σε καλή κατάσταση. Το γήπεδο ποδοσφαίρου στα Ριμνίτικα δεν λειτουργεί. Κλειστοί αθλητικοί χώροι είναι δύο γυμναστήρια από τα οποία το ένα είναι καινούργιο. Συνολικά οι αθλητικές εγκαταστάσεις κρίνονται ανεπαρκείς. Η κατασκευή νέων χώρων και η ανακατασκευή των υπαρχόντων μέσα από ένα επανασχεδιασμό χωροθέτησής τους είναι απαραίτητη.

## Χαρακτήρας Δομημένου Περιβάλλοντος

**Πίνακας 3 Κτίρια κατά αριθμό ορόφων, χρονική περίοδο και κύρια υλικά κατασκευής,**

**Δήμος Αγίας Βαρβάρας**  
Απογραφή κτιρίων 2000

Σύνολο κτιρίων	Όροφοι κτιρίων		Χρονική περίοδος κατασκευής κτιρίου	Κύρια υλικά κατασκευής του κτιρίου	Μορφή επικάλυψης του κτιρίου - κύρια υλικά επικάλυψης κεκλιμένης στέγης
	Αριθμός ορόφων	Αριθμός ορόφων			
4.874	1.467	1.637	4.525	Με ταράτσα (δώμα)	Κεραμίδια
					Φύλλα
					Άλλα υλικά
					Συνολικός αριθμός κανονικών κατοικιών
					11.661

Σε γενικές γραμμές, στον Δήμο παρατηρούνται τέσσερις τύποι κτισμάτων:

- ♦ Τα **τριώροφα και τετράωροφα κτίρια εν σειρά**. Τα κτίρια αυτά αποτελούν τον επικρατέστερο τύπο κτισμάτων στην περιοχή. Στο σύνολό τους είναι κτισμένα με το συνεχές σύστημα δόμησης, με μεγάλη κάλυψη και **χωρίς να αφήνουν πρασιά στα όρια του οικοπέδου**. Στην πλειοψηφία τους είναι συνήθους κατασκευής.
- ♦ Τα **μονώροφα/ διώροφα**. Αυτά τα κτίρια έχουν συνήθως μέτωπο επί του δρόμου και φυτεμένη μικρή αυλή (πρασιά) στο μπροστινό όριο του οικοπέδου. Στο σύνολό τους είναι απλής κατασκευής ενώ ένας αριθμός αυτών είναι σε άσχημη ή και ερειπιώδη κατάσταση.



- ♦ Οι **προσφυγικές πολυκατοικίες** οι οποίες κτίστηκαν στη δεκαετία του 1960 και απαρτίζονται από 31 συνολικά κτίρια τα οποία περιλαμβάνουν 579 διαμερίσματα.
- ♦ Οι **πολυκατοικίες** της δεκαετίας του 90 και μετέπειτα. Αριθμητικά δεν είναι πάρα πολλές αλλά αυξάνουν συνεχώς. Πρόκειται για καινούργια κτίσματα που έχουν μεγάλη κάλυψη και ύψος που ξεπερνάει τους πέντε ορόφους, είναι κτισμένα σύμφωνα με το συνεχές σύστημα δόμησης και τα περισσότερα **δεν έχουν πρασιά**. Όλες οι καινούργιες πολυκατοικίες είναι κτισμένες με pilotis και έχουν τη συνήθη κατασκευή που επεκράτησε κατά την τελευταία δεκαετία στις αστικές πολυκατοικίες και χαρακτηρίζεται από τους σχετικά μεγάλους εξώστες.

Η κατανομή αυτών των τύπων κτιρίων στο χώρο, έχει διαμορφώσει δύο διαφορετικές εικόνες, ανάλογα με την ύπαρξη πρασιάς, κάθε μία από τις οποίες παρουσιάζει συγκεκριμένα μορφολογικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζει την ποιότητα του οικιστικού περιβάλλοντος.

Η πρώτη αφορά δρόμους με τριώροφα και τετραώροφα κτίρια, κτισμένα με το συνεχές σύστημα δόμησης χωρίς πρασιά. Η ποιότητα των κτιρίων είναι μέτρια έως καλή. Παρά το σχετικά χαμηλό ύψος τους, προσδίδουν την εικόνα της τυπικής αθηναϊκής, πυκνοδομημένης γειτονιάς. Αυτή η εικόνα οφείλεται στα υψηλά ποσοστά κάλυψης των οικοδομικών τετραγώνων και την ανυπαρξία πρασιών, σε συνδυασμό με την έλλειψη αρκετών ανοικτών χώρων και το μεγάλο αριθμό σταθμευμένων αυτοκινήτων κατά μήκος των δρόμων. Τα οικοδομικά τετράγωνα χαρακτηρίζονται από συμπαγείς περιμετρικά όγκους που διαμορφώνουν ένα κλειστό μέτωπο στο δρόμο με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός συμπαγούς οικιστικού ιστού. Επειδή οι κτιριακοί όγκοι δεν έχουν ιδιαίτερα αισθητικά/ αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, η εικόνα των όψεων ποιοτικά είναι ανάλογη. Από το μικρό πλάτος των δρόμων και κυρίως των πεζοδρομίων, την κυκλοφορία και τη στάθμευση των αυτοκινήτων προκύπτουν προβληματικές καταστάσεις στα συνεχή μέτωπα των κατοικιών. Η ισχνή, χαμηλή δενδροφύτευση που υπάρχει σε μερικούς δρόμους δεν βοηθά στη βελτίωση της ενώ η στενότητα των πεζοδρομίων και τα εμπόδια σε αυτά, την επιδεινώνει.

Η δεύτερη περίπτωση, αφορά δρόμους με πρασιές. Και εδώ υπάρχουν χαμηλά κτίρια κτισμένα με το συνεχές σύστημα δόμησης αλλά τα περισσότερα έχουν πρασιά.

Το χαμηλό ύψος και η μετατροπή των πρασιών σε μικρές αυλές που λειτουργούν ως μικροί ανοικτοί χώροι έχουν αποτέλεσμα να μη δημιουργείται η αίσθηση της στενότητας που υπάρχει στην προηγούμενη περίπτωση. Γενικά, υπάρχουν περιοχές που δίνουν την εικόνα άναρχης δόμησης. Αυτή οφείλεται στην τυχαία εναλλαγή του ύψους των κτιρίων, στην κακή κατασκευαστική ποιότητα των οικοδομών, π.χ. επεκτάσεις- προσθήκες ορόφων με διαφορετικά μορφολογικά χαρακτηριστικά από το υπόλοιπο κτίριο, εναλλαγή υλικών κλπ., και σε ένα αριθμό κτισμάτων που βρίσκονται σε κακή κατάσταση. Τα τελευταία χρόνια όμως, παρατηρείται μια συνεχής ανανέωση των κτισμάτων που αποκτούν διαρκώς καλύτερη ποιότητα και αισθητική.

Σημαντική παράμετρος που επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον και κατά συνέπεια την ποιότητα ζωής των κατοίκων είναι οι πυλώνες υψηλής τάσης της ΔΕΗ που διαπερνούν ένα τμήμα της πόλης. Το θέμα των πυλώνων, θέμα υγείας και

αισθητικής, έχει απασχολήσει επανειλημμένα το Δήμο, τους κοινωνικούς φορείς και τους πολίτες. Η απομάκρυνσή τους αποτελεί χρόνιο αίτημα. Πρόβλημα επίσης υγείας και αισθητικής, αποτελεί η παράνομη τοποθέτηση κεραιών κινητής τηλεφωνίας.

## **2. Τεχνική υποδομή**

### **Οδικό δίκτυο**

Υπάρχουν δύο βασικές κατηγορίες δικτύου. Το κεντρικό (οδοί Μ. Αλεξάνδρου και Ελ Βενιζέλου) το οποίο είναι 3 χλμ και το δευτερεύον που είναι 57 χλμ. Ολόκληρο το δίκτυο είναι ασφαλτοστρωμένο και σε καλή κατάσταση. Αναγκαία κρίνεται η περιοδική συντήρηση- ανακατασκευή της ασφαλτόστρωσης.

### **Πεζοδρόμια**

Η κίνηση των πεζών δυσχεραίνεται ή/ και είναι απαγορευτική λόγω της κακής κατάστασης των πεζοδρομίων.

Πιο συγκεκριμένα, το πλάτος των περισσότερων από τα υφιστάμενα πεζοδρομία είναι 1 έως 1,20 μέτρα, και η επιφάνεια αυτή μειώνεται σημαντικά λόγω της ύπαρξης διαφόρων εμποδίων όπως κλιμακοστάσια κατοικιών, πινακίδες, φωτιστικά, δένδρα κλπ. Πιο έντονο είναι το πρόβλημα στις περιοχές του πρώτου διαμερίσματος (κάτω Αγία Βαρβάρα)

Για να λειτουργήσει ικανοποιητικά ένα πεζοδρόμιο, πρέπει να έχει ελεύθερη επιφάνεια μήκους 1,5 έως 1,8 μ. και να διαθέτει τις απαραίτητες ράμπες πρόσβασης για άτομα με ειδικές ανάγκες. Σε ορισμένες περιπτώσεις η αύξηση του πλάτους των πεζοδρομίων είναι εφικτή ενώ σε άλλες αυτό που μπορεί άμεσα να γίνει είναι ο περιορισμός των εμποδίων.

### **Δίκτυο ύδρευσης**

Το δίκτυο καλύπτει ολόκληρο τον δήμο χωρίς προβλήματα. Σε πολλά σημεία όμως χαρακτηρίζεται πεπαλαιωμένο - διαβρωμένο και χρήζει αντικατάστασης. Φορέας διαχείρισης είναι η Ε.Υ.Δ.Α.Π.

### **Διαχείριση απορριμμάτων**

Τα απορρίμματα συγκεντρώνονται με το σύστημα της μηχανικής αποκομιδής καθημερινά από όλες τις γειτονίες. Τα ογκώδη απορρίμματα (μπάζα, κλαδιά κτλ) συγκεντρώνονται με ανοικτά αυτοκίνητα μετά από συνεννόηση.

### **Αποχέτευση ακαθάρτων**

Το κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης καλύπτει το Δήμο στο σύνολό του χωρίς προβλήματα

### **Αποχέτευση όμβριων**

Το κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης καλύπτει το Δήμο στο σύνολό του.

### **Ενέργεια**

Το δίκτυο ηλεκτρισμού καλύπτει όλο το Δήμο. Στην μεγαλύτερη έκταση του δήμου υπάρχει υπέργεια καλωδίωση. Στις κεντρικές λεωφόρους έχει γίνει υπογειοποίηση του δικτύου. Σημαντικό πρόβλημα αποτελούν οι πυλώνες υψηλής τάσης που διαπερνούν την πόλη.

Έχει γίνει η υποδομή για το φυσικό αέριο και υπάρχουν νεόδμητες ή ανακατασκευασμένες οικοδομές που συνδέονται με το δίκτυο φυσικού αερίου και κάνουν χρήση. Δεν χρησιμοποιούνται εναλλακτικές μορφές ενέργειας.

### **Συμπεράσματα**

Η πόλη της Αγίας Βαρβάρας βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση, στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω. Έχει αξιόλογα φυσικά και ιστορικά/ αρχαιολογικά στοιχεία. Διαθέτει καλή τεχνική υποδομή και ένα μεγάλο αριθμό κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων διοικητικού, κοινωνικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Υπάρχει οικοδομική δραστηριότητα και η ποιότητα των οικοδομών διαρκώς βελτιώνεται. Βασικά είναι μια πόλη που βρίσκεται σε πορεία ανάπτυξης.

Οι ανάγκες που κυριαρχούν σε αυτήν την πορεία είναι η βελτίωση των πεζοδρομίων, η δημιουργία χώρων στάθμευσης, η επέκταση των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων και η βελτίωση των τεχνικών υποδομών με τους κλασικούς τρόπους αλλά και τη χρήση των νέων τεχνολογιών και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

#### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

- 1. Αύξηση πλάτους πεζοδρομίων με αντίστοιχη μείωση θέσεων στάθμευσης** σε οδούς των οποίων η πρόταση θα προκύψει μετά από μελέτη.
- 2. Βελτιώσεις των πεζοδρομίων** (διαμορφώσεις, αφαίρεση εμποδίων, νέα φύτευση) Μετά την ακριβή αποτύπωση των πεζοδρομίων θα προταθούν για βελτίωση τα πλέον προβληματικά
- 3. Δημιουργία χώρων στάθμευσης στο** 1<sup>ο</sup> Διαμέρισμα Χανίων – Ηρακλείου (υπόγειου) το 2<sup>ο</sup> Διαμέρισμα Βενιζέλου – Παλαμά – Πλατή (υπόγειου) την Αγία Μαρίνα (υπόγειου) και το γήπεδο Ριμινίτικα (υπαίθριου)
- 4. Αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης.**
- 5. Ενεργοποίηση προγράμματος υδροδότησης πλατειών μέσω των υπαρχόντων υπογείων δεξαμενών και τροφοδοσίας από γεωτρήσεις, για τη σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων.**
- 6. Επέκταση του δικτύου αυτόματου ποτίσματος και συντήρηση του υπάρχοντος.**
- 7. Αισθητική βελτίωση των δημοσίων χώρων μέσω υπογειοποίησης του ηλεκτρικού δικτύου.**
  - ♦ Υπογειοποίηση των γραμμών μεταφοράς υψηλής τάσης που θα έχει αποτέλεσμα την απομάκρυνση των πυλώνων και κατ'επέκταση την απομάκρυνση των εναέριων γραμμών (θέμα της Δ.Ε.Η.).
  - ♦ Υπογειοποίηση του δικτύου μέσης και χαμηλής τάσης, απομάκρυνση των σύλων και απομάκρυνση των εναέριων γραμμών και μετασχηματιστών στο εμπορικό κέντρο της πόλης. Κατά προτεραιότητα στις οδούς Χίου, Κρήτης, Αφροδίτης, Ηπείρου και σε δεύτερη φάση στις οδούς Π.Π. Γερμανού, Στέφανου Σαράφη, Ηρακλείου και Μαρίνου Αντύπα.

**8. Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας** Αξιοποίηση της φωτοβολταϊκή ηλεκτρικής ενέργειας στο 5<sup>ο</sup> Δημοτικό, 6<sup>ο</sup> Δημοτικό, 7<sup>ο</sup> Δημοτικό και το 1<sup>ο</sup> Γυμνάσιο. Με τη χρήση φωτοβολταϊκών μπορούμε να μετατρέψουμε την ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική σε βιομηχανικό – οικιακό επίπεδο απόδοσης 13–16%. Σε μια επιφάνεια περίπου 20m<sup>2</sup> από φωτοβολταϊκή συστοιχία παράγεται ηλεκτρική ενέργεια 8Kwh. Επομένως, θα έχουμε λιγότερη κατανάλωση στη Δ.Ε.Η. και μερική αυτονομία στα σχολικά κτίρια.

**9. Βελτίωση του συστήματος διαχείρισης απορριμμάτων** με τη χρήση υβριδικών οχημάτων για τη μείωση των ρύπων.

**10. Βελτίωση της υποδομής στον τομέα των διοικητικών και κοινωνικών εξυπηρετήσεων, με:**

- ♦ Κατασκευή Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής και Ενημέρωσης στη διασταύρωση των οδών Βενιζέλου 76 & Λυκούργου 1, για τη στέγαση Κέντρου Εξυπηρέτησης Δημοτών, ΚΕΠ, Υπηρεσίας Απασχόλησης, Κ.Α.Π.Η..
- ♦ Εφαρμογή των νέων τεχνολογιών για την άμεση - ηλεκτρονική επικοινωνία και εξυπηρέτηση των δημοτών (ηλεκτρονικός δήμος)
- ♦ Κατασκευή νέου Κ.Α.Π.Η. στη διασταύρωση των οδών Αθανασίου Διάκου & Ματσούκα.
- ♦ Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης της Οικογένειας

**11. Βελτίωση και επέκταση της υποδομής για τη φύλαξη, προσχολική αγωγή, εκπαίδευση, δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία παιδιών με:**

- ♦ Κατασκευή Παιδικού Σταθμού
- ♦ Κατασκευή Νηπιαγωγείου
- ♦ Ανακατασκευή του κτιρίου του Γ' Γυμνασίου
- ♦ Δημιουργία παιδότοπου και προτυποποίηση των παιδικών χαρών
- ♦ Δημιουργία ΕΠΑΛ

## **12. Βελτίωση και επέκταση της υποδομής στον τομέα των πολιτισμού:**

- ♦ Ανάπλαση του παλαιού εργοστασίου ΒΙΟΧΡΩΜ με σκοπό τη δημιουργία ενός πολιτιστικού πολυχώρου με υπερτοπική σημασία: Θα διαθέτει Οργανισμό Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Ακαδημία Τεχνών) με σχολές ανώτερης βαθμίδας θεάτρου, μουσικής, χορού, κινηματογράφου και τηλεόρασης, Συνεδριακό κέντρο, εκθεσιακούς χώρους, παιδότοπο, εγκαταστάσεις αναψυχής και πρασίνου.
- ♦ Δημιουργία Κέντρου για τον Πολιτισμό και τους Τσιγγάνους (Μπορεί να γίνει στο χώρο της Βιοχρώμ).
- ♦ Κατασκευή υπαίθριου Θεάτρου στο παλιό νταμάρι, σε χώρο 15 στρεμμάτων με θέα σε όλο το λεκανοπέδιο, με σκοπό τη φιλοξενία κάθε είδους πολιτιστικών εκδηλώσεων από αρχαίο θέατρο ως μεγάλα μουσικά φεστιβάλ.
- ♦ Εξοπλισμός Κινηματοθέατρου Γ. Ρίτσου.
- ♦ Δημιουργία Μουσείου Θεάτρου Σκιών για την ανάδειξη της παράδοσης και ιδιαίτερης προσφοράς της πόλης. (Μπορεί να γίνει στο χώρο της Βιοχρώμ).
- ♦ Λειτουργία στο Κέντρο Λόγου και Τέχνης «Ανοικτού Πανεπιστημίου»

## **13. Βελτίωση και επέκταση της υποδομής στον τομέα του αθλητισμού με:**

- ♦ Επανεξέταση του σχεδιασμού και της χωροθέτησης των αθλητικών εξυπηρετήσεων
- ♦ Κατασκευή κολυμβητήριου
- ♦ Ανακατασκευή του γηπέδου ποδοσφαίρου στα Ριμινίτικα.
- ♦ Κατασκευή γηπέδου 8X8 στο άλσος Ειρήνης
- ♦ Κατασκευή γηπέδων μπάσκετ και βόλεϊ απέναντι από το Λίθο (ΟΤ 668, 669 )
- ♦ Κατασκευή γηπέδου τένις.

- ♦ Κατασκευή Κέντρου Βαρέων Αθλημάτων στη συμβολή των οδών Αιόλου και Λεωνίδου
- ♦ Επισκευή - συντήρηση των αθλητικών χώρων

#### **14. Μελέτη για τον εντοπισμό και την αξιοποίηση χώρων διαφήμισης και πληροφόρησης (ανακοινώσεις)**

#### **15. Παρακολούθηση της κατάστασης της τεχνικής υποδομής και των αναγκών που προκύπτουν με τη χρήση των GIS**

### **ΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ**

Η δόμηση των σύγχρονων πόλεων, δεν αφήνει περιθώρια για ριζικές αλλαγές και μάλιστα άμεσα. Όταν υπάρχουν στενοί δρόμοι και πεζοδρόμια, όταν λίγα σπίτια διαθέτουν Parking, ενώ δεν υπάρχει κανένας ιδιωτικός ή δημόσιος χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων, προκύπτουν αντικειμενικά προβλήματα αστικής κινητικότητας. Είναι σαφές ότι για να δοθούν λύσεις στα προβλήματα αστικής κινητικότητας, απαιτείται πολύς χρόνος. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται προγραμματισμός των παρεμβάσεων, παρεμβάσεις με προοπτική και κυρίως παρεμβάσεις που έχουν την υποστήριξη των πολιτών.

Ως σήμερα, στο πλαίσιο εφαρμογής κυκλοφοριακής μελέτης, έχουν γίνει μονοδρομήσεις, διάνοιξη και διαπλάτυνση οδών, ανακατασκευές πεζοδρομίων, ποδηλατοδρόμος, πεζόδρομοι κ.α με σκοπό τη βελτίωση της αστικής κινητικότητας. Έχουν ξεκινήσει έργα για την αύξηση της προσβασιμότητας και ασφάλειας των κοινόχρηστων χώρων, για πολλούς από τους οποίους προβλέπονται και κανονισμοί λειτουργίας. Έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για την κατασκευή, σε κομβικά σημεία της πόλης οργανωμένων δημοτικών χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων κ.α

Με σκοπό την αστική κινητικότητα, εξετάζονται παρακάτω η προσβασιμότητα των αστικών υποδομών, η βαδισιμότητα της πόλης, οι συνθήκες κυκλοφορίας οι συνθήκες στάθμευσης και τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

#### **1. Προσβασιμότητα αστικών υποδομών**

##### **Οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι, δημοτικά κτίρια και στάσεις λεωφορείων**

Η δυνατότητα ανεμπόδιστης και ασφαλούς κίνησης και πρόσβασης όλων των κατοίκων και ιδιαίτερα των ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ) σε όλες τις λειτουργίες και κοινόχρηστες / κοινωφελείς υποδομές αποτελεί σημαντική παράμετρο η οποία καθορίζει την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος και συνεπώς και την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Για το λόγο αυτό έχουν γίνει προσπάθειες, για να γίνει η πόλη φιλική στους πολίτες. Σε όλους τους δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους και στα δημοτικά οι είσοδοι είναι απαλλαγμένοι από σταθερά ή προσωρινά εμπόδια, υπάρχει ομαλή κλίση και ράμπες. Η χωροθέτηση και η αρχιτεκτονική διαμόρφωση των στάσεων διευκολύνουν τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς.

#### **2. Βαδισιμότητα, χρήση ποδηλάτου**

##### **Πεζόδρομοι**

Οι πεζόδρομοι δεν καταλαμβάνουν μεγάλη έκταση και χωροθετούνται σε διάφορα σημεία της πόλης: Στο 1<sup>ο</sup> Διαμέρισμα πεζόδρομοι υπάρχουν Σίφνου και Τερψιθέας καθώς και στην Κολοκυθά. Στο 2<sup>ο</sup> Διαμέρισμα Κουντουριώτου και Μπουμπουλίνας. Στο 4<sup>ο</sup> Διαμέρισμα Αριστομένους, Ελεούσας, Προβελεγγίου, Διομήδη Κομνηνού. Αν και είναι καλά διαμορφωμένοι, προκύπτουν προβλήματα διαχείρισης που μειώνουν τη λειτουργικότητα τους κυρίως λόγω κίνησης και στάθμευσης αυτοκινήτων. Η δημιουργία δικτύου πεζοδρόμων «περιμετρικά» της πόλης και η σωστή διαχείρισή τους θα βοηθούσε τους πεζούς να κινηθούν άνετα σε αυτή.

### **Χρήση ποδηλάτου**

Έχει δημιουργηθεί ποδηλατοδρόμος μήκους 1 χιλιομέτρου στο πάρκο Μητέρας.

Οι διαμορφώσεις ποδηλατοδρόμων, ή τμημάτων του οδικού δικτύου στα οποία είναι δυνατή η κίνηση ποδηλάτου με ασφάλεια δεν έχουν ολοκληρωθεί.

**Δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας** δεν υπάρχουν.

### **Πεζοδρόμια και διαβάσεις**

Η κίνηση των πεζών δυσχεραίνεται λόγω της κατάστασης των πεζοδρομίων. Πιο συγκεκριμένα, το πλάτος των περισσότερων πεζοδρομίων είναι 1 μ. έως 1.20 μ., ενώ η επιφάνεια αυτή μειώνεται σημαντικά λόγω της ύπαρξης διαφόρων εμποδίων όπως κλιμακοστάσια, πινακίδες, φωτιστικά, δένδρα κλπ. Η δυσλειτουργία των υφιστάμενων πεζοδρομίων σε συνδυασμό με την κακή κατάσταση του οδοστρώματος και την συνεχή στάθμευση των αυτοκινήτων κατά μήκος όλων των δρόμων καθιστά πολύ δύσκολη, και πολλές φορές επικίνδυνη, την ελεύθερη κίνηση των πεζών και ιδιαίτερα συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού όπως τα παιδιά, άτομα της τρίτης ηλικίας, άτομα που χρησιμοποιούν ή οδηγούν οποιουδήποτε τύπου αμαξίδια κλπ.

### **3. Μεταφορές, μετακινήσεις**

#### **Μέσα μαζικής μεταφοράς**

Υπάρχουν λεωφορειακές γραμμές που καλύπτουν όλο το Δήμο και τον συνδέουν με την Αθήνα, τον Πειραιά, τους δήμους της Δυτικής Αθήνας, το Αττικό Νοσοκομείο και τους κοντινούς σταθμούς του μετρό. Το μετρό επεκτείνεται σύντομα και στην Αγία Βαρβάρα. Οι νέοι σταθμοί θα βρίσκονται στην περιοχή της Αγίας Μαρίνας και στην πλατεία Παναγίας Ελεούσας.

#### **Συνθήκες κυκλοφορίας**

Η πόλη διασχίζεται από δύο μεγάλους οδικούς άξονες, την Ελευθερίου Βενιζέλου και την Μεγάλου Αλεξάνδρου, που διαμέσου της Ιεράς Οδού συνδέουν την Αγία Βαρβάρα, με το βασικό οδικό δίκτυο της πρωτεύουσας. Υπάρχουν επίσης άλλοι δύο μεγάλοι δρόμοι με μεγάλη ροή αυτοκινήτων. Η Χανίων στην είσοδο από τον Κορυδαλλό και η Σίφνου από την οποία διέρχονται πολλά φορτηγά που κινούνται από το Αιγάλεω προς την Ιερά οδό μέσω της οδού Ορυζομύλων. Ο κυκλοφοριακός φόρτος αυτών των τεσσάρων αρτηριών επηρεάζει συνολικά την κυκλοφορία μέσα στην πόλη. Συμπερασματικά υπάρχει αυξημένη κυκλοφοριακή κίνηση στο εσωτερικό του Δήμου που οφείλεται σε αυτή τη διαμπερή κυκλοφορία των αυτοκινήτων αλλά και στην έλλειψη χώρων στάθμευσης.

#### **Συνθήκες στάθμευσης**

Η σημαντική έλλειψη οργανωμένων χώρων στάθμευσης, οδηγεί στην εκτεταμένη στάθμευση των αυτοκινήτων κατά μήκος αρκετών οδών με αποτέλεσμα την υπερφόρτωση των στενών δρόμων και τη μείωση της κυκλοφοριακής ικανότητας του οδικού δικτύου. Ιδιαίτερο πρόβλημα, σύμφωνα με στοιχεία κυκλοφοριακής μελέτης υπάρχει σε δύο τομείς του 4<sup>ου</sup> Διαμερίσματος που είναι οι πλέον πυκνοδομημένοι συγκριτικά με τους υπόλοιπους. Για τον περιορισμό των αναγκών που διαρκώς μεγαλώνουν και τη μερική αντιμετώπιση του προβλήματος έχει προγραμματιστεί η δημιουργία χώρων parking κοντά στους υπό κατασκευή σταθμούς του μετρό.

### **Συμπεράσματα**

Έχουν γίνει προσπάθειες για να υπάρχει προσβασιμότητα στους κοινόχρηστους χώρους και τις υπηρεσίες, δυνατότητα ευχάριστης και ασφαλούς μετακίνησης των πεζών, δυνατότητα χρήσης του ποδηλάτου, καλής κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, επάρκειας χώρων στάθμευσης και για ότι άλλο απαιτείται για να είναι η πόλη φιλική στους πολίτες. Οι δράσεις που αναπτύχθηκαν είναι πρωτοποριακές αλλά ακόμα βρισκόμαστε στην αρχή σε σχέση με τους στόχους και το επιθυμητό αποτέλεσμα.

### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

- 1. Δημιουργία ενός δικτύου πεζοδρόμων.** Δίκτυο σημαίνει πεζοδρομήσεις που δεν τερματίζονται πάνω σε δρόμους αυξημένης κυκλοφορίας. Αν και είναι αναπόφευκτη η διασταύρωση της κυκλοφορίας των οχημάτων με τις πορείες των πεζών, οι πεζοδρομήσεις μπορούν να δίνουν αίσθηση της συνέχειας αν ο σχεδιασμός τους εντάσσεται στη λογική μιας κυκλοφορικής μελέτης που λαμβάνει υπόψη τις λειτουργίες της πόλης. Το προτεινόμενο δίκτυο θα συνδέεται με τους χώρους πρασίνου και αναψυχής. Θα δίνει δυνατότητα εναλλακτικών διαδρομών μέσα στην πόλη. Επιπλέον, μέσω της φύτευσης των πεζοδρόμων, θα συμβάλει στην αύξηση του αστικού πρασίνου στις περιοχές που υστερούν σε πράσινο. Άμεσα είναι εφικτή η πεζοδρόμηση των οδών: Μακρυγιάννη μεταξύ Τερψιθέας και Θράκης, Κρήνης μεταξύ Αγίας Βαρβάρας και Ερυμάνθου, Ιπποκράτους, Αριστοτέλους καθώς επίσης του χώρου πλάι στην παιδική χαρά στη Βαλαωρίτου και αυτού που θα προκύψει από τη διάνοιξη των οδών Μπουμπουλίνας, Μήλου και Καλαντζάκου.
- 2. Παράλληλα με το δίκτυο πεζοδρόμων προτείνεται η δημιουργία ενός δικτύου ποδηλατοδρόμων** μέσα από κατασκευές ή διαμορφώσεις τμημάτων των πεζοδρόμων και των δρόμων. Η λογική είναι η ίδια. Τα δύο δίκτυα έχουν λειτουργική αξία γιατί βελτιώνουν την αστική κινητικότητα, περιβαλλοντική γιατί αυξάνονται οι ανοικτοί χώροι και το πράσινο αλλά και αισθητική γιατί αναδεικνύουν τα πλεονεκτήματα της Αγίας Βαρβάρας που διαθέτει δάσος, μεγάλα άλση, πολιτιστικούς και αθλητικούς χώρους περιμετρικά της πόλης.
- 3. Μελέτη κανονισμών λειτουργίας των πεζοδρόμων** ώστε να εξασφαλίζονται διαδρομές χωρίς αυτοκίνητα και παράλληλα η δυνατότητα στάθμευσης των κατοίκων και διέλευσης οχημάτων εκτάκτου ανάγκης.
- 4. Εκσυγχρονισμός των στάσεων.**
- 5. Επικαιροποίηση της κυκλοφοριακής μελέτης** με βάση τις σημερινές ανάγκες και την πρόβλεψη των αναγκών που θα δημιουργηθούν όταν μπει σε λειτουργία η γραμμή του μετρό.



- 6. Απαγόρευση της διέλευσης Βαρέων οχημάτων** από τους οδικούς άξονες Ελευθερίου Βενιζέλου, Μ. Αλεξάνδρου, Χανίων, και κυρίως Σίφνου.
- 7. Έλεγχος της στάθμευσης** στις λεωφόρους Ελ. Βενιζέλου και Μ. Αλεξάνδρου
- 8. Κατασκευή υπόγειων χώρων στάθμευσης** στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής, στα οικόπεδα πλάι στο Δημαρχείο και στο σταθμό του Μετρό. Επίσης κατασκευή υπαίθριου χώρου στάθμευσης στο γήπεδο στα Ριμνίτικα.

1.1.3. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Προστασία, Απασχόληση, Υγεία»

### **ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Η Αγία Βαρβάρα είναι Δήμος της Δυτικής Αθήνας, μιας περιοχής που για δεκαετίες ολόκληρες πλήττεται από την περιβαλλοντική υποβάθμιση και τη συσσώρευση κοινωνικών προβλημάτων με κυριότερα τις κακές συνθήκες στέγασης, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και την ανεργία.

Παράλληλα αποτελεί μία πόλη με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω του πολυπολιτισμικού ιστού της και της σημαντικής παρουσίας ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως είναι οι Τσιγγάνοι, οι Παλινοστούντες και την τελευταία δεκαετία οι οικονομικοί μετανάστες. Κοινά χαρακτηριστικά των ομάδων αυτών αποτελούν η διασπορά μέσα στην πόλη όσον αφορά στην κατοικία, ο αναλφαβητισμός, η σχολική διαρροή, η ανεργία, οι δυσκολίες κοινωνικής ένταξης.

#### **1. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ**

Οι τρεις βασικές πληθυσμιακές ομάδες Τσιγγάνων, παλινοστούντων και μεταναστών αποτελούν περίπου το 30% του τοπικού πληθυσμού, γεγονός που αναδεικνύει την ιδιαίτερη κοινωνική ταυτότητα της πόλης της Αγίας Βαρβάρας αλλά και το πλήθος και τη συνθετότητα των προβλημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς πρόκειται για ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, με χαμηλά εισοδήματα, ιδιαίτερα πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά εξαιτίας των οποίων υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό και δυσκολίες κοινωνικής ένταξης.

Όσον αφορά τη σύνθεση του πληθυσμού, αναμένουμε τα νεότερα ερευνητικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. από την απογραφή πληθυσμού του 2011. Νεότερα στοιχεία έχουμε μόνο για την ομάδα των μεταναστών από το Γραφείο Αλλοδαπών του Δήμου Αγίας Βαρβάρας τα οποία και παραθέτουμε.

#### **ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ**

**Στο Γραφείο Αλλοδαπών του Δήμου μας κατά τα έτη 2010 – 2011, 792 μετανάστες υπήκοοι τρίτων χωρών** οι οποίοι αποτελούν το **2,9% του τοπικού πληθυσμού** κατέθεσαν τουλάχιστον 1 φορά αίτημα για άδεια διαμονής. Το ποσοστό είναι επί του συνόλου του πληθυσμού (συνολικός πληθυσμός κατοίκων Αγίας Βαρβάρας:26.490, **πηγή:** προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2011)

**Το ποσοστό αυτό αφορά μόνο τους νόμιμα διαμένοντες. Σε αυτούς δεν περιλαμβάνονται οι υπήκοοι χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι οι Βούλγαροι που παρουσιάζουν μια αυξημένη παρουσία στην πόλη μας τα τελευταία χρόνια καθώς και οι παράνομοι μετανάστες.**

Αναλυτικά:

**Πίνακας 4. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ**  
**πηγή: Γραφείο Αλλοδαπών Δήμου Αγίας Βαρβάρας**

<b>ΕΤΗ: 2010 - 2011</b>	
<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΔΕΙΑΣ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ</b>
Άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας	59
Ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα	3
μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας	308
Γονέας ανήλικου ημεδαπού	2
Γονείς έλληνα πολίτη	4
Εξαρτημένη εργασία	287
Παροχή υπηρεσιών ή έργου	3
Σπουδές/υπότροφοι/φοιτητές	36
Σύζυγος έλληνα πολίτη	64
Τέκνα έλληνα πολίτη	13
Επί μακρών διαμένων	4
Λοιπές άδειες	9
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ</b>	<b>792</b>

Στον πίνακα παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αιτούνται άδεια διαμονής λόγω εξαρτημένης εργασίας ενώ ένα 8% αποτελούν άτομα που διαμένουν πολλά χρόνια στην Ελλάδα.

Ως προς τις χώρες προέλευσης:

<b>Πίνακας 5. ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ</b>	
<b>πηγή: Γραφείο Αλλοδαπών Δήμου Αγίας Βαρβάρας</b>	
<b>ΕΤΟΣ: 2010</b>	
<b>Χώρα προέλευσης</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>
ΑΛΒΑΝΙΑ	418
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	27
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	19
ΓΕΩΡΓΙΑ	17
ΙΡΑΚ	12
ΡΩΣΙΑ	9
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	7
ΣΥΡΙΑ	6
ΜΑΡΟΚΟ	6
ΑΡΜΕΝΙΑ	5
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	29

Παρατηρούμε ότι οι αιτούντες άδεια διαμονής είναι στην πλειοψηφία τους Αλβανοί, και ακολουθούν οι υπήκοοι χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Η βασικότερη δυσκολία των μεταναστών στο νέο περιβάλλον που διαμόρφωσε η οικονομική κρίση είναι η εξασφάλιση νόμιμης εργασίας καθώς από αυτή εξαρτάται η νόμιμη διαμονή τους στη χώρα και στη συνέχεια άλλες δυσκολίες

όπως η ανεπαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η άγνοια της λειτουργίας του ελληνικού πολιτικοκοινωνικού συστήματος και η δυσκολία προσαρμογής σε αυτό.

## **2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ**

Η πρόσφατη οικονομική κρίση και οι συνέπειες της έχουν δημιουργήσει νέες συνθήκες διαβίωσης για το σύνολο του πληθυσμού της χώρας. Οι πολίτες της Αγίας Βαρβάρας που και πριν την κρίση πλήττονταν από την ανεργία, τον αναλφαβητισμό, τις υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης και τον κοινωνικό αποκλεισμό βιώνουν σε μεγαλύτερη ένταση τις συνέπειες του δυσμενούς κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος.

**Η ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΕΤΟΥΣ 2009**, που πραγματοποιήθηκε από την Δ/ση Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας, Τμήμα Ειδικών Ερευνών Νοικοκυριών της **Ελληνικής Στατικής Αρχής** και αφορά σε δείγμα του γενικού πληθυσμού της χώρας, μας δίνει το νέο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο όλοι οι πολίτες της χώρας καλούνται να ζουν.

### **Δείκτες συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού της χώρας**

*(Πηγή: Δελτίο Τύπου Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, Δ/ση Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας, Τμήμα Ειδικών Ερευνών Νοικοκυριών)*

Οι δείκτες συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας προκύπτουν από τα στοιχεία της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2009 (European Union - Statistics on Income and Living Conditions), με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2008.

#### **A. Βασικές διαπιστώσεις**

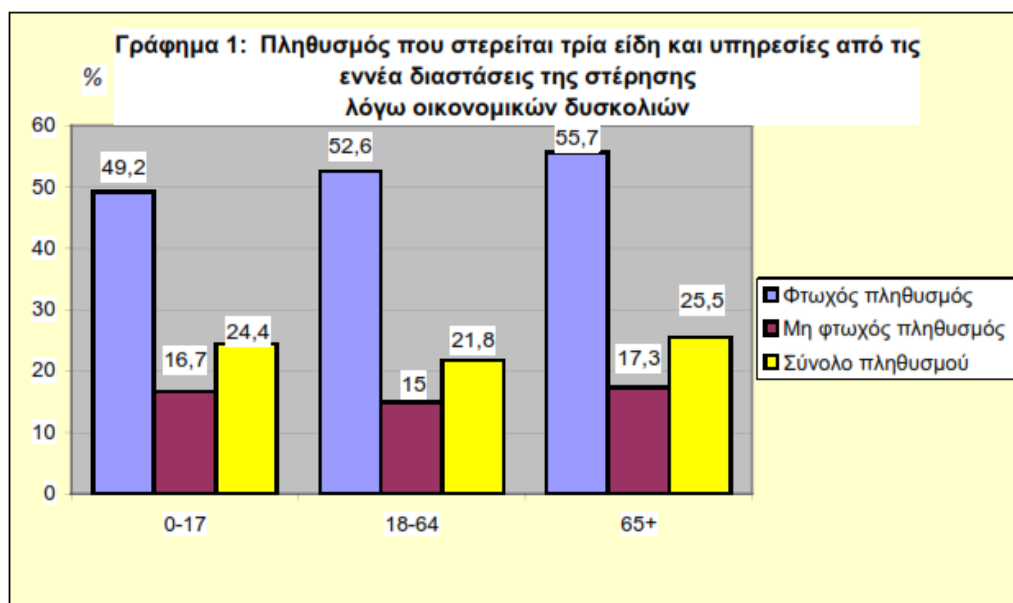
Από τη μελέτη των δεικτών για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας προκύπτει ότι η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών (δυσκολία ικανοποίησης βασικών αναγκών, ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης, επιβάρυνση από τις δαπάνες στέγασης, αδυναμία αποπληρωμής δανείων ή αγορών με δόσεις, δυσκολίες στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, δυσκολία αντιμετώπισης των συνήθων αναγκών, ποιότητα ζωής) **δεν αφορά μόνο το φτωχό πληθυσμό αλλά και μέρος του μη φτωχού πληθυσμού.**

#### **B. Αποτελέσματα**

- Το 49,2% του φτωχού πληθυσμού ηλικίας κάτω των 18 ετών, αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες σε τουλάχιστον τρεις από τις εννέα (9), συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 16,7%.
- Το 52,6% του φτωχού πληθυσμού, ηλικίας 18-64 ετών, αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες σε τουλάχιστον τρεις από τις εννέα, συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 15,0%.
- Το 55,7% του φτωχού πληθυσμού, ηλικίας 65 ετών και άνω, αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες σε τουλάχιστον τρεις από τις εννέα, συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 17,3%.

- Το 52,5% του φτωχού πληθυσμού αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες σε τουλάχιστον τρεις από τις εννέα, συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 15,7%.
- Το 24,1% του φτωχού πληθυσμού δηλώνει ότι στερείται διατροφής που περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 3,3%.

Τα ανωτέρω παρουσιάζονται στο γράφημα 1 που ακολουθεί:



- Το 60,3% του φτωχού πληθυσμού και το 21,4% του μη φτωχού έχει οικονομική δυσκολία να αντιμετωπίσει έκτακτες, αλλά αναγκαίες δαπάνες αξίας περίπου 500 ευρώ
- Περιβαλλοντολογικά προβλήματα από παρακείμενη βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων αντιμετωπίζει το 23,4% του συνολικού πληθυσμού, ενώ ποσοστό 16,4% του ίδιου πληθυσμού αναφέρει ως πρόβλημα τους βανδαλισμούς και την εγκληματικότητα στην περιοχή του
- Το 65,5% του μη φτωχού πληθυσμού δηλώνει ότι επιβαρύνεται αρκετά από τις συνολικές δαπάνες στέγασης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το φτωχό πληθυσμό εκτιμάται σε 53,9%
- Το 18,5% του συνολικού πληθυσμού δηλώνει ότι δυσκολεύεται αρκετά στην αποπληρωμή δανείων ή δόσεων για αγορά αγαθών και υπηρεσιών

- Το 35,8% των φτωχών νοικοκυριών δηλώνει δυσκολία στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, όπως αυτών του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, του φυσικού αερίου κλπ.
- Το 39,4% του φτωχού πληθυσμού αναφέρει μεγάλη δυσκολία στην αντιμετώπιση των συνήθων αναγκών του με το συνολικό μηνιαίο ή εβδομαδιαίο εισόδημά του.
- Το ελάχιστο καθαρό μηνιαίο εισόδημα για την αντιμετώπιση των αναγκών των νοικοκυριών της Χώρας, κατά δήλωσή τους, ανέρχεται σε 2.219,45 ευρώ. Τα φτωχά νοικοκυριά χρειάζονται 1.752,08 ευρώ, ενώ τα μη φτωχά νοικοκυριά 2.340,25 ευρώ.
- Το 19,9% των φτωχών νοικοκυριών, το 7,9% των μη φτωχών νοικοκυριών και το 10,4% του συνόλου των νοικοκυριών δεν διαθέτουν τουλάχιστον ένα ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο, ενώ το 16,9% των φτωχών νοικοκυριών, το 8,8% των μη φτωχών και το 10,5% του συνόλου των νοικοκυριών δεν διαθέτουν προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, αν και τα χρειάζονταν, λόγω έλλειψης οικονομικής δυνατότητας.

**Καθώς τα ανωτέρω στοιχεία έχουν ως περίοδο αναφοράς το εισόδημα του 2008, πριν δηλαδή την εμφάνιση της κρίσης στην Ελλάδα, είναι κατανοητό ότι όλοι οι ανωτέρω δείκτες παρουσιάζουν περαιτέρω επιδείνωση, καθώς κατά το έτος 2010 εφαρμόστηκαν τα μέτρα του Μνημονίου που περιελάμβαναν περικοπές μισθών και συντάξεων και υψηλή φορολογία.**

### **Κίνδυνος φτώχειας στο γενικό πληθυσμό της χώρας**

*(Πηγή: Δελτίο Τύπου Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, Δ/ση Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας, Τμήμα Ειδικών Ερευνών Νοικοκυριών)*

Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

#### **A. Βασικές διαπιστώσεις**

- Το 19,7% του πληθυσμού της Χώρας απειλείται από τη φτώχεια. Ο παραπάνω δείκτης, υπολογιζόμενος με την ίδια μεθοδολογία, παρουσιάζει σχετική σταθερότητα κατά τα τελευταία 14 έτη (1994-2008) για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, κυμαινόμενος μεταξύ 20% και 23%.

- Ο κίνδυνος φτώχειας για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ανέρχεται σε 23,7% και είναι υψηλότερος κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού.

- Ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών υπολογίζεται σε ποσοστό 21,4% και είναι μειωμένος κατά 0,9 της ποσοστιαίας μονάδας σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των ανέργων ανέρχεται σε 38,1%, με σημαντική αύξηση κατά 1,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- Τα κοινωνικά επιδόματα μειώνουν το ποσοστό του κινδύνου της φτώχειας κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Οι συντάξεις μειώνουν το ποσοστό του κινδύνου της φτώχειας κατά 19,3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Ο κίνδυνος φτώχειας, αφού συμπεριληφθούν στο διαθέσιμο εισόδημα εισοδηματικές ροές, όπως ιδιοκατοίκηση, παροχές σε είδος προς μισθωτούς και ιδιοκατανάλωση, μειώνεται κατά, περίπου, 3,3 ποσοστιαίες μονάδες.

## **B. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας και κατώφλι φτώχειας**

Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας	19,7 %
Κατώφλι κινδύνου φτώχειας ανά άτομο	6.897,30 €
Κατώφλι κινδύνου φτώχειας για νοικοκυριά με δυο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών	14.484,40 €
Μέσο ετήσιο ατομικό ισοδύναμο εισόδημα	13.504,88 €
Μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών	23.394,73 €

- Το χρηματικό όριο της φτώχειας ανέρχεται στο ετήσιο ποσό των 6.897,30 ευρώ ανά άτομο και σε 14.484,40 ευρώ για νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών.
- Το μέσο ετήσιο ατομικό ισοδύναμο εισόδημα ανέρχεται σε 13.504,88 ευρώ και το μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών της χώρας σε 23.394,73 ευρώ.
- Τα νοικοκυριά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας εκτιμώνται σε 845.000 και τα μέλη τους σε 2.147.108.

**Πίνακας 6. [SI-S1a] Κίνδυνος φτώχειας κατά τύπο νοικοκυριού. %**

Τύπος νοικοκυριού	%
Σύνολο	19,7
Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά	17,4
Ένας ενήλικας ηλικίας κάτω των 65 ετών	23,1
Ένας ενήλικας ηλικίας 65 ετών και άνω	30,6
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό - θήλυ	28,3
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό - άρρεν	23,0
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, τουλάχιστον, ο ένας ηλικίας 65 ετών και άνω	17,2
Δύο ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και οι δύο ηλικίας κάτω των 65 ετών	21,0
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες	12,7
Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά	22,3
Μονογονεϊκό νοικοκυριό με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί	32,1
Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί	22,3
Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά	22,4
Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά	28,6
Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά	18,6

Στον ανωτέρω πίνακα είναι φανερό ότι μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας αντιμετωπίζουν κατηγορίες νοικοκυριών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού όπως είναι τα μονογονεϊκά νοικοκυριά, μοναχικοί ηλικιωμένοι, οι τρίτεκνοι και πολύτεκνοι.

### **Γ. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας αφού συμπεριληφθούν τα τεκμαρτά εισοδήματα**

- Ο σχετικός κίνδυνος φτώχειας αφού συμπεριληφθούν στο διαθέσιμο εισόδημα εισοδηματικές ροές, όπως ιδιοκατοίκηση, παροχές σε είδος προς μισθωτούς και ιδιοκατανάλωση, μειώνεται κατά, περίπου, 3,3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στην ομάδα ηλικιών 65 ετών και άνω, στην οποία ο κίνδυνος φτώχειας εκτιμάται σε 14,4% από 21,4% πριν συμπεριληφθούν εισοδηματικές ροές και στην ομάδα ηλικιών 75 ετών και άνω, όπου ο κίνδυνος φτώχειας εκτιμάται σε 16,3% από 23,9% πριν συμπεριληφθούν εισοδηματικές ροές, δηλαδή έχουμε μείωση 7 και 7,6 ποσοστιαίων μονάδων, αντίστοιχα

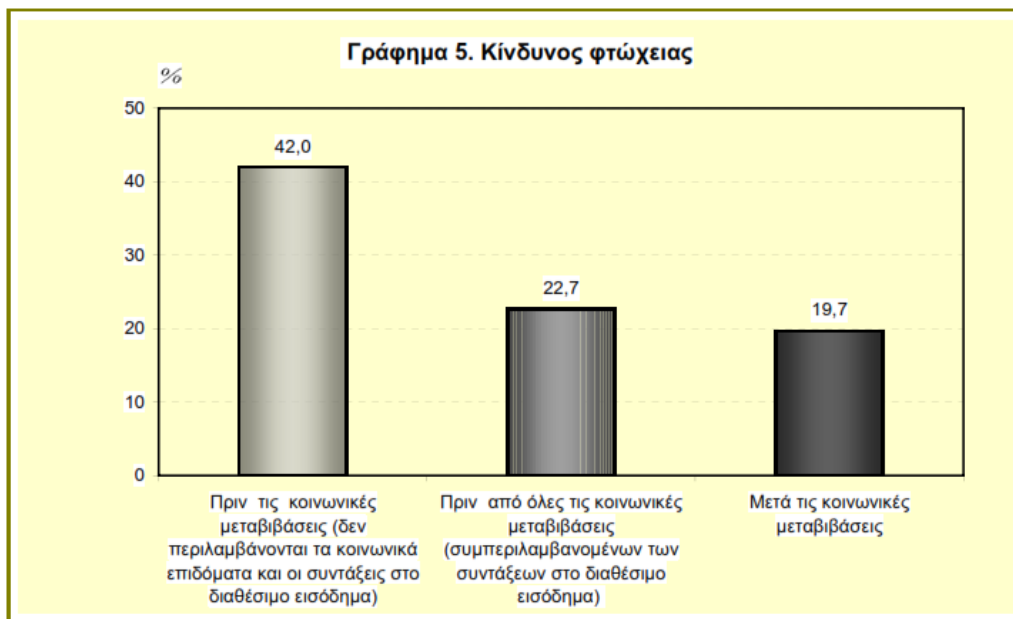
### **Δ. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις μειώνουν το ποσοστό κινδύνου φτώχειας, περίπου, κατά το ήμισυ**

Ως **Κοινωνικές μεταβιβάσεις** θεωρούνται τα κοινωνικά επιδόματα, δηλαδή η κοινωνική βοήθεια: ΕΚΑΣ, εισοδηματικές ενισχύσεις σε νοικοκυριά μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, επίδομα μακροχρόνια ανέργων



ηλικίας 45-65 ετών κλπ.), τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα / βοηθήματα ανεργίας, τα επιδόματα / βοηθήματα ασθένειας, τα επιδόματα / βοηθήματα αναπηρίας - ανικανότητας και οι εκπαιδευτικές παροχές και οι συντάξεις (δηλαδή συντάξεις γήρατος από εργασία και συντάξεις / βοηθήματα από το / τη σύζυγο. Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων και των συντάξεων στο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών) ανέρχεται σε 42,0%, ενώ, όταν περιλαμβάνονται μόνο οι συντάξεις και όχι τα κοινωνικά επιδόματα, μειώνεται στο 22,7%
- Τα κοινωνικά επιδόματα μειώνουν το ποσοστό της φτώχειας κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Οι συντάξεις μειώνουν το ποσοστό της φτώχειας κατά 19,3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Το σύνολο των κοινωνικών μεταβιβάσεων μειώνει το ποσοστό της φτώχειας κατά 22,3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων και των συντάξεων στο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών) εκτιμάται σε 85,2% για άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω, ενώ μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις εκτιμάται στο 26,7% του παραπάνω πληθυσμού, δηλαδή παρατηρείται μείωση 58,5 ποσοστιαίων μονάδων, αποδεικνύοντας τη σημαντική επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων, και κυρίως των συντάξεων, σε αυτή την ομάδα ηλικιών.



- Η επίδραση των συντάξεων στη μείωση του κινδύνου φτώχειας είναι μικρότερη στον πληθυσμό ηλικίας 18-64 ετών. Ο σχετικός κίνδυνος φτώχειας, όταν συμπεριλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα και δεν συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα, για αυτή την ομάδα ηλικιών, εκτιμάται στο 33,3%, ενώ όταν δεν συμπεριλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα και συμπεριλαμβάνονται οι συντάξεις στο διαθέσιμο εισόδημα, εκτιμάται στο 20,8% του παραπάνω πληθυσμού, δηλαδή παρατηρείται μείωση κατά 12,5 ποσοστιαίες μονάδες.
- Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις (συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων) αποτελούν το 28,1% του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών της Χώρας. Οι συντάξεις εμφανίζουν ένα αξιόλογο μερίδιο του διαθέσιμου εισοδήματος, αφού αποτελούν το 24,8% αυτού. Τα κοινωνικά επιδόματα αποτελούν το 3,3% του διαθέσιμου εισοδήματος.

### **Ε. Χαρακτηριστικά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας**

- Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας είναι υψηλότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες, 20,2% και 19,1%, αντίστοιχα. Τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά με θήλυ μέλος απειλούνται από τη φτώχεια σε ποσοστό 28,3%, ενώ τα αντίστοιχα με άρρεν μέλος σε ποσοστό 23,0%.
- Ο κίνδυνος φτώχειας για παιδιά 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ανέρχεται σε 23,7%

## **Συμπεράσματα**

Πληθυσμός που απειλείται από τη φτώχεια:

- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και χωρίς εργαζόμενα μέλη (43,3%)
- Γυναίκες άνεργες (40,1%)
- Μονογονεϊκά νοικοκυριά με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί (32,1%)
- Νοικοκυριά με έναν ενήλικα ηλικίας 65 ετών και άνω (30,6%)
- Νοικοκυριά με 2 ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά (28,6%)
- Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και χωρίς εργαζόμενα μέλη (28,2%)
- Μονοπρόσωπο νοικοκυριό με μέλος θήλυ (28,3%)
- Παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (23,7%)
- Νέοι και νέες ηλικίας 16 έως 24 ετών (23,0%)

### **Παρατηρήσεις επί των αποτελεσμάτων**

Επισημαίνεται ότι για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων, κατά τη μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στον ερευνώμενο πληθυσμό δεν περιλαμβάνονται ομάδες πληθυσμού που είναι, κατά τεκμήριο, φτωχές, όπως άστεγοι, διαβιούντες σε ιδρύματα, Ρομά κλπ.

Δεδομένου ότι οι δείκτες επηρεάζονται σημαντικά από διάφορες υποκατηγορίες πληθυσμού (ηλικιακές κατηγορίες, τύποι νοικοκυριών κλπ.), επισημαίνεται ότι αυτές δεν είναι αντιπροσωπευτικές του συνολικού πληθυσμού της Χώρας στο δείγμα. Μια μεγάλη κατηγορία που επηρεάζει το δείκτη της φτώχειας είναι οι οικονομικοί μετανάστες, κατηγορία που, επίσης, υποαντιπροσωπεύεται.

**Καθώς τα ανωτέρω στοιχεία έχουν ως περίοδο αναφοράς το εισόδημα του 2008, πριν δηλαδή την εμφάνιση της κρίσης στην Ελλάδα, είναι κατανοητό ότι όλοι οι ανωτέρω δείκτες παρουσιάζουν περαιτέρω επιδείνωση, καθώς κατά το έτος 2010 εφαρμόστηκαν τα μέτρα του Μνημονίου που περιλάμβαναν περικοπές μισθών και συντάξεων και υψηλή φορολογία.**

### **Εκτιμήσεις για τις συνθήκες διαβίωσης και τον κίνδυνο φτώχειας στην πόλη της Αγίας Βαρβάρας**

Αξιοποιώντας τα στοιχεία της ανωτέρω έρευνας εκτιμούμε ότι τα ποσοστά που αναφέρονται στις συνθήκες διαβίωσης και στον κίνδυνο φτώχειας είναι υψηλότερα στην Αγία Βαρβάρα για τους εξής λόγους:

#### **1. Η τοπική ανεργία εκτιμάται από τις υψηλότερες του Λεκανοπεδίου.**

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής τον Αύγουστο 2011, είναι το **18,5%** έναντι 12,9% τον Αύγουστο του 2010. Η Αγία Βαρβάρα, εκτιμάται ότι έχει τουλάχιστον 0,5% διαφορά αυξημένο

ποσοστό ανεργίας από το γενικό δείκτη ανεργίας της χώρας. Το σύνολο των καταγεγραμμένων ανέργων του Δήμου Αγίας Βαρβάρας στον Ο.Α.Ε.Δ., τον Νοέμβριο 2010 ανερχόταν στον αριθμό των **2.813 ατόμων**. Με δεδομένη την αύξηση της ανεργίας τους τελευταίους μήνες, τους κύριους κλάδους απασχόλησης των εργαζομένων στην πόλη και τη διαφορά στο τοπικό ποσοστό ανεργίας επί του συνόλου, η πραγματική ανεργία στην Αγία Βαρβάρα προφανώς κυμαίνεται σε πάρα πολύ υψηλά επίπεδα. (ανάλυση στο κεφάλαιο Απασχόληση).

**2. Η παρουσία των Τσιγγάνων και μεταναστών στην πόλη σε ποσοστό περίπου 20%**, οι οποίες είναι όπως αναφέρεται στις παρατηρήσεις της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ομάδες κατά «τεκμήριο φτωχές», εντείνουν τον κίνδυνο της φτώχειας στην περιοχή και συνδυάζονται με τον κοινωνικό αποκλεισμό που παραδοσιακά υφίστανται αυτές οι ομάδες. Ιδιαίτερα πλήττονται οι Τσιγγάνοι που στηρίζουν το εισόδημά τους, ως πλανόδιοι μικροπωλητές, στην αγοραστική δύναμη πολιτών με χαμηλά εισοδήματα. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε αυτή την ομάδα (επιδόματα) λειτουργούν προστατευτικά, όμως οι μειώσεις που αυτές υφίστανται λόγω της οικονομικής κρίσης, αναμένεται να επιδεινώσουν περισσότερο τις συνθήκες διαβίωσής τους.

**3.** Σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού της Ε.Σ.Υ.Ε. 2001: 18,5% των νοικοκυριών της Αγίας Βαρβάρας αποτελούνταν από 5 μέλη και πάνω 19% ήταν άνω των 60 ετών εκ των οποίων το 13,9% ήταν άνω των 65 ετών 24% ήταν νέοι ηλικίας 14-24 ετών Οι ομάδες αυτές αναφέρονται στην έρευνα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2009, ως **ομάδες υψηλού κινδύνου για φτώχεια** και στην πόλη μας **την προηγούμενη δεκαετία αποτελούσαν αθροιστικά το 60% του τοπικού πληθυσμού**, χωρίς να υπολογίζονται οι μονογονεϊκές οικογένειες και άλλες ειδικές ομάδες. Αν και δεν έχουμε τα στοιχεία απογραφής αυτής της δεκαετίας, λόγω της συνεχούς ύφεσης και επιδείνωσης του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος δεν αναμένουμε το ποσοστό του πληθυσμού που εκτίθενται στη φτώχεια να έχει μειωθεί. Αντίθετα όσο αυξάνονται τα άνεργα μέλη σε μια οικογένεια και μειώνονται οι κοινωνικές μεταβιβάσεις, το ποσοστό αυτό θα αυξάνεται δραματικά.

## **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ**

### **1. Ειδικές αναφορές σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες**

#### **ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ**

Στο προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου έχουν αναφερθεί αναλυτικά ερευνητικά στοιχεία για τον τοπικό πληθυσμό των Τσιγγάνων σύμφωνα με τα οποία αποτελούν **το 10,2%** του πληθυσμού της πόλης. Κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι η απασχόληση εκτός της νόμιμης αγοράς εργασίας, το ασταθές εισόδημα και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα οποία επηρεάζουν κι άλλους τομείς της ζωής τους όπως την ποιότητα κατοικίας, την κοινωνική ασφάλιση, τη σχολική φοίτηση των παιδιών κ.λπ. Η παθητικότητα αυτής της πληθυσμιακής ομάδας, η μη κινητοποίηση για την αναζήτηση λύσεων οδηγεί στην ανακύκλωση των προβλημάτων με συνέπειες και στην κοινωνική τους ένταξη. Ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά αυτής της ομάδας δυσκολεύουν την κοινωνική τους ενσωμάτωση και απαιτούν την ανάπτυξη ειδικών δράσεων κοινωνικής πολιτικής και υποστήριξης.

Η πρόσφατη οικονομική κρίση έχει οδηγήσει πολλούς Τσιγγάνους να φύγουν προσωρινά στην Κύπρο προς αναζήτηση εργασίας ενώ εκείνοι που έχουν παραμείνει αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης.

#### **ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ**

Ειδικά προβλήματα στους παλιννοστούντες, αφορούν στους νεοαφιχθέντες και σχετίζονται με παραβατικές συμπεριφορές και χρήση αλκοόλ, ενδοοικογενειακά προβλήματα σε μεικτούς γάμους με ρωσικής καταγωγής συζύγους, θέματα ιθαγένειας και εγγράφων από τις χώρες προέλευσης κ.α..  
Οι παλιοί Πόντιοι και οι δεύτερης και τρίτης γενιάς δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα.

### **ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ**

Η βασικότερη δυσκολία των μεταναστών στο νέο περιβάλλον που διαμόρφωσε η οικονομική κρίση είναι η εξασφάλιση νόμιμης εργασίας καθώς από αυτή εξαρτάται η νόμιμη διαμονή τους στη χώρα και στη συνέχεια άλλες δυσκολίες όπως η ανεπαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, η άγνοια της λειτουργίας του ελληνικού πολιτικοκοινωνικού συστήματος και η δυσκολία προσαρμογής σε αυτό. Οι παράνομοι μετανάστες στην πόλη είναι εκτός των συστημάτων υποστήριξης, ζουν σε άθλιες συνθήκες και επιβιώνουν ως ρακοσυλλέκτες.

### **ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

Στο προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα είχαν αναφερθεί στοιχεία από μελέτες αρχείων ασφαλιστικών ταμείων του 2005 σύμφωνα με τα οποία ο πληθυσμός των **ΑμεΑ** που κατοικούν στην Αγία Βαρβάρα ήταν **2.458** άτομα, δηλαδή το **7,8%** του συνόλου. Δεν υπάρχει νεότερη έρευνα αναφοράς για το σύνολο του πληθυσμού ΑμεΑ της πόλης.

Νεότερα στοιχεία του έτους 2010 αφορούν στον πληθυσμό ΑμεΑ της Αγίας Βαρβάρας που επιδοτείται από τον Δήμο Αιγάλεω - Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας, καθώς λόγω του Καλλικράτη, οι αρμοδιότητες της παλιάς Νομαρχίας Αιγάλεω έχουν μεταβιβαστεί στον Δήμο Αιγάλεω μέχρι το έτος 2013 όπου και προβλέπεται η οργάνωση αντίστοιχων υπηρεσιών ανά δήμο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά **οι δικαιούχοι επιδομάτων αναπηρίας στην Αγία Βαρβάρα είναι 2235 άτομα**, αριθμός πολύ μεγάλος σε σχέση με άλλους Δήμους του Δυτικού Τομέα Αθηνών όπως το Περιστέρι και το Αιγάλεω όπου είναι μεγαλύτεροι πληθυσμιακά.

<b>Πίνακας 7. ΑμεΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ: ΕΤΟΣ 2010 ΠΗΓΗ : ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ - Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ</b>	
<b>ΕΙΔΟΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ</b>	<b>ΦΟΡΕΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ</b>
	<b>ΠΡΟΝΟΙΑ</b>
Βαριά αναπηρία (67% και άνω)	<b>1958</b>
Τετραπληγικοί παραπληγικοί	<b>6</b>
Τυφλοί	<b>89</b>
ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΙ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΟΙ ΤΕΤΡΑΠΛΗΓΙΚΟΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΕΝΟΙ	<b>10</b>
Κωφοί	<b>9</b>
Χανσενικοί	<b>104</b>
ΠΑΣΧΟΝΤΕΣ ΑΠΟ	<b>17</b>

ΑΙΜΟΛΥΤΙΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ-HIV	
Βαριά νοητική υστέρηση	42
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>2235</b>

Εκτός από τα παραπάνω, στοιχεία για τα ΑμεΑ διαθέτει και η Κοινωνική Υπηρεσία.

Το διάστημα 2010 η Κοινωνική Υπηρεσία ασχολήθηκε συστηματικά με 703 περιπτώσεις οικογενειών. 57% αυτών των οικογενειών είχαν τουλάχιστον ένα μέλος ΑμεΑ. Τονίζεται ότι σε μία οικογένεια μπορεί να υπάρχουν περισσότερα από ένα ΑμεΑ. Αυτό σημαίνει ότι τα ποσοστά που αναφέρουμε, ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και ίσως είναι και μεγαλύτερα.

**Σε πιο πρόσφατη δειγματοληπτική έρευνα του 2010 που διενήργησε η Ε.Ε.Τ.Α.Α. στο πλαίσιο του Έτους Φτώχειας όπου συμμετείχε το 8,3% του συνόλου των ΑμεΑ της Αγίας Βαρβάρας**, επιβεβαιώνονται τα προαναφερόμενα, το 44,6% των ερωτώμενων απαντά ότι στην οικογένεια υπάρχουν και άλλα άτομα με αναπηρίες αποτυπώνοντας και ερευνητικά το σύνθετο οικογενειακό πλαίσιο (όπου ένα ή περισσότερα άτομα χρειάζονται υποστήριξη ή και φροντίδα) και αποτελώντας σαφή ένδειξη του πολύμορφου και πολυεπίπεδου χαρακτήρα των δυσκολιών που αντιμετωπίζει αυτή η κοινωνική ομάδα.

ΑμεΑ εξυπηρετούνται και από την υπηρεσία «Βοήθεια στο σπίτι» που επίσης διαθέτει αρκετά στοιχεία.

Σε σχέση με τα παραπάνω επισημαίνονται τα εξής:

- ♦ Λόγω της αδυναμίας των επίσημων συστημάτων καταγραφής ΑμεΑ να καταγράψουν το βαθμό της λειτουργικότητάς τους, είναι αδύνατο να εξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα για τις ειδικές ανάγκες φροντίδας και αποκατάστασης που απαιτούνται ανάλογα με την πάθησή τους.
- ♦ Κινητικές δυσκολίες μπορούν να συνυπάρχουν με άλλες μορφές αναπηρίας ή να εκδηλώνονται σε φάσεις υποτροπής ή προχωρημένου σταδίου μίας χρόνιας νόσου όπως η σκλήρυνση κατά πλάκας σε φάσεις υποτροπής, ο καρκίνος σε προχωρημένο στάδιο, η βαριά νοητική υστέρηση κ.α. Κατά συνέπεια κινητικούς περιορισμούς είναι δυνατό να αντιμετωπίσουν τα περισσότερα ΑμεΑ και όχι μόνο οι κινητικά ή αισθητηριακά ανάπηροι.
- ♦ Παρατηρείται μια αύξηση του αριθμού των ψυχιατρικών περιστατικών που απασχολούν στις κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως λόγω της οικονομικής κρίσης που δημιουργεί αδιέξοδα στην καθημερινότητα. Ο χειρισμός αυτών των περιπτώσεων είναι δύσκολος γιατί στο μεγαλύτερο ποσοστό τους δεν υπάρχει συναίνεση του ίδιου του ασθενή να συμμετάσχει στη θεραπευτική διαδικασία με αποτέλεσμα τη δυσλειτουργία των οικογενειών σε πολλά επίπεδα και τη μακρόχρονη συνεργασία τους με τις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής υποστήριξης.

**Σε δειγματοληπτική έρευνα της Ε.Ε.Τ.Α.Α. του 2010 στο πλαίσιο του Έτους Φτώχειας, όπου συμμετείχε το 8,3% του συνόλου των ΑμεΑ της Αγίας Βαρβάρας υπήρξαν επίσης τα εξής ευρήματα:**

1. η μεγάλη πλειοψηφία των ΑμεΑ έχει ατομικό ετήσιο εισόδημα έως 5.000 ευρώ (77% στο σύνολο), που στην ουσία συμπίπτει με το προνοιακό επίδομα. Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για μια ιδιαίτερα ευπαθή ομάδα που ήδη ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέσο μηνιαίο εισόδημα των ΑμεΑ, σε επτά χώρες κράτη μέλη της Ε.Ε. σύμφωνα με τη μελέτη «Αναπηρία και Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση»<sup>1</sup>, είναι 562,2 ευρώ και το επιθυμητό μηνιαίο εισόδημα είναι 904,4 ευρώ, αντιλαμβανόμαστε ότι αφενός μεν τα ΑμεΑ στην Ε.Ε. αντιμετωπίζουν ήδη το φαινόμενο της φτώχειας και αφετέρου ότι στη χώρα μας η κατάσταση είναι περισσότερο κρίσιμη μιας και το μηνιαίο εισόδημα, το οποίο προέρχεται κυρίως από το προνοιακό επίδομα είναι περίπου 400 ευρώ. Αυτό δηλώνει ότι το προνοιακό αυτό επίδομα είναι ανεπαρκές για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών των ΑμεΑ και φυσικά καθιστά την ομάδα εξαιρετικά ευάλωτη στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
2. τα ΑμεΑ ανεξαρτήτως φύλου σε μεγάλο ποσοστό αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κοινωνική ζωή και συμμετοχή (72% για τις γυναίκες και 71% για τους άνδρες). Από αυτούς που δηλώνουν ότι έχουν δυσκολία στην κοινωνική συμμετοχή τους το 40,9% των γυναικών και το 47,2% των ανδρών αντιμετωπίζει πολύ μεγάλη δυσκολία συμμετοχής στα κοινά, ποσοστά που αν τα δούμε στο σύνολο των ανδρών και των γυναικών αντιστοιχούν στο 33,3% και στο 30,2%, στο 1/3 δηλαδή περίπου του συνολικού πληθυσμού των ΑμεΑ της Αγ. Βαρβάρας. Εάν σε αυτά τα ποσοστά συνυπολογίσουμε και τα ποσοστά των ανδρών και γυναικών που δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν αρκετή δυσκολία μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι η συμμετοχή στα κοινά παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες για τα ΑμεΑ και πάντως πολύ μεγαλύτερες δυσκολίες από αυτές του υπόλοιπου πληθυσμού.

#### **ΑΤΟΜΑ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΕΣ.**

Παραθέτουμε στοιχεία για το Δήμο μας από τη Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας του Δήμου Αιγάλεω που βάση Καλλικράτη προσωρινά διαχειρίζεται τα επιδόματα κοινωνικής προστασίας της περιοχής μας.

---

<sup>1</sup> Αναπηρία και Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση Τελική Έκθεση μελέτης. ΕΣΑΕΑ 7-7-2004

**Πίνακας 8. ΑΤΟΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΜΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ**  
**ΠΗΓΗ : ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ - Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**  
**ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ: ΕΤΟΣ 2010**

<b>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	62	Αφορά την εξασφάλιση του ενοικίου σε ηλικιωμένους που ζουν μόνοι τους
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	215	Αφορά γυναίκες αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών που δεν υποστηρίζονται οικονομικά από το σύζυγο ή άλλα άτομα
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	23	Αφορά ομογενείς πρόσφυγες από την Πρώην Σοβιετική Ένωση
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ- ΚΑΤΟΧΟΙ ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΑΠΟΡΙΑΣ	1000	Αφορά στην εξασφάλιση δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε οικογένειες που δεν έχουν ή έχουν πολύ χαμηλά εισοδήματα

Από τον πίνακα χρειάζεται ιδιαίτερη αναφορά να γίνει στο τελευταίο που αφορά στους δικαιούχους βιβλιαρίων απορίας. Πρόκειται για άτομα που αποδεδειγμένα δεν έχουν ή έχουν πολύ χαμηλά εισοδήματα (κυρίως από επιδόματα κοινωνικής προστασίας) και δεν έχουν δικαίωμα κοινωνικής ασφάλισης σε κανένα άλλο φορέα. Οι 1000 ενταγμένοι που αναφέρονται δεν είναι μεμονωμένα άτομα καθώς σε κάθε αίτηση περιλαμβάνονται όλα τα μέλη μιας οικογένειας. **Αν βάλουμε ως μέσο όρο σε κάθε οικογένεια 4 μέλη (μητέρα – πατέρας – δύο παιδιά) οι δικαιούχοι βιβλιαρίων απορίας στην Αγία Βαρβάρα είναι πάνω από 4000 άτομα.** Από αυτό συμπεραίνουμε ότι στην Αγία Βαρβάρα πολλές οικογένειες ζουν κάτω από το όριο φτώχειας.

Όσον αφορά σε ειδικά χαρακτηριστικά ευπαθών ομάδων η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου έχει παρατηρήσει εμπειρικά ότι τον τελευταίο χρόνο:

- Αυξάνεται δραματικά ο αριθμός των ατόμων που απευθύνονται καθημερινά στην Υπηρεσία για είδη πρώτης ανάγκης και οικονομική ενίσχυση, απαλλαγή από έκτακτους φόρους, αδυναμία πληρωμής λογαριασμών κοινής ωφελείας.
- Αυξάνεται ο αριθμός οικογενειών που ένα τουλάχιστον μέλος τους έχει εμπλοκή με τη χρήση ουσιών και αλκοόλ
- Αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που έχουν εμπλοκή με το νόμο λόγω προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητας ή χρεών
- Μειώνονται δραματικά οι κοινωνικές παροχές στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ένα δίκτυο ασφαλείας και κοινωνικής προστασίας ικανό να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες υποστήριξης των πολιτών.



## 2. Κοινωνικά προβλήματα

### **Χαμηλά εισοδήματα:**

Όπως συμβαίνει σε όλη τη χώρα, το σύνολο των πολιτών πλήττεται από τη βαθιά οικονομική κρίση. Με τις μειώσεις μισθών και συντάξεων, την αύξηση της φορολογίας, το υψηλό κόστος ζωής, το κλείσιμο των επιχειρήσεων και την ανεργία να καλπάζει, το ήδη χαμηλό εισόδημα των πολιτών έχει συρρικνωθεί δραματικά με αποτέλεσμα όλοι πια να αντιμετωπίζουν δυσκολίες επιβίωσης. Παράλληλα λόγω έλλειψης πόρων συρρικνώθηκαν και οι παροχές κοινωνικής προστασίας από όλους τους φορείς και κυρίως από το κράτος. Την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου επισκέπτονται καθημερινά άτομα που δηλώνουν την αδυναμία τους να ανταπεξέλθουν στις νέες συνθήκες της ζωής τους.

Ενδεικτικό αυτής της κατάστασης είναι ότι κατά τον **Δεκέμβριο του 2010, 289 άτομα και οικογένειες απευθύνθηκαν στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου, ζητώντας ενίσχυση σε τρόφιμα από τα οποία μπόρεσαν να εξυπηρετηθούν μόλις 180**. Μέχρι και τον Ιανουάριο του 2010 όπου και σταμάτησε η παροχή λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, **60 οικογένειες** της πόλης έπαιρναν **τυποποιημένα τρόφιμα μια φορά τον μήνα**. Με μεγάλες δυσκολίες ο Δήμος λειτουργεί ακόμα το πρόγραμμα καθημερινής σίτισης μοναχικών και απόρων το οποίο εξυπηρετεί καθημερινά **34 άτομα με μαγειρεμένο φαγητό**.

Στον **Ιερό Ναό της Αγίας Ελεούσας** σιτίζονται καθημερινά με συσσίτιο **70 άτομα**, ενώ **30 οικογένειες** ενισχύονται με τυποποιημένα τρόφιμα μία φορά τον μήνα.

Ο αριθμός των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σίτισης είναι δυσανάλογα μικρός σε σχέση με τον αριθμό των ατόμων που τα χρειάζονται ενώ οι οικονομικές ενισχύσεις για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών έχουν διακοπεί από όλους τους φορείς.

### **Στέγη:**

Για τις συνθήκες στέγασης ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στο προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Νεότερο στοιχείο αποτελεί ότι λόγω της οικονομικής κρίσης έχουν αυξηθεί τα περιστατικά οικογενειών ή μεμονωμένων ατόμων που απειλούνται άμεσα να μείνουν άστεγοι λόγω εξώσεων και ανεξόφλητων στεγαστικών δανείων.

Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει χρήση αλκοόλ ή άλλων ουσιών ή λοιμώδη νοσήματα υπάρχει μειωμένη δυνατότητα αξιοποίησης ξενώνων αστέγων εκτός Δήμου Αγίας Βαρβάρας. Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις δεν υπάρχει καμία δυνατότητα στέγασης. **Τα περιστατικά με αίτημα στέγασης είναι περίπου 10 μέσα στο 2011.**

Όσον αφορά τον πληθυσμό των Τσιγγάνων, είχε και στο προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα αναφερθεί η δυνατότητα αξιοποίησης του προγράμματος δανειοδότησης για την απόκτηση στέγης του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Μέσα από αυτό το 2008 εγκρίθηκαν μόλις 25 αιτήσεις και ήταν και οι τελευταίες εγκρίσεις που δόθηκαν.

Νεότερα ερευνητικά δεδομένα για τις συνθήκες στέγασης στην πόλη δεν έχουν ακόμη εκδοθεί από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Εμπειρικά παρατηρείται μια επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης και στέγασης λόγω της οικονομικής κρίσης.

#### **Ανεργία:**

Το πρόβλημα της ανεργίας περιγράφεται αναλυτικά στο κεφάλαιο «Απασχόληση». Η πρόσφατη οικονομική κρίση και το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στη χώρα, έχει ως βασικό αντίκτυπο την δραματική αύξηση της ανεργίας με αποτέλεσμα η ανεργία στη χώρα τον Αύγουστο του 2011 να έχει σκαρφαλώσει στο 18,4%. Η Αγία Βαρβάρα που ήταν περιοχή χαμηλών εισοδημάτων και προ κρίσης, πλήττεται ιδιαίτερα από την ανεργία ενώ μεγάλος αριθμός ανθρώπων, κυρίως Τσιγγάνων έχει μεταναστεύσει προς την Κύπρο προς ανεύρεση εργασίας.

#### **Αναλφαβητισμός:**

Το πρόβλημα του αναλφαβητισμού περιγράφεται στο κεφάλαιο *Εκπαίδευση*.

#### **Παραβατικότητα:**

Σε συνεργασία με το Αστυνομικό Τμήμα Αγίας Βαρβάρας υπάρχει μια συστηματική επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν στην παραβατικότητα. Τα στοιχεία παρατίθενται στους πίνακες που ακολουθούν.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Τμήμα Ασφαλείας Αγίας Βαρβάρας</b>			
<b>πηγή: Βιβλίο αδικημάτων - συμβάντων - συστάσεων - παραπόνων ΑΤ Αγίας Βαρβάρας 2006 – 2009</b>			
<b>Γενικά στοιχεία</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2009</b>
ΕΞΥΒΡΙΣΕΙΣ-ΑΠΕΙΛΕΣ - ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ (361-333 ΠΚ)	9	-	<b>32</b>
ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑΚΡΑΤΗΣΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (332ΠΚ)	2	4	<b>7</b>
ΕΓΚΛΕΙΣΜΟΣ ΨΥΧΑΣΘΕΝΟΥΣ	7	18	<b>21</b>
ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΕΣ - ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ	0	3	<b>5</b>
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗ ΦΥΛΑΞΗ ΛΟΓΩ ΜΕΘΗΣ	0	2	<b>12</b>
ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΧΡΗΖΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ (αμνήμονα άτομα, ασθενείς κ.α.)	-	4	<b>18</b>
Ν 3386/2005 ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ/ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ	-	-	<b>15</b>
308ΠΚ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ Ν.3500/2006 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ	-	-	<b>12</b>

ΔΙΑΜΕΣΣΟΛΑΒΗΣΗ/ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ (για ειρηνική διευθέτηση αστικής - ποινικής φύσης διαφορών προς αποφυγή των συνεπειών του νόμου)	-	-	<b>78</b>
ΔΙΑΜΕΣΣΟΛΑΒΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ για επίλυση διαφορών ιδιωτών	-	-	<b>90</b>
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΟΚ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	100	56	<b>72</b>
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΟΚ ΝΕΩΝ 18- 20 ΕΤΩΝ	-	76	<b>81</b>

Στα πεδία του πίνακα που δεν είναι συμπληρωμένα είτε δεν είχαν ζητηθεί στοιχεία στα προηγούμενα έτη είτε αφορούν αλλαγές στην νομοθεσία π.χ. στην ενδοοικογενειακή βία. Όπου υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης δεδομένων παρατηρείται μια αύξηση της παραβατικότητας σε σχέση με προηγούμενα έτη που μπορεί να οφείλεται σε μεγαλύτερη κινητοποίηση των υπηρεσιών αλλά ταυτόχρονα απεικονίζει και την επιδείνωση του κοινωνικού περιβάλλοντος σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. Συγκεκριμένα παρατηρούμε:

**Κοινωνικά προβλήματα:** παρατηρείται αύξηση του αριθμού των ατόμων που μπαίνουν σε προστατευτική φύλαξη λόγω μέθης και μεγάλη αύξηση στην παροχή συνδρομής σε άτομα που χρήζουν βοήθειας (αμνήμονες και ασθενείς)

**Οι σωματικές βλάβες.** Η μεγάλη αύξηση που παρατηρείται σε αυτό το πεδίο αφορά στην εφαρμογή του νόμου για την ενδοοικογενειακή βία που βοήθησε τα θύματα να προχωρούν σε μηνύσεις. Στην πλειοψηφία οι σωματικές βλάβες αφορούν ενδοοικογενειακή βία προς γυναίκες και συχνά σχετίζονται με συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όμως δεν καταλήγουν όλες οι περιπτώσεις σε μήνυση με αποτέλεσμα ένας σημαντικός αριθμός περιπτώσεων, ακόμη να παραμένει εκτός στατιστικών. Το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας υφίσταται και αναδεικνύει την ανάγκη ειδικών παρεμβάσεων για την προστασία της οικογένειας και την αποφυγή της χρήσης βίας ως μέσο επικοινωνίας και επίλυσης συγκρούσεων.

**Οι παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.** Κατά μέσο όρο σε ποσοστό 26% τα αδικήματα Κ.Ο.Κ. διαπράττονται από ανήλικους και κατά 30% από νέους ηλικίας 18- 20 ετών. Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ υψηλά και αναδεικνύουν την ανάγκη εκπαίδευσης σε θέματα οδικής κυκλοφορίας ιδιαίτερα στους ανήλικους.

**Ο εγκλεισμός ψυχασθενούς.** Παρατηρείται αύξηση των περιπτώσεων ατόμων που χρήζουν ακούσιας νοσηλείας σε δομές ψυχικής υγείας, που σχετίζεται με την αύξηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας στον γενικό πληθυσμό. Την αύξηση επιβεβαιώνουν έρευνες φορέων εξειδικευμένων. Η συμμετοχή των αστυνομικών αρχών στη διαχείριση του προβλήματος αναδεικνύει την έλλειψη υποδομής στην αντιμετώπιση του φαινομένου σε πανελλαδικό επίπεδο.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ  
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ  
Ειδική αναφορά σε αδικήματα  
Τμήμα Ασφαλείας Αγίας Βαρβάρας**

<b>2006 - 2009</b>			
<b>Γενικά στοιχεία</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2009</b>
Περί το νόμισμα και υπομνήματα	4	10	<b>3</b>
Πλαστογραφία		3	<b>3</b>
Σωματικές βλάβες	25	10	<b>3</b>
Αδικήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας (παράνομη κατακράτηση - παράνομη βία - εκούσια απαγωγή)	28	2	
Κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής	1	1	
<b>ΛΟΙΠΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ</b>			<b>22</b>
Κατά της ιδιοκτησίας (κατά σειρά κλοπές απλές και διακεκριμένες, κλοπές χρήσης, υπεξαίρεσεις, ληστείες, αρπαγές τσαντών, φθορές ξένης ιδιοκτησίας, λοιπά εγκλήματα)	225	147	<b>415</b>
Κατά των περιουσιακών δικαιών (απάτη κ.α.)	1	8	<b>14</b>
Ν 2121/93 "Περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας"	9	1	<b>3</b>
Ν 2910/01 "Περί Αλλοδαπών"	18	12	<b>1</b>
<b>ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΟΠΛΩΝ</b>	6	1	<b>4</b>

**Πίνακας 11. Αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας για τα έτη 2009 & 2010**

<b>ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
ΛΗΣΤΕΙΕΣ	14	27
ΑΡΠΑΓΕΣ ΤΣΑΝΤΩΝ	22	30
ΚΛΟΠΕΣ ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ	254	229
ΚΛΟΠΕΣ ΑΥ/ΤΩΝ - ΜΟΤ/ΤΩΝ - ΜΟΤΟΠ/ΤΩΝ	107	99
ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ	3	15
ΦΘΟΡΕΣ ΞΕΝΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	15	15
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>415</b>	<b>415</b>

Αυτό που παρατηρεί κανείς στον ανωτέρω πίνακα είναι η **εκτίναξη του αριθμού των αδικημάτων κατά της ιδιοκτησίας** στη χρονιά που ξεκινά ουσιαστικά η οικονομική κρίση και κύρια στις κλοπές και διαρρήξεις, εκτίναξη που διατηρείται σταθερή δυστυχώς και την επόμενη χρονιά. Η εκτίναξη της μικροεγκληματικότητας είναι μια από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης όπως αποτυπώνεται στους ανωτέρω πίνακες.

## **ΠΙΝΑΚΑΣ 12. ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**

### **ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ 3459/06 "ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ"**

**Τμήμα Ασφαλείας Αγίας Βαρβάρας  
2005 - 2009**

	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2009</b>
<b>Αριθμός παραβάσεων</b>	<b>21</b>	<b>19</b>	<b>5</b>	<b>20</b>
Συλληφθέντες ημεδαποί	23	25	6	27
Συλληφθέντες αλλοδαποί	1	0	0	1
Θάνατοι από χρήση ναρκωτικών	0	1	1	3

Από τον πίνακα προκύπτει ότι την τριετία 2005 - 2007 παρατηρείται σημαντική πτώση στα αδικήματα του νόμου περί ναρκωτικών. Κατά το έτος όμως 2009 ο αριθμός των παραβάσεων αυξάνεται ξανά, όπως και αυξάνονται και οι θάνατοι από χρήση ουσιών. Πρέπει να τονιστεί η σχεδόν ανύπαρκτη συμμετοχή αλλοδαπών σε αυτά τα αδικήματα.

Συμπερασματικά για την παραβατικότητα προκύπτει ότι η επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος με την οικονομική κρίση έχει οδηγήσει σε αύξηση της παραβατικότητας στην πόλη.

### **3. Κοινωνικές υπηρεσίες**

#### ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

#### **Υπηρεσία υποδοχής, συμβουλευτικής & ψυχοκοινωνικής στήριξης**

Στην υπηρεσία απευθύνονται Τσιγγάνοι, οικονομικοί μετανάστες, Παλινοστούντες, ΑμεΑ, άγαμες μητέρες – μονογονεϊκές οικογένειες, κακοποιημένες γυναίκες και παιδιά, μοναχικά άτομα, άτομα με σοβαρά προβλήματα υγείας, με πρόβλημα εγκατάλειψης, άστεγοι, άποροι, άτομα με έκτακτες ανάγκες χρήστες ουσιών, φυλακισμένοι κ.α.

Στην πλειοψηφία τους οι εξυπηρετούμενοι είναι μέλη πολύ-προβληματικών οικογενειών οπότε οι παρεμβάσεις της υπηρεσίας υλοποιούνται σε επίπεδο οικογένειας. Σε κάθε περίπτωση αξιοποιείται ένα ευρύ δίκτυο εξειδικευμένων κοινωνικών φορέων υπηρεσιών και στελεχών το οποίο έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο λειτουργίας της Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Κατά το **έτος 2010**, απευθύνθηκαν στην υπηρεσία 847 άτομα. Στοιχεία δίνονται ακόλουθο πίνακα.

**Πίνακας 13. Συμβουλευτική και Ψυχοκοινωνική Στήριξη  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ  
ΕΤΟΣ 2010**

Τσιγγάνοι με διάφορα κοινωνικά προβλήματα	
Άστεγοι	
ΑμεΑ και Συγγενείς ΑμεΑ	
Παλιννοστούντες με διάφορα κοινωνικά προβλήματα	
Μετανάστες	
Ψυχιατρικοί ασθενείς	
Χρήστες – εξαρτημένοι από το αλκοόλ και συγγενείς αυτών	
Άτομα για βεβαιώσεις κατοικίας	
Παραβάτες – ενταγμένοι στο πρόγραμμα παροχής κοινωφελούς εργασίας	
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>703</b>
Παιδιά εντός σχολικής κοινότητας με ιατροαναπτυξιακά & κοινωνικά προβλήματα	70
Παιδιά προσχολικής ηλικίας με ιατροαναπτυξιακά και κοινωνικά προβλήματα	74
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>847</b>

Τα θέματα που συνήθως απασχολούν την υπηρεσία αφορούν : Διαχείριση κρίσεων στην οικογένεια ή στην κοινότητα. Ενδοοικογενειακές σχέσεις, συγκρούσεις, διαζύγιο, μονογονεϊκότητα. Κακοποίηση, παραμέληση. Υιοθεσία, προστασία παιδιών. Δυσκολίες συμπεριφοράς & λόγου, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, σχολική άρνηση. Χρόνιες νόσοι, ψυχιατρικές διαταραχές, φοβίες, ατυχήματα, θάνατοι, πένθος. Χρήση τοξικών ουσιών. Ψυχοσωματικά προβλήματα. Εμπλοκή σε παραβατική συμπεριφορά, φυλάκιση. Στήριξη φροντιστών. Διαδικασίες παροχής διαφόρων επιδομάτων οικονομικής ενίσχυσης, παιδικής προστασίας αναπηρίας, γήρατος, στεγαστικής συνδρομής κ.α. Ενίσχυση σε είδη πρώτης ανάγκης Συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς. Βοήθεια στη συλλογή των δικαιολογητικών. Διαμεσολάβηση για την προσπέλαση γραφειοκρατικών διαδικασιών που αποτελούν προσκόμματα σε δίκαια αιτήματα πολιτών.

Η πρόσφατη οικονομική κρίση έχει αυξήσει τα αιτήματα για οικονομική υποστήριξη και υποστήριξη σε είδη πρώτης ανάγκης

Σε σχέση με τα παραπάνω επισημάνουμε ότι :

- ♦ Τα άτομα που προσέρχονται στην υπηρεσία είναι περισσότερα κάθε χρόνο και προέρχονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού
- ♦ Η υπηρεσία απασχολείται με ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο πληθυσμός και ειδικότερα οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες. Τα αιτήματα που τίθενται αποτελούν μια ένδειξη της εμπιστοσύνης αλλά και των σημερινών απαιτήσεων των πολιτών και ειδικότερα ευπαθών κοινωνικά ομάδων από το Δήμο δεδομένου ότι παλαιότερα σχεδόν μοναδικό αίτημα ήταν η οικονομική ενίσχυση.

Το αντικείμενο και ο σκοπός της **υπηρεσίας συμβουλευτικής & ψυχοκοινωνικής στήριξης του Κ.Ε.Φ.Α.** ταυτίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό της αντίστοιχης υπηρεσίας στο Δήμο. Διαφέρει στο ότι απευθύνεται κυρίως σε ηλικιωμένους μέλη του Κέντρου ή μη, σε άπορους, ανασφάλιστους και ΑμεΑ.

### **Δράσεις ευαισθητοποίησης και κοινωνικής αλληλεγγύης**

Ο **Δήμος** υλοποιεί προγράμματα ευαισθητοποίησης και κοινωνικής αλληλεγγύης. Τέτοια προγράμματα είναι οι έρανοι της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας και του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, οι αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας σε λαούς που πλήττονται και τα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού (θαλάσσια μπάνια και παιδικές κατασκηνώσεις).

Στις παραπάνω δραστηριότητες που αναπτύσσονται με στόχο την κοινοτική-κοινωνική ανάπτυξη, σημαντική είναι η συμβολή των εθελοντών, οι οποίοι έχουν τη θέληση να αναλάβουν κάποια δράση ή ρόλο κοινωνικά ωφέλιμο, με μόνο κίνητρο το προσωπικό τους ενδιαφέρον. Εθελοντές αξιοποιούνται στο σύνολο των κοινωνικών δράσεων της Κοινωνικής Υπηρεσίας πολλές από τις οποίες δεν θα ήταν εφικτές χωρίς τη συμβολή τους.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 14. Θαλάσσια Μπάνια 2011 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ</b>		
<b>ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ</b>	<b>2011</b>	
	<b>ΑΙΤΗΣΕΙΣ</b>	<b>ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ</b>
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑΣ	484	250
ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ	196	150
ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ	1000	380
ΚΟΛΩΝΕΣ	28	15
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>1708</b>	<b>795</b>

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 15. Παιδικές Κατασκηνώσεις 2011 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ</b>		
<b>ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ</b>	<b>2011</b>	
	<b>ΑΙΤΗΣΕΙΣ</b>	<b>ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ</b>
<b>ΚΟΡΕΛΚΟ</b>		<b>62</b>
<b>SUMMER FUN</b>		<b>31</b>
<b>PANTZO</b>		<b>26</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>119</b>	<b>119</b>

### **ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΡΟΝΟΥ**

Η Τράπεζα Χρόνου Δήμου Αγίας Βαρβάρας είχε προγραμματιστεί να δημιουργηθεί ως υπηρεσία στο προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Αποτελεί μια πρωτοποριακή δράση του Δήμου που απευθύνεται σε όλους τους κατοίκους της πόλης. Πρόκειται για ένα κοινωνικό δίκτυο ανταλλαγής υπηρεσιών μεταξύ των ανθρώπων χωρίς τη μεσολάβηση του χρήματος. Στο δίκτυο αυτό αξία έχει ο ΧΡΟΝΟΣ που διαθέτει το κάθε μέλος ή του διαθέτουν και οι υπηρεσίες που ανταλλάσσονται αξιολογούνται μόνο σε σχέση με το χρόνο. Από σημαίνει πρακτικά ότι στην Τράπεζα Χρόνου δεν έχει σημασία αν προσφέρεις 1 ώρα

μαγείρεμα σε έναν ηλικιωμένο ή 1 ώρα ιδιαίτερο μάθημα αγγλικών σε ένα παιδί. Ο χρόνος που διαθέτεις έχει αξία και όχι το περιεχόμενο της υπηρεσίας. Βασική λοιπόν αρχή στη λειτουργία της Τράπεζας είναι η ισοτιμία: ότι όλοι οι άνθρωποι μπορούν να προσφέρουν κάτι μικρότερο ή μεγαλύτερο, χρήσιμο στον συνάνθρωπό τους.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΡΟΝΟΥ είναι ο κεντρικός διαχειριστής που ρυθμίζει και διευκολύνει την προσφορά και τη ζήτηση υπηρεσιών μεταξύ των μελών της μέσω ειδικού λογισμικού που συνδυάζει την προσφορά με τη ζήτηση.

Η Τράπεζα Χρόνου της Αγίας Βαρβάρας είναι η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια σε επίπεδο Δήμου. Έχει ήδη **33 μέλη** και σταθερό στόχο αποτελεί να επεκταθεί ως κοινωνικό δίκτυο με τη συμμετοχή περισσότερων κατοίκων.

### **Βοήθεια στο σπίτι**

Σύμφωνα με τα στοιχεία του αρχείου της υπηρεσίας, από **την αρχή του έτους 2011 εξυπηρετήθηκαν 188 άτομα εκ των οποίων οι 93 εξυπηρετούνταν σε τακτική βάση** και οι υπόλοιποι πιο περιστασιακά.

Την περίοδο που διανύουμε εξυπηρετούνται συνολικά 128 άτομα εκ των οποίων οι:

- 32 είναι μοναχικοί
- 15 έχουν πολύ χαμηλό εισόδημα
- 68 είναι άτομα με σημαντικές αναπηρίες

Στον παρακάτω πίνακα σας αναφέρουμε το είδος της αναπηρίας και τον αριθμό των ωφελούμενων:

### **Πίνακας 16. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑμεΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΑΘΗΣΗ 2011**

<b>ΕΙΔΟΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ</b>	<b>ΑΡΙΘΜΟΣ</b>
<b>Κινητική Αναπηρία</b> Μερικώς αυτοεξυπηρετούμενοι	22
Μη εξυπηρετούμενοι	13
<b>Χρόνια κοινή νόσος</b>	18
<b>Ψυχική νόσος</b>	6
<b>Τυφλότητα</b>	1
<b>Κώφωση</b>	6
<b>Αιμοκαθαιρούμενοι</b>	2

- 46 χρηματοδοτούνται (στα πλαίσια της δράσης ενίσχυσης ηλικιωμένων και λοιπών ατόμων που χρήζουν βοήθειας για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εμμέσως ωφελουμένων ατόμων ).

Όλοι οι παραπάνω εξυπηρετούνται στην πλειοψηφία τους σε τακτική βάση με εβδομαδιαία ή 15θήμερη συχνότητα ( 85 άτομα ) ενώ οι υπόλοιποι τουλάχιστον 1 φορά το μήνα.



## **Σίτιση απόρων**

Ο αριθμός των ατόμων που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ωφελούνταν κατά το έτος 2009 ήταν 94 άτομα. Σήμερα λόγω της οικονομικής κρίσης έχει ανασταλεί η λειτουργία του προγράμματος παροχής τροφίμων σε οικογένειες και λειτουργεί μόνο το πρόγραμμα σίτισης μοναχικών ηλικιωμένων για 34 άτομα.

## **Φυσικοθεραπεία, δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία**

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από το Κέντρο Φιλίας και Αλληλεγγύης κυρίως προς τους ηλικιωμένους που είναι μέλη των Κ.Α.Π.Η..

## **Συμπέρασμα**

Η κοινωνική πολιτική του Δήμου τα τελευταία 16 χρόνια έχει να παρουσιάσει σημαντικό έργο το οποίο κατάφερε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολιτών για υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής φροντίδας. Υπήρξε πρόοδος σε πολλούς κοινωνικούς τομείς ενώ μεγάλος αριθμός πολιτών χρησιμοποιούσε και συνεχίζει να χρησιμοποιεί όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου.

Οι κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου αποτελούν πλαίσια αναφοράς για την τοπική κοινότητα, έχουν κερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, που σήμερα απευθύνονται στο Δήμο για κοινωνικά θέματα, με την ίδια ευκολία που απευθύνονται για άλλα συνήθη. Είναι αστιγμάτιστες υπηρεσίες με δυνατότητα άμεσης παρέμβασης και διάρκεια στην παροχή βοήθειας. Οι εξυπηρετούμενοι συνήθως διατηρούν επαφή, επανέρχονται και κατευθύνουν κι άλλους σε αυτές. Δίνεται μεγάλη έμφαση στην πρόληψη των κοινωνικών προβλημάτων και στην έγκαιρη αντιμετώπισή τους. Η συντονισμένη δράση τους συνέβαλε στον εντοπισμό κοινωνικών αναγκών, στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, στην στήριξη ατόμων, οικογενειών και κοινωνικών ομάδων, στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Η ύπαρξη ενός τοπικού δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών στην πόλη έχει ιδιαίτερη βαρύτητα στην παρούσα χρονική περίοδο όπου η οικονομική κρίση πλήττει το σύνολο των πολιτών της χώρας πόσο μάλλον τον δήμο μας όπου έχει υψηλά ποσοστά ανέργων, φτωχών, μεταναστών και άλλων ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων.

## **ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ**

Με την εφαρμογή του **Καλλικράτη** στην τοπική αυτοδιοίκηση έγιναν σοβαρές αλλαγές στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών με κύριο χαρακτηριστικό στο εσωτερικό περιβάλλον την κατάργηση των νομικών προσώπων που παρείχαν κοινωνική πολιτική και την ένταξη των δράσεών τους στην κεντρική λειτουργία του Δήμου. Στο εξωτερικό περιβάλλον κατάργηση των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων έφερε στην τοπική αυτοδιοίκηση νέες αποκεντρωμένες αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής.

Είμαστε λοιπόν μπροστά στην πρόκληση της **συνολικής αναδιοργάνωσης της κοινωνικής πολιτικής του Δήμου** όπου η συνένωση και αποκέντρωση υπηρεσιών δεν πρέπει να φέρει συρρίκνωση του κοινωνικού έργου. Έμφαση χρειάζεται να δοθεί:

- Στο συντονισμό και στη λειτουργικότητα του νέου τοπικού δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών όπως αυτό θα διαμορφωθεί ώστε να είναι περισσότερο προσβάσιμο για τον πολίτη, φιλικό και λιγότερο γραφειοκρατικό

- Στην όσο το δυνατόν καλύτερη αναλογία κόστους – ποιότητας στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, ώστε η μείωση των πόρων που έφερε η οικονομική κρίση να έχει τις μικρότερες δυνατές συνέπειες στην κοινωνική φροντίδα
- Στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικτύωσης και της εταιρικής ευθύνης ως αντιστάθμισμα απέναντι στη μείωση των πόρων

Στην πραγματικότητα η οικονομική κρίση έχει φέρει οπισθοδρόμηση στους στόχους και στις προτεραιότητες άσκησης της κοινωνικής πολιτικής καθώς έχει εγκαταλειφθεί η ανάπτυξη και προτάσσεται σε όλους τους στόχους η εξοικονόμηση πόρων. Πολλές τοπικές δράσεις που εφαρμόστηκαν με επιτυχία στα προηγούμενα χρόνια κινδυνεύουν να καταργηθούν λόγω έλλειψης χρηματοδότησης και προσωπικού ενώ κινδυνεύουν και βασικά προγράμματα κοινωνικής πολιτικής (π.χ. επιδόματα) τα οποία δημιουργούσαν ένα δίκτυ ασφαλείας απέναντι στη φτώχεια.

Συμπερασματικά η μεγαλύτερη πρόκληση για τα επόμενα χρόνια είναι η αντιμετώπιση της φτώχειας και των συνεπειών της και η κάλυψη πρωτογενών αναγκών των πολιτών.

#### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Με βάση τα παραπάνω προτείνονται:

1. Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ - ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΡΟΝΟΥ, ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ)
3. ΙΜΑΤΙΟΘΗΚΗ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΙΤΙΣΗΣ
4. ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟ.Τ.Α.ΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΑΤΟΜΩΝ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ
5. Η δημιουργία **ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**, σε **αυτόνομο κτίριο**, όπου θα μεταστεγαστούν βασικές υπηρεσίες που ασχολούνται με την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής που απευθύνονται στο σύνολο των πολιτών. Είναι αναγκαίο για την καλύτερη λειτουργία αυτών των υπηρεσιών που σήμερα στεγάζονται σε διαφορετικούς χώρους και κυρίως για τη διευκόλυνση του πολίτη στην αναζήτηση τους.
6. Η λειτουργία **θεσομοθετημένων ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ** με έμφαση στην αποκατάσταση. Αντικείμενο αυτών των υπηρεσιών αποτελεί η διάγνωση και αποκατάσταση κυρίως των μαθησιακών δυσκολιών και των προβλημάτων λόγου και συμπεριφοράς, η συμβουλευτική των γονέων κ.α. Όπως αναφέρεται στα κεφάλαια «Εκπαίδευση» και «Υγεία» σχετικές υπηρεσίες παρέχονται και σήμερα από την Κοινωνική Υπηρεσία με επιτυχία.

Η αύξηση των αιτημάτων για την υποστήριξη παιδιών και γονιών και παράλληλα ο ρόλος αυτών των υπηρεσιών για την υγιή σωματική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των παιδιών επιβάλλει την ανάπτυξή τους στο πλαίσιο της Κοινωνικής Υπηρεσίας ή στο πλαίσιο μιας ανεξάρτητης δομής που θα παρέχει θεσμοθετημένες ιατρο-παιδαγωγικές υπηρεσίες, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

7. Η Δημιουργία **Κέντρου Οικογενειακής Υποστήριξης** με συμβουλευτικές υπηρεσίες και παιδότοπο.

8. Η σύσταση μιας νέας δομής με τον τίτλο «**24 ΩΡΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑ**». Στην πρότυπη μονάδα φροντίδας μπορούν να ενταχθούν :

- ♦ Η υπηρεσία «Βοήθεια στο Σπίτι» με καθημερινή ολόημερη λειτουργία
- ♦ Η υπηρεσία τηλεβοήθειας
- ♦ Υπηρεσία πρόληψης και συμβουλευτικής για τη νόσο **Αλτσχάιμερ** από την οποία πάσχουν ολοένα περισσότερα άτομα και όχι μόνο της τρίτης ηλικίας με σοβαρές συνέπειες και για τις οικογένειές τους κ.α

9. Η λειτουργία **ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ** σε κατάλληλο κτίριο. Το Δημοτικό εστιατόριο θα παρέχει καθημερινά δυνατότητα σίτισης (στο χώρο του ή στο σπίτι) σε 100 πολίτες που ζουν κάτω από το όριο φτώχειας.

10. Η **επέκταση της δράσης του φυσικοθεραπευτηρίου και εργοθεραπευτηρίου** του Κ.Ε.Φ.Α. με σκοπό την κάλυψη των αναγκών όσο το δυνατό περισσότερων πολιτών με κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα.

11. Η δημιουργία **ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΡΩΓΗΣ** για την αντιμετώπιση εκτάκτων και άμεσων αναγκών.

12. Η δημιουργία συστήματος καταγραφής – αρχειοθέτησης και διαχείρισης θεμάτων των πολιτών που απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου στο πλαίσιο των όρων που θέτει η νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων

13. Η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης, ανταλλαγής εμπειριών και συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών φορέων, υπηρεσιών και στελεχών για την υποστήριξη των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

### **ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**

Η οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει τις πιο δυσμενείς συνθήκες κοινωνικο-οικονομικής αβεβαιότητας και ανασφάλειας για τον κόσμο της εργασίας.

Η αύξηση της ανεργίας, η μείωση των εισοδημάτων, οι οφειλές, έχουν οδηγήσει σε σημαντική υποχώρηση του βιοτικού επιπέδου των μισθωτών, των ανέργων, των αυτοαπασχολούμενων, των συνταξιούχων.

Τα γενικότερα στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση στην απασχόληση στην Ελλάδα είναι αποθαρρυντικά. Δεν έχουμε ακόμη στη διάθεσή μας πρόσφατα επίσημα στοιχεία για την απασχόληση στην πόλη μας από τα στοιχεία της Απογραφής 2011, ωστόσο τα γενικά στοιχεία ερευνών για την απασχόληση δίνουν το στίγμα της υφιστάμενης κατάστασης.

### **Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ**

Συνοψίζοντας κάποιες εκτιμήσεις για την κατάσταση της απασχόλησης στην Αγία Βαρβάρα, σημειώνουμε ότι:

#### **Η τοπική ανεργία εκτιμάται από τις υψηλότερες του Λεκανοπεδίου.**

Στην Αγία Βαρβάρα ήδη πριν την οικονομική κρίση η κατάσταση στην απασχόληση είχε χαρακτηριστικά υψηλής ανεργίας, χαμηλών εισοδημάτων, συγκέντρωση ανθρώπινου δυναμικού χαμηλών επαγγελματικών δεξιοτήτων, ή απασχολούμενων ως μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων σε κλάδους που πλήττονται περισσότερο από την οικονομική κρίση (ανειδίκευτοι, μισθωτοί στη μεταποίηση, το εμπόριο, τις μεταφορές και τις κατασκευές). Τα νέα οικονομικά δεδομένα επιδεινώνουν δραματικά τις συνθήκες φτώχειας και αποκλεισμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής τον Αύγουστο 2011, είναι το **18,5%** έναντι 12,9% τον Αύγουστο του 2010. Η Αγία Βαρβάρα, εκτιμάται ότι έχει τουλάχιστον 0,5% διαφορά αυξημένο ποσοστό ανεργίας από το γενικό δείκτη ανεργίας της χώρας. Το σύνολο των καταγεγραμμένων ανέργων του Δήμου Αγίας Βαρβάρας στον Ο.Α.Ε.Δ., τον Νοέμβριο 2010 ανερχόταν στον αριθμό των **2.813 ατόμων**.

Με δεδομένη την αύξηση της ανεργίας τους τελευταίους μήνες, τους κύριους κλάδους απασχόλησης των εργαζομένων στην πόλη και τη διαφορά στο τοπικό ποσοστό ανεργίας επί του συνόλου, η πραγματική ανεργία στην Αγία Βαρβάρα προφανώς κυμαίνεται σε πάρα πολύ υψηλά επίπεδα.

#### **Νοικοκυριά που επιβαρύνονται περισσότερο από την ανεργία**

Παρότι η κρίση αφορά όλους, εργαζόμενους και άνεργους, είναι προφανές ότι στη δυσκολότερη θέση σχηματικά μπορούμε να πούμε ότι βρίσκονται τα μονογονεϊκά νοικοκυριά, αυτά που έχουν εξαρτημένα μέλη (παιδιά, ηλικιωμένους χωρίς εισοδήματα), τα νοικοκυριά στα οποία είναι άνεργοι περισσότεροι του ενός μέλους και όσα έχουν χρέη από δανεισμό ή χρέη σε ΔΕΚΟ – ενοίκια στα οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν. Τα νοικοκυριά αυτά ζουν ήδη κάτω από το όριο της φτώχειας.

#### **Γενικά χαρακτηριστικά ανέργων**

Οι νέοι και οι γυναίκες εξακολουθούν να ανήκουν στις ομάδες με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην ανεργία. Τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών είναι εξαιρετικά υψηλά σε όλες τις ηλικίες και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, παρότι το κύριο βάρος της κρίσης υφίστανται οι μισθωτοί άνδρες των οποίων η απασχόληση μειώνεται συνεχώς.

Εκτιμάται ότι 1 στους 4 άνεργους είναι νεοεισερχόμενος στην αγορά εργασίας και 1 στους 2 άνεργους αναζητά εργασία για πάνω από 12 μήνες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (β τρίμηνο του 2011) για το σύνολο της χώρας, το ποσοστό των «νέων ανέργων», δηλαδή όσων εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας αναζητώντας απασχόληση, ανέρχεται στο 24,6% του συνόλου των ανέργων ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι (αυτοί που αναζητούν από 12 μήνες και άνω εργασία, ανεξάρτητα αν είναι «νέοι» ή «παλαιοί» άνεργοι), αποτελούν αντίστοιχα το 50,9%.

Το 35% των ανέργων στην Αγία Βαρβάρα είναι άνω των 45 ετών. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του Ο.Α.Ε.Δ. για τον Νοέμβριο 2010, ενώ το ποσοστό ανέργων ηλικίας 45+ στη χώρα ανέρχεται σε 9% του συνόλου των ανέργων της χώρας, στον

Δήμο Αγίας Βαρβάρας το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 34,7% του συνόλου των ανέργων του συγκεκριμένου Δήμου.

Στην Υπηρεσία Συμβουλευτικής για την Απασχόληση του Δήμου εκτιμάται ότι απευθύνεται για υποστήριξη 1 στους 4 άνεργους της περιοχής.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ & ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

**ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΤΟΜΑ	ΗΛΙΚΙΑ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	17. ΠΟΥ
	-18	2%	27%	73%	
18 - 29	34%	40%	60%		
30 - 44	37%	36%	64%		
45 +	27%	44%	56%		
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>100%</b>	<b>40%</b>	<b>60%</b>		

**ΑΠΕΥΘΥΝΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟ 2011**

Στην υπηρεσία έχουν απευθυνθεί μέχρι σήμερα 675 άτομα, με κύριο αίτημα την υποστήριξη στην αναζήτηση απασχόλησης. Το 60% είναι γυναίκες και 40% άνδρες. Στην πλειοψηφία τους πρόκειται για μη εργαζόμενους. Ένα ποσοστό 12% αναφέρει ότι εργάζεται περιστασιακά, ή με σύμβαση ορισμένου χρόνου (6%) ή στην άτυπη απασχόληση (6%). Ένα ποσοστό 14% δεν έχει καμία εργασιακή εμπειρία.

ΕΤΟΣ 2011	ΣΥΝΟΛΟ	%
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>675</b>	<b>100%</b>
<b>ΓΥΝΑΙΚΕΣ</b>	<b>407</b>	<b>60%</b>
<b>ΑΝΔΡΕΣ</b>	<b>268</b>	<b>40%</b>

ΠΙΝΑΚΑΣ 18. ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

ΑΠΕΥΘΥΝΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ & ΦΥΛΟ

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση των ατόμων (περίπου το 70 %) που απευθύνονται στην υπηρεσία είναι 18 - 44 ετών. Σε όλες τις ηλικίες οι γυναίκες σημειώνουν μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας. Το ποσοστό των ανέργων ηλικίας 45+ στην Αγία Βαρβάρα σύμφωνα με έρευνα της Ε.Ε.Τ.Α.Α. από στοιχεία του Ο.Α.Ε.Δ. ξεπερνά το 27% που προσέρχεται στην υπηρεσία και ανέρχεται σε **34,7%** του συνόλου των ανέργων του Δήμου.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	ΑΝΔΡΕΣ %	ΓΥΝΑΙΚΕΣ %
ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΙ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	22%	40%	60%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	12%	49%	51%
ΛΥΚΕΙΟ	42%	44%	56%
ΙΕΚ	10%	31%	69%
ΤΕΙ	7%	30%	70%
ΑΕΙ	7%	20%	80%

ΠΙΝΑΚΑΣ 19. ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ & ΦΥΛΟ

Σχετικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο, περισσότερο από το 50% των ατόμων που απευθύνονται στην Υπηρεσία, είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ένα ποσοστό 10% έχει μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ). Οι φοιτήσαντες ή οι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Δημοτικό) αποτελούν το 35% του συνόλου. Ένα ποσοστό 5% είναι αναλφάβητοι. Το 14% είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ένα ποσοστό 2% έχει μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο. Σχετικά με τις επαγγελματικές δεξιότητες, σημειώνουμε ότι το **30 - 35 % είναι ανειδίκευτο** προσωπικό. Μεγάλο μέρος του δυναμικού χρειάζεται επαγγελματική κατάρτιση ή επαναπροσανατολισμό.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
ΑΓΑΜΟΙ	43%
ΕΓΓΑΜΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	4%
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ - ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	1%
ΕΓΓΑΜΟΙ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ	31%
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ	8%
ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ	6%
ΑΓΑΜΟΙ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ	4%

ΠΙΝΑΚΑΣ 20.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το 50% περίπου των ανέργων που απευθύνθηκαν στην υπηρεσία έχουν παιδιά, στην πλειοψηφία τους ανήλικα ή εξαρτώμενα από αυτούς. Από αυτό το ποσοστό το **18%** είναι ΜΓΟ στην πλειοψηφία τους με αρχηγό τη μητέρα. Πολύ συχνή είναι η εμφάνιση νοικοκυριών με δύο άνεργους γονείς και εξαρτημένα μη εργαζόμενα μέλη.

ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΚΑΜΙΑ	40%	46%	54%
ΑΓΓΛΙΚΑ	51%	34%	66%
ΡΩΣΙΚΑ	6%	34%	66%

**ΑΛΒΑΝΙΚΑ****2%****ΠΙΝΑΚΑΣ 21. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΕΡΓΩΝ - ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ**

Οι άνεργοι που δεν γνωρίζουν **καθόλου** κάποια ξένη γλώσσα, αποτελούν το 40%. Οι μισοί (51%) άνεργοι που απευθύνονται στην υπηρεσία μιλούν Αγγλικά από «ελάχιστα» έως «άριστα». Οι περισσότεροι γνωρίζουν από «λίγο» – «καλά» τη γλώσσα και δεν διαθέτουν πιστοποίηση της γνώσης της.

<b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ Η/Υ</b>	<b>% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ 18 - 29 ΕΤΩΝ</b>	<b>% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ 30 - 44 ΕΤΩΝ</b>	<b>% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ 45+ ΕΤΩΝ</b>	<b>% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>
<b>ΚΑΘΟΛΟΥ</b>	9%	37%	70%	<b>36%</b>
<b>ΛΙΓΟ/ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ</b>	16%	15%	7%	<b>13%</b>
<b>ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΑ</b>	7%	2%	1%	<b>3%</b>
<b>ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ</b>	28%	16%	7%	<b>18%</b>
<b>ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ</b>	40%	30%	15%	<b>30%</b>
<b>ΕΧΕΙ Η/Υ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ INTERNET</b>	37%	26%	18%	<b>28%</b>

**ΠΙΝΑΚΑΣ 22. ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΕΡΓΩΝ - ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ**

Ο ψηφιακός αναλφαβητισμός αφορά το 36% του συνόλου των εξυπηρετούμενων της υπηρεσίας. Από τους νέους ηλικίας 18-29 ετών που επισκέπτονται την υπηρεσία, περίπου 1 στους 10 **δεν γνωρίζει καθόλου** χρήση Η/Υ, ενώ, παρότι οι 9 στους 10 γνωρίζουν να χειρίζονται Η/Υ από λίγο έως άριστα, **μόνο 4 στους 10 έχουν Η/Υ ή πρόσβαση στο Internet.**

**ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ - ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ**

**Το 34%** δεν έχει σταθερό τηλέφωνο (δηλαδή περίπου 1/3 έχει μόνο κινητό και συνήθως καρτοκινητό) και **400** άτομα δεν έχουν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενδεικτικό τόσο του χαμηλού ποσοστού γνώσης νέων τεχνολογικών γνώσεων όσο (κυρίως) της αδυναμίας πρόσβασης σε διαδικτυακές υπηρεσίες λόγω κόστους.

<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</b>	<b>ΑΡΙΘΜΟΣ</b>	<b>% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ</b>
<b>45+</b>	182	<b>27%</b>
<b>ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΙ- ΤΡΙΤΕΚΝΟΙ -ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΛΥΤ/ΤΡΙΤΕΚΝΩΝ</b>	140	<b>20%</b>
<b>ΜΟΝΟΓΟΝΕΪΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ- ΠΑΙΔΙΑ ΜΓΟ</b>	110	<b>16%</b>
<b>ΑμεΑ</b>	43	<b>6%</b>
<b>ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ</b>	35	<b>5%</b>
<b>ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ</b>	30	<b>5%</b>
<b>ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ</b>	30	<b>5%</b>
<b>ΕΜΜΕΣΑ ΑμεΑ</b>	16	<b>2%</b>
<b>ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ- ΑΠΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟΙ</b>	6	
<b>ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ</b>	1	

ΠΙΝΑΚΑΣ 23.  
ΟΜΑΔΕΣ

ΕΙΔΙΚΕΣ  
ΑΝΕΡΓΩΝ

### **ΥΓΕΙΑ**

Τα τελευταία χρόνια το επίπεδο υγείας των κατοίκων της Αγίας Βαρβάρας παρουσιάζει τάσεις βελτίωσης. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να οφείλεται στην ποιότητα των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών, καθώς και στην αποτελεσματικότερη πρόληψη ορισμένων νοσημάτων.

Παρ' όλα αυτά, το επίπεδο των διαφόρων παραγόντων κινδύνου για την υγεία έχουν επιδεινωθεί και στην περιοχή της Αγίας Βαρβάρας.

### **Προστασία και Προαγωγή της Δημόσιας Υγείας**

Οι αρμοδιότητες του τμήματος περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών.

Η προστασία της δημόσιας υγείας των πολιτών με μέτρα πρόληψης και πρωτοβάθμιας περίθαλψης θεωρείται από τις βασικές αρμοδιότητες που προβλέπει ο «Καλλικράτης» στην τοπική αυτοδιοίκηση. Στο πλαίσιο του «Καλλικράτη», μεταβιβάζονται στο Δήμο αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.), καθώς και αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Η εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών
- Η τήρηση κανόνων υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων.
- Η υλοποίηση:

α) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία



β) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση,

γ) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
- Η οργάνωση ειδικών προγραμμάτων για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.

Ο Δήμος παρέχει πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, μέσα από δράσεις προληπτικής ιατρικής και αγωγής υγείας τα τελευταία **16 χρόνια**, κάθε χρόνο. Οι δράσεις αυτές σχεδιάζονται με βάση τις ανάγκες των πολιτών και την εμπειρία και τις δυνατότητες των φορέων του δικτύου υπηρεσιών του Δήμου.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους πίνακες είναι ενδεικτικά, καθώς αφορούν τις δράσεις και τα αποτελέσματα μιας περιόδου και συγκεκριμένα της περιόδου 2009 - 2010.

Στον ακόλουθο πίνακα περιγράφονται συνοπτικά οι δράσεις που αναπτύσσει για την υγεία ο Δήμος μέσα από τις κοινωνικές του υπηρεσίες.

<b>Πίνακας 27. Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας σε διάφορες κοινωνικές ομάδες ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ 2009-2010</b>		
<b>Κοινωνική Ομάδα</b>	<b>Υπηρεσία</b>	<b>Δράση</b>
Παιδιά προσχολικής αγωγής και δημοτικού σχολείου	Κοινωνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"><li>♦ Συμβουλευτική οικογένειας</li><li>♦ Ομάδες Γονέων</li><li>♦ Ενημερωτικές συναντήσεις με γονείς</li><li>♦ Παρακολούθηση ψυχικής και πνευματικής ανάπτυξης</li><li>♦ Προληπτικοί ιατρικοί έλεγχοι</li><li>♦ Λογοθεραπεία</li></ul>
Έφηβοι	Κοινωνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"><li>♦ Συμβουλευτική οικογένειας</li><li>♦ Ενημέρωση και</li></ul>

		<p>Συμβουλευτική εφήβων</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Προληπτικοί ιατρικοί έλεγχοι</li> </ul>
Ηλικιωμένοι	Κέντρο Φιλίας & Αλληλεγγύης	<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση</li> <li>♦ Συνταγογράφηση</li> <li>♦ Νοσηλευτικές πράξεις</li> <li>♦ Προληπτικοί ιατρικοί έλεγχοι</li> <li>♦ Εμβολιασμοί</li> </ul>
Γυναίκες	Κοινωνική Υπηρεσία Κέντρο Φιλίας & Αλληλεγγύης	<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση</li> <li>♦ Προληπτικοί ιατρικοί έλεγχοι</li> </ul>
Άποροι-ανασφάλιστοι		<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Εμβολιασμοί</li> </ul>
Άτομα με μεσογειακή αναιμία	Τράπεζα Αίματος	<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Αιμοληψία</li> </ul>
Γενικός πληθυσμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ Διαχείριση αποθεμάτων : διάθεση σε αιμοδότες, πολίτες που δεν έχουν άλλη δυνατότητα, άτομα με μεσογειακή αναιμία)</li> </ul>

Την περίοδο 2009-2010 συμμετείχαν στους προληπτικούς ελέγχους **557 παιδιά**. Συγκεκριμένα

### **Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί**

Στους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς πραγματοποιήθηκαν:

Οδοντοστοματολογικός έλεγχος με σκοπό την πρόληψη νοσημάτων της στοματικής κοιλότητας, τη διάγνωση ορθοδοντικών προβλημάτων και την εκπαίδευση σε κανόνες στοματικής υγιεινής.

Εξετάστηκαν **155 παιδιά** από όλους τους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς ενώ **62 παιδιά** δεν συνεργάστηκαν. Σε όλα τα παιδιά συστήθηκε από το γιατρό να επισκεφτούν οδοντίατρο και να κάνουν φθορίωση, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα.

Ενημερωτικές συναντήσεις γονέων με τα εξής θέματα:

- Παιδικά ατυχήματα στο χώρο του παιδικού σταθμού –παιδικής χαράς
- Δηλητηριάσεις παιδιών

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται η συμμετοχή των παιδιών και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης δράσης:

<b>Πίνακας 28</b>	
Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς	
<b>ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ 2010</b>	
<b>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ</b>	
<b>ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>
Καλύτερη στοματική υγιεινή	93
Προβλήματα έμφραξης	19

### **Δημοτικά Σχολεία**

Στα Δημοτικά Σχολεία πραγματοποιήθηκαν:

Οφθαλμολογικός έλεγχος στα παιδιά της Β' Δημοτικού με σκοπό την αναζήτηση προβλημάτων όρασης που μπορεί να επηρεάζουν τη μαθησιακή ικανότητα των παιδιών.

Εξετάστηκαν **155 παιδιά**, 70 αγόρια και 85 κορίτσια από όλα τα Δημοτικά.

Ωτορινολαρυγγολογικός έλεγχος σε παιδιά της Β' Δημοτικού με σκοπό την αναζήτηση προβλημάτων ακοής που μπορεί να επηρεάζουν την μαθησιακή ικανότητα των παιδιών.

Εξετάστηκαν **153 παιδιά**, 78 αγόρια και 85 κορίτσια από όλα τα Δημοτικά

Οδοντοστοματολογικός έλεγχος με σκοπό την πρόληψη νοσημάτων της στοματικής κοιλότητας, τη διάγνωση ορθοδοντικών προβλημάτων και την εκπαίδευση σε κανόνες στοματικής υγιεινής.

Εξετάστηκαν **127 παιδιά**, 47 αγόρια και 80 κορίτσια από όλα τα Δημοτικά.

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται η συμμετοχή των παιδιών και τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων δράσεων:

<b>Πίνακας 29</b>			
Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στα Δημοτικά Σχολεία			
<b>ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ Β' ΤΑΞΗ 2010</b>			
<b>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ</b>			
<b>ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ</b>	<b>Αγόρια</b>	<b>Κορίτσια</b>	<b>Σύνολο</b>
Πρόβλημα στην οπτική οξύτητα	14	11	25
Υπερμετροπία		2	2
Αστιγματισμός	3		3
Μυωπία	7	2	9
Πρόβλημα στην κινητικότητα οφθαλμών	1		1
Πρόβλημα στην αντίληψη χρωμάτων	3	2	5
Στραβισμός	1		1
Επανεξέταση	11	16	27

<b>Πίνακας 30</b>			
Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στα Δημοτικά Σχολεία			
<b>ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ Β' ΤΑΞΗ 2010</b>			
<b>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ</b>			
<b>ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ</b>	<b>Αγόρια</b>	<b>Κορίτσια</b>	<b>Σύνολο</b>
Ωτοσκοπική εξέταση (βύσμα, ωτίτιδα)	8	12	20
Πρόβλημα στο δεξι αυτί			
Πρόβλημα στο αριστερό αυτί			
Ρινοσκόπηση			
Εξέταση στοματικής κοιλότητας-στοματοφάρυγγας	5 (τερηδόνα) 2 (υπερτροφία)	6 (τερηδόνα) 1 (υπερτροφία)	14
Ακουστική οξύτητα			
Επανεξέταση			

<b>Πίνακας 31</b>			
Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στα Δημοτικά Σχολεία			
<b>ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΣΤ' ΤΑΞΗ 2010</b>			
<b>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ</b>			
<b>ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ</b>	<b>Αγόρια</b>	<b>Κορίτσια</b>	<b>Σύνολο</b>
Τερηδόνα	12	30	42
Έμφραξη	2	12	14
Ουλίτιδα		1	1
Οδοντική πλάκα			
Ορθοδοντικό	21	36	57
Κακή στοματική υγιεινή		1	1
Sealant			
Επίσκεψη σε οδοντίατρο	18	18	36
Εξαγωγή			
Ακτινογραφία			
Καθαρισμός	37	31	68
Κάταγμα δοντιού		2	2
Άλλα προβλήματα	2	2	2

### **Γυμνάσια – Λύκεια**

Στα Γυμνάσια και Λύκεια πραγματοποιήθηκαν:

Οδοντοστοματολογικός έλεγχος με σκοπό την πρόληψη νοσημάτων της στοματικής κοιλότητας, τη διάγνωση ορθοδοντικών προβλημάτων και την εκπαίδευση σε κανόνες στοματικής υγιεινής.

Εξετάστηκαν 120 παιδιά της Α' Γυμνασίου από τους Γιατρούς του Κόσμου

Ημερίδα ενημέρωσης στους μαθητές των Λυκείων με θέμα: «AIDS και άλλα λοιμώδη νοσήματα»

Τα αποτελέσματα των προληπτικών ελέγχων, επιβεβαιώνουν τις διαπιστώσεις ερευνών σε εθνικό επίπεδο, που έχουν διεξαχθεί από επίσημους φορείς υγείας δηλαδή κακή διατροφή, έλλειψη άσκησης, υποτίμηση της πρόληψης και επιπλέον αδυναμία ορισμένων πληθυσμιακών ομάδων να ακολουθήσουν με συνέπεια τις οδηγίες.

Οι υπηρεσίες πρόληψης και αγωγής υγείας που παρέχονται στους **ηλικιωμένους** είναι ειδικά σχεδιασμένες ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες τους. Απευθύνονται κυρίως στα μέλη των τριών Κ.Α.Π.Η. όπου είναι εγγεγραμμένα **2500** μέλη, από τα οποία τα 1780 είναι ασφαλισμένα στο Ι.Κ.Α.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα. Ορισμένες από αυτές υλοποιούνται καθημερινά με βάση τις ανάγκες των ηλικιωμένων. Αυτές συγκεκριμένα είναι:

*Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι δράσεις για τους ηλικιωμένους.*

<b>Πίνακας 32</b>		
<b>ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ</b>		
<b>ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΙΑΣ &amp; ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΙΚΙΩΜΕΝΩΝ</b>		
<b>ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011</b>		
<b>ΔΡΑΣΗ</b>	<b>ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2010</b>	<b>ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ 2011</b>
Ιατρικές και Νοσηλευτικές πράξεις στα ιατρεία των μονάδων	60/ημερησίως	67/ημερησίως
Ιατρικές και Νοσηλευτικές πράξεις κατ' οίκον	16/ημερησίως	19/ημερησίως
Φυσικοθεραπεία	870 συνεδρίες	850 συνεδρίες
Συνταγογράφηση στο ιατρεία των μονάδων για τρεις μήνες	40/μηνιαίως	
Συνταγογράφηση σε Α/βάθμιες & Γ/βάθμιες δομές υγείας (ΙΚΑ-Νοσοκομεία)	30/μηνιαίως	40/μηνιαίως
Προληπτικές Εξετάσεις	Σπιρομέτρηση	120
	Εξέταση για προστάτη	60
Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση	Κατάθλιψη	120
	Πρόληψη ατυχημάτων	150
	Οστεοπόρωση	160
	Σακχαρώδης διαβήτης	150
	Καταρράκτης	70

Δράσεις πρόληψης και αγωγής υγείας υλοποιούνται σε πολλές κοινωνικές ομάδες της πόλης. Οι δράσεις εστιάζουν σε ιατροκοινωνικά θέματα που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο και αποσκοπούν στο να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τα άτομα προς την κατεύθυνση της προαγωγής της σωματικής και ψυχικής τους υγείας. Τα θέματα βασίζονται στις διαπιστώσεις σχετικά με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που θέτει ο Οργανισμός Παγκόσμιας Υγείας και οι αρμόδιοι ελληνικοί φορείς.

<b>Πίνακας 33</b>		
<b>Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στον ευρύτερο πληθυσμό</b>		
<b>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ</b>		
<b>ΔΡΑΣΗ</b>	<b>ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ</b>	
Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση-Εκπαίδευση	Οστεοπόρωση	100
	Εκπαίδευση στην αυτοεξέταση μαστού	25

	Διάθεση εντύπων για την πρόληψη του καρκίνου του μαστού και του τραχήλου	70
	Εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες για το επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό των παιδικών σταθμών	48
Προληπτικός έλεγχος	Μέτρηση οστικής μάζας	70
	Ψηλάφηση μαστού	50
	Έλεγχος πνευμονικής λειτουργίας	40
Συμμετοχή του Δήμου στις δράσεις του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας	Προληπτικός Έλεγχος για τον καρκίνο του προστάτη με την επιστημονική υποστήριξη της Ελληνικής Ουρολογικής Εταιρείας και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.	
	Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση για την πρόληψη της Ηπατίτιδας Β' στον αλβανικό πληθυσμό με την υποστήριξη της Β' Παθολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.	
	Προληπτικός έλεγχος για τον καρκίνο του παχέος εντέρου με την επιστημονική υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Ογκολογίας Πεπτικού και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας Διατροφής και Άθλησης.	

Από τη συμμετοχή των ατόμων στις δραστηριότητες πρόληψης και αγωγής υγείας διαπιστώνουμε ότι ο Δήμος καλείται να καλύψει τα κενά ελλείψεων των φορέων υγείας. Αν οι φορείς υγείας και κοινωνικής ασφάλισης λειτουργούσαν πλήρως, κάποιες δραστηριότητες, όπως η συνταγογράφηση και κάποιοι προληπτικοί έλεγχοι, πιθανά να πραγματοποιούνταν από αυτούς τους φορείς.

### **Τράπεζα Αίματος**

Η Δημοτική Τράπεζα Αίματος δημιουργήθηκε το 1997 με τη συνεργασία του Κέντρου Αιμοδοσίας του Γενικού Κρατικού Νίκαιας και πραγματοποιεί αιμοληψία κάθε εξάμηνο. Το αίμα χορηγείται στους αιμοδότες της Τράπεζας και σε συγγενικά τους πρόσωπα, σε κατοίκους που αντιμετώπισαν κάποιο έκτακτο περιστατικό (ατύχημα, δηλητηρίαση κ.α.) και σε άτομα που πάσχουν από μεσογειακή αναιμία.

Μέχρι σήμερα έχουν δώσει αίμα, έστω και για μία φορά, 316 άτομα. Το χρονικό διάστημα Μάιος 2010 - Σεπτέμβριος 2011, έχουν πραγματοποιηθεί 3 αιμοληψίες στις οποίες προσήλθαν 109 άτομα. Από αυτά έδωσαν αίμα 108. Στο ίδιο διάστημα διατέθηκαν 84 μονάδες σε 70 άτομα. Από τις 84 μονάδες οι 7 διατέθηκαν σε αιμοδότες για τον εαυτό τους ή για συγγενικό τους πρόσωπο και οι 77 σε κάτοικους που χρειάζονταν επείγοντως αίμα.

Έχουμε διαπιστώσει γενικά ότι:

- α) υπάρχει φόβος και προκατάληψη για τη διαδικασία της αιμοληψίας.
- β) αυξάνονται συνεχώς οι ανάγκες για αίμα, ενώ παραμένει σταθερή η προσφορά.
- γ) απευθύνονται στην Τράπεζα κυρίως μη αιμοδότες.

**Πίνακας 34**  
**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ- ΚΡΑΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΝΙΚΑΙΑΣ**  
**ΜΑΙΟΣ 2010 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011**

Αιμοληψία		Διάθεση μονάδων		
Σύνολο αιμοδοτών	Αιμοδότες 5/2010- 9/2011	Σύνολο μονάδων	Σε αιμοδότες και τις οικογένειές τους	Σε άλλους πολίτες
316	109	84	7	77

**Συμπεράσματα**

Τα τελευταία 16 χρόνια η δράση του Δήμου στο τομέα της υγείας έχει παρουσιάσει σημαντικό έργο. Όλα αυτά τα χρόνια, με πρωτοβουλία του Δήμου και με τα πενιχρά μέσα που διαθέτει, υλοποιεί δράσεις που να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών.

Σκοπός του Δήμου είναι η εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής και αγωγής υγείας που στοχεύουν στο να προλάβουν την εκδήλωση νόσων και ασθενειών και τις συνέπειές τους για το άτομο, την κοινωνία και το περιβάλλον, μέσα από δραστηριότητες προαγωγής της υγείας, δηλαδή με την αγωγή υγείας, τη βελτίωση του τρόπου διαβίωσης και την πρόληψη.

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης όμως πρέπει να επικεντρωθεί στην πρόληψη μέσα από την πληροφόρηση – ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των κατοίκων με σκοπό την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής για την αντιμετώπιση προβλημάτων.

Ο Δήμος μπορεί και πρέπει να έχει ένα επιτελικό ρόλο στην προστασία της δημόσιας υγείας και στην παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην κοινότητα, αναλαμβάνοντας σε αυτό το πλαίσιο συγκεκριμένες δράσεις.

Είναι κοινή διαπίστωση, ότι υπάρχει σοβαρό έλλειμμα στο σύστημα υγείας, το οποίο αφορά στην επαρκή πληροφόρηση των πολιτών για τα προβλήματα υγείας τους και στην αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας «μικρού κινδύνου» τα οποία δεν απαιτούν νοσοκομειακή περίθαλψη. Η αδυναμία των κρατικών υγειονομικών υπηρεσιών να παρέχουν προληπτική ιατρική, υγειονομική πληροφόρηση και κοινωνική στήριξη σε προβλήματα υγείας, αποτυπώνεται σύμφωνα με ερευνητές τόσο στους δείκτες θνησιμότητας, και πολύ περισσότερο στην αδυναμία προσπέλασης των πολιτών στις υπάρχουσες υπηρεσίες υγείας.

Το δικαίωμα κάθε πολίτη στην εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου υγείας, είναι άρρηκτα δεμένο με το δικαίωμά του για επαρκή και υγιεινή τροφή, για αξιοπρεπή κατοικία, για ασφαλή εργασία και για πληροφόρηση σε θέματα υγείας. Η καταλληλότερος λοιπόν φορέας να υλοποιήσει προγράμματα πρόληψης και προστασίας της δημόσιας υγείας είναι η τοπική αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένες παθήσεις που πλήττουν μεγάλο μέρος του πληθυσμού και προκαλούν μεγάλο κόστος σωματικό, οικονομικό και ψυχικό, όπως ο νεανικός διαβήτης, ο διαβήτης των υπερηλίκων, ο καρκίνος του προστάτη, ο καρκίνος του μαστού και του τραχήλου της μήτρας, η παχυσαρκία, η οστεοπόρωση και η υπέρταση, αποτελούν για την τοπική κοινωνία στόχους για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης.

Είναι φανερό ότι κανένας άλλος φορέας, εκτός από την τοπική αυτοδιοίκηση δεν είναι τόσο κοντά στον πολίτη, που να μπορεί να εφαρμόσει με αξιοπιστία και φιλικότητα τέτοιες πολιτικές.

Επιπλέον, η ίδια η φιλοσοφία της Προαγωγής της Υγείας ενισχύει την άποψη ότι η προστασία της δημόσιας υγείας χρειάζεται να παρέχεται αποκεντρωμένα σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, γιατί απαιτεί για την εφαρμογή της το συνδυασμό πολλών δράσεων.

1.1.4. Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Αγωγή, Εκπαίδευση, Πολιτισμός και Αθλητισμός»

### ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στην προηγούμενη απογραφή πληθυσμού του 2001 (Ε.Σ.Υ.Ε.) προέκυψε ότι η Αγία Βαρβάρα έχει χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ίσως από τα χαμηλότερα στην περιοχή της Αττικής. Συγκεκριμένα επί πραγματικού πληθυσμού 30.562 κατοίκων, 32,9% ήταν απόφοιτοι Δημοτικού, 9,9% είχαν γνώσεις γραφής και ανάγνωσης και 4,5% ήταν αναλφάβητοι. Αθροιζόμενα αυτά τα ποσοστά, το 47,3% του τοπικού πληθυσμού έχει πολύ χαμηλά εκπαιδευτικά προσόντα και δεν έχει ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση.

Παρόλο που δεν έχουν εκδοθεί τα νεότερα στατιστικά δεδομένα για την εκπαίδευση, από την πρόσφατη απογραφή πληθυσμού εκτιμούμε ότι το ποσοστό αυτό παραμένει πολύ υψηλό. Σχετίζεται δε και με τοπικούς παράγοντες όπως η παρουσία των Τσιγγάνων στην πόλη, οι οποίοι αποτελούν το 10% του τοπικού πληθυσμού και γνωρίζουμε ότι έχουν χαμηλά την εκπαίδευση στο αξιακό τους σύστημα καθώς θεωρούν ότι η μόρφωση δεν σχετίζεται με την επαγγελματική ή κοινωνική τους επιτυχία. Η σχέση αυτή της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας με το εκπαιδευτικό σύστημα αναπαράγεται μέσα στην οικογένεια και στις επόμενες γενιές κατά συνέπεια απαιτείται η ανάπτυξη πολιτικών πρόληψης της σχολικής διαρροής και της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από τα παιδιά ΡΟΜΑ σχολικής ηλικίας.

Παράλληλα η παρουσία μεγάλου αριθμού μεταναστών στην πόλη (στην απογραφή του 2001 ήταν το 7% του τοπικού πληθυσμού) εντείνει την αναγκαιότητα πολιτικών πρόληψης της σχολικής διαρροής και ενίσχυσης της επίσημης εκπαίδευσης από πλευράς Δήμου, καθώς και τα παιδιά των μεταναστών έχουν δυσκολίες προσαρμογής λόγω γλώσσας, κουλτούρας, αδυναμίας των γονιών να βοηθήσουν στη σχολική μελέτη και άλλων παραγόντων (π.χ. συμμετοχή των μεγαλύτερων παιδιών στη φύλαξη των μικρότερων ώστε οι γονείς να μπορούν να εργάζονται).

Η πολυπολιτισμική ταυτότητα της πόλης απαιτεί την ανάπτυξη ειδικών δράσεων για την υποστήριξη της εκπαίδευσης με έμφαση στην πρόληψη της σχολικής διαρροής και στην ανάπτυξη παρεμβάσεων από την προσχολική ηλικία ώστε τα παιδιά να κοινωνικοποιούνται σε παράλληλα προς την οικογένεια συστήματα και να προσαρμόζονται ευκολότερα αργότερα στη λειτουργία της ομάδας αλλά και της σχολικής κοινότητας.

Επιπλέον το χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των κατοίκων της περιοχής επηρεάζει και τη σχολική φοίτηση των παιδιών. Συχνά εγκαταλείπουν το σχολείο παιδιά οικογενειών με κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, γιατί δίνουν προτεραιότητα στην αναζήτηση εργασίας για να βοηθήσουν την οικογένεια τους ή μιας τεχνικής σχολής που θα τους οδηγήσει ταχύτερα στην εργασία. Σε πολυπροβληματικές οικογένειες όπου η φτώχεια συνδυάζεται και με άλλα αρνητικά χαρακτηριστικά (χρήση, παραμέληση, ενδοοικογενειακές συγκρούσεις κ.α.) η εγκατάλειψη του σχολείου είναι συχνό φαινόμενο και συνέπεια αυτών των αρνητικών παραγόντων στην καθημερινότητα των παιδιών.

Με βάση τα παραπάνω ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας:

Αξιοποιεί τους Παιδικούς Σταθμούς ως πλαίσια κοινωνικοποίησης παιδιών από ειδικές πληθυσμιακές ομάδες και παρεμβαίνει για τον έγκαιρο εντοπισμό και την



αντιμετώπιση μαθησιακών και άλλων δυσκολιών πριν την είσοδο του παιδιού στο σχολείο.

Υποστηρίζει τη σχολική κοινότητα με ειδικές δράσεις παρεμβαίνοντας σε περιπτώσεις μαθητών με δυσκολίες προσαρμογής, συμπεριφοράς ή ελλιπή φοίτηση

Υποστηρίζει τους δασκάλους και τους καθηγητές στη διαχείριση κρίσεων ή ατομικών προβλημάτων των μαθητών τους.

Υποστηρίζει τους γονείς σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τα οποία δύναται να επηρεάζουν αρνητικά τη φοίτηση των παιδιών τους (π.χ. οικονομικά προβλήματα, προβλήματα υγείας, έλλειψη σχολικών ειδών, ενδοοικογενειακές συγκρούσεις κ.α.)

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται όλες οι δομές, δράσεις και προγράμματα υποστήριξης της προσχολικής και σχολικής ηλικίας καθώς και οι δομές στις βαθμίδες του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος που λειτουργούν στην πόλη.

### Προσχολική ηλικία

#### Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 35</b>									
<b>Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί</b>									
<b>Σχολικό έτος 2011-2012</b>									
<b>ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ</b>	<b>ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΝΕΟ ΚΤΗΡΙΟ</b>	<b>ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΑΣΦΑΛΕΙΑ</b>	<b>ΕΠΑΡΚΕΙΑ</b>			<b>ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</b>	<b>ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ</b>
					<b>ΧΩΡΩΝ</b>	<b>ΜΕΣΩΝ</b>	<b>ΕΚΠΑΙ- ΔΕΥΤΙ- ΚΩΝ</b>		
<b>Βρεφονηπιακός σταθμός Δ. Παντελιάδης</b>	<b>I</b>	√	√	√	√	√	√	<b>πρωί</b>	<b>64</b>
<b>Παιδικός σταθμός Σβούρα</b>	<b>I</b>	√	√	√	√	√	√		<b>66</b>
<b>Α' ΔΠΣ (Ρεθύμνου)</b>	<b>E</b>			√		√	√		<b>33</b>
<b>Β' ΔΠΣ (Κρήτης)</b>	<b>I</b>	√	√	√	√	√	√		<b>22</b>
<b>Γ' ΔΠΣ (Σάμου)</b>	<b>E</b>			√		√	√		<b>34</b>
<b>Δ' ΔΠΣ (βρεφονηπιακός Σίφνου)</b>	<b>I</b>	√	√	√	√	√	√		<b>65</b>

Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που εγγράφηκαν στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς για τη σχολική χρονιά 2011-2012 είναι 284, εκ των οποίων 217 νήπια και 67 βρέφη. Ο αριθμός των εγγραφών τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αύξηση γιατί έχει αυξηθεί η δυναμικότητα των δημοτικών παιδικών σταθμών με την κατασκευή δύο νέων κτιρίων (Κρήτης & Σίφνου). Ο αριθμός των αιτήσεων για τη σχολική χρονιά 2011-2012 είναι 304, επομένως οι αιτήσεις που δεν ικανοποιήθηκαν είναι 20 δηλ. το 6,6%.

Όλοι οι δημοτικοί παιδικοί σταθμοί συμμετέχουν στη δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής" με χρηματοδότηση από το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013. Μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα που συμμετέχει ο Δήμος:

- Εξασφαλίστηκε η φοίτηση 190 παιδιών (ποσοστό 67%) χωρίς οικονομική συμμετοχή των γονιών τους σε τροφεία, γεγονός σημαντικό στις παρούσες αρνητικές οικονομικές συνθήκες που πλήττουν τις οικογένειες
- Διευκολύνθηκαν άνεργες μητέρες στην αναζήτηση εργασίας καθώς στόχος της δράσης ήταν η αύξηση των δυνατοτήτων της απασχόλησης και της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην εργασία.

Εκτός από τους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς, λειτουργούν επίσης ο παιδικός σταθμός της Εργατικής Εστίας, δυναμικότητας 20 παιδιών, και ο ιδιωτικός παιδικός σταθμός «Ρόδου» με δυναμικότητα 70 παιδιά.

Όσον αφορά στο προφίλ των οικογενειών που εγγράφουν τα παιδιά τους στους βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς, προέρχονται σχεδόν από όλες τις κοινωνικές ομάδες. Χαρακτηριστικό των τελευταίων χρόνων είναι η αύξηση των εγγραφών, παιδιών αλλοδαπών και Τσιγγάνων. Ιδιαίτερα η εγγραφή των τελευταίων, επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής κοινωνικής ένταξης των Τσιγγάνων που ακολουθεί ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας. Παρόλα αυτά, η αναλογία των τσιγγανοπαιδιών στους παιδικούς σταθμούς είναι κατά πολύ μικρότερη της αναλογίας τους στο σύνολο των παιδιών προσχολικής ηλικίας της πόλης. Αυτό οφείλεται: α) στην υπερπροστατευτική στάση των γονέων Τσιγγάνων σε συνδυασμό με την υποτίμηση της σημασίας της προσχολικής αγωγής και τις φοβίες τους για τους μαζικούς χώρους και β) στην αδυναμία κατάθεσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγραφής ή στην αδυναμία τήρησης των χρονικών ορίων για την έγκαιρη ένταξη του παιδιού.

Όλοι οι σταθμοί λειτουργούν με ενιαίο πλαίσιο, υλοποιούν πρότυπα προγράμματα προσχολικής αγωγής, δημιουργικής απασχόλησης, διατροφής, πρόληψης και αγωγής υγείας.

Ως προς την ποιότητα των κτηρίων που στεγάζουν τους βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς, τα δύο ενοικιαζόμενα κτήρια των οδών Σάμου 23 και Ρεθύμνου & Ιεράπετρας δεν ανταποκρίνονται πλήρως στις σύγχρονες προδιαγραφές. Αντίθετα μπορούν να θεωρηθούν πρότυπα τα δύο κτήρια που κατασκευάστηκαν στις οδούς Κρήτης & Παλαιών Πολεμιστών και Σίφνου & Αγίου Γεωργίου όπως και το κτίριο που στεγάζεται ο βρεφονηπιακός σταθμός «Δ. Παντελιάδης».

Για την περαιτέρω βελτίωση της κτιριακής υποδομής των δημοτικών παιδικών σταθμών, έχει ολοκληρωθεί η τεχνική μελέτη για την κατασκευή ενός νέου παιδικού σταθμού στην άνω Αγία Βαρβάρα, με δυναμικότητα 80 παιδιών. Θα επιδιωχθεί η ένταξη του έργου στο Ε.Σ.Π.Α., ώστε να λυθεί οριστικά το ζήτημα της στέγασης των παιδικών σταθμών του δήμου.

### **Κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών**

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) λειτουργεί σε νεόδμητο κτίριο στην οδό Κρήτης, που είναι προσβάσιμο και παρέχει ασφάλεια στα παιδιά.

Υπάρχει επάρκεια χώρων, μέσων και προσωπικού. Το ωράριο λειτουργίας είναι απογευματινό τις καθημερινές και πρωινό το Σάββατο.

Τα παιδιά που πηγαίνουν στο Κ.Δ.Α.Π. συμμετέχουν σε πολλές εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Η δυναμικότητα είναι 25 παιδιά και έχουν καλυφθεί όλες οι θέσεις για τη σχολική χρονιά 2011-2012. Δεν υπάρχουν επιπλέον αιτήματα για συμμετοχή παιδιών στο Κ.Δ.Α.Π..

Το Κ.Δ.Α.Π. συμμετέχει στη δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής" με χρηματοδότηση από το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013. Με αυτό τον τρόπο, η συμμετοχή όλων των παιδιών είναι δωρεάν.

### Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Στο δήμο Αγίας Βαρβάρας λειτουργούν 9 νηπιαγωγεία, 7 δημοτικά σχολεία, 3 γυμνάσια και 2 λύκεια.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 36</b>											
<b>Υποδομή και λειτουργία σχολικών μονάδων</b>											
<b>ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ</b>											
<b>Σχολικό έτος 2011-2012</b>											
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ΠΑΛΑΙΟ ΚΤΙΡΙΟ, ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΟ	ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΑΕΦΑΛΕΙΑ	ΕΠΑΡΚΕΙΑ			ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΩΙΝΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΛΟΗΜΕΡΗ	ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ
					ΠΡΟΣ/ΚΟΥ	ΑΦΑΙΤΙΚΩΝ ΧΕΡΣΩΝ	ΠΟΛΥΤΕΤΙΚΩΝ ΧΕΡΣΩΝ				
<b>ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ</b>											
1		√	√	√	√	√		√		2	35
3		√	√	√	√	√	√	√	√	2	40
4		√	√	√	√	√		√	√	2	48
5		√	√	√	√	√		√	√	2	46
6		√	√	√	√	√		√	√	2	50
10		√	√	√	√	√	√	√	√	2	47
11		√	√	√	√	√		√	√	2	44
12		√	√	√	√	√		√	√	2	40
13		√	√	√	√	√		√		1	21
<b>ΔΗΜΟΤΙΚΑ</b>											
1(δύο κτήρια)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	216
2		√	√	√	√	√	√	√	√	14	288
4	√		√	√	√	√	√	√	√	12	233
5		√	√	√	√	√	√	√	√	12	234
6(δύο κτήρια)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	12	213
7		√	√	√	√	√	√	√	√	10	187

8	√		√	√	√	√	√	√	√	10	168
<b>ΓΥΜΝΑΣΙΑ</b>											
1		√	√	√	√	√	√	√		10	257
2	√		√	√	√	√		√		13	255
3 (δύο κτήρια)	√		√	√	√	√	√	√		11	257
<b>ΛΥΚΕΙΑ</b>											
1			√	√	√	√	√	√		9	220
2		√	√	√	√	√	√	√		9	274

Σε όλα τα δημοτικά σχολεία και στα περισσότερα νηπιαγωγεία (7 επί συνόλου 9) λειτουργούν ολοήμερα τμήματα.

Σε νέα κτίρια στεγάζονται τα περισσότερα δημοτικά σχολεία πλην του 4<sup>ου</sup> και 8<sup>ου</sup> τα οποία όμως έχουν επισκευαστεί. Όλα είναι προσβάσιμα, ασφαλή και διαθέτουν χώρους άθλησης και αίθουσες εκδηλώσεων.

Όσον αφορά τα κτίρια στα οποία στεγάζονται τα γυμνάσια και τα λύκεια, 2 είναι καινούργια, δυο είναι επισκευασμένα κι ένα είναι παλιό αλλά κατάλληλο. Όλα είναι προσβάσιμα και με επάρκεια χώρων. Μόνο ένα από αυτά δεν έχει αμφιθέατρο (το 2<sup>ο</sup> γυμνάσιο) αλλά διαθέτει αίθουσα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αίθουσα εκδηλώσεων.

Οι χώροι των δημοτικών σχολείων, των γυμνασίων και λυκείων επαρκούν γιατί υπερκαλύπτουν τις υπάρχουσες ανάγκες και δεν προβλέπεται σημαντική αύξηση των παιδιών στο άμεσο μέλλον.

Με βάση τα στοιχεία, όλα τα νηπιαγωγεία του Δήμου Αγίας Βαρβάρας στεγάζονται σε κτίρια ηλικίας έως 13 έτη, τα οποία είναι προσβάσιμα, ασφαλή με επαρκείς προαύλιους χώρους. Μειονεκτούν ίσως σε αίθουσες εκδηλώσεων.

Οι κτιριακές ανάγκες δεν είναι μεγάλες, ωστόσο υπάρχει ανάγκη διαρκούς συντήρησης των κτηρίων. Η συντήρηση των σχολικών κτιρίων γίνεται σε ετήσια βάση από το δήμο.

Επίσης, τα σχολεία προσφέρονται για την εφαρμογή τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος γιατί το όφελος είναι πολλαπλό: οικονομικό, κοινωνικό, παιδαγωγικό.

Η συνεχής αύξηση του αριθμού των μαθητών που εισάγεται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα τελευταία χρόνια, είναι πολύ σημαντική και ενδεικτική της ανάπτυξης του δήμου.

### **ΠΙΝΑΚΑΣ 37. Αριθμός επιτυχόντων μαθητών σε ΑΕΙ & ΤΕΙ**

Σχολική χρονιά	Αριθμός επιτυχόντων μαθητών σε ΑΕΙ & ΤΕΙ
2007-2008	77
2008-2009	103
2009-2010	129

## Υποστηρικτικές δομές, υπηρεσίες & προγράμματα του δήμου

### ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ»

Τη σχολική περίοδο 2010-2011, το προσωπικό του προγράμματος απασχολήθηκε με 144 αιτήματα από γονείς και εκπαιδευτικούς ενώ εφάρμοσε ειδικό πρόγραμμα στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Συγκεκριμένα:

1) Πρόγραμμα ανίχνευσης γλωσσικής & ψυχοσυναισθηματικής ετοιμότητας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας από 4 ετών  
Σκοπός του προγράμματος ήταν ο εξατομικευμένος εντοπισμός τυχόν δυσκολιών που μπορεί να παρουσιάσει το κάθε παιδί στη γλωσσική και ψυχοσυναισθηματική ετοιμότητα του με στόχο την ομαλή προσαρμογή και εξέλιξη στο οικογενειακό, σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Στόχοι:

- A. Αξιολόγηση του γλωσσικού και ψυχοσυναισθηματικού επιπέδου του κάθε παιδιού.
- B. Εκτίμηση της γλωσσικής και ψυχοσυναισθηματικής επάρκειας του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του κι εντοπισμός των ανεπαρειών και των δυνατοτήτων του.
- Γ. Ενημέρωση του άμεσου περιβάλλοντος που πλαισιώνει το παιδί (παιδαγωγοί, γονείς), προκειμένου να υποστηριχθεί στους τομείς που υπολείπεται.

Οι δράσεις του προγράμματος ήταν:

- Ατομική αξιολόγηση του κάθε παιδιού με διαγνωστικό υλικό αξιολόγησης που σχεδιάστηκε με βάση την ηλικία (4 ετών και πάνω) από σταθμισμένες και μη υποδοκιμασίες διαφόρων τεστ αξιολόγησης. Εκτός από το υλικό αξιολόγησης, σχεδιάστηκαν φόρμες γρήγορης καταγραφής, τελικές φόρμες και ενημερωτικά έντυπα για την ενημέρωση γονέων και παιδαγωγών.
- Ενημέρωση των παιδαγωγών για τα αποτελέσματα και ανταλλαγή απόψεων για την κοινή αντιμετώπιση.
- Ενημέρωση όλων των γονέων για τα αποτελέσματα, σε ατομικές συναντήσεις

**Πίνακας 38. Αναλυτικά αποτελέσματα**

Δημ. Παιδικός Σταθμός	Εξετάστηκαν	Αναπτυξιακό προφίλ			
		Φυσιολογικό	Επανεξέταση – παρακολούθηση	Παραπομπή σε δημόσιο φορέα	Παρακολουθούν ειδικές θεραπείες
Α' παιδικός σταθμός	11	7	1	1 (αναπτυξιακή διαταραχή)	2
Γ' παιδικός σταθμός	11	5	4	1(τραυλισμός)	1

Δ' παιδικός σταθμός	9	4	4	1(φωνολογικό)	
Σβούρα	27	17	5	1(κινητικότητα -αντίληψη)	4
Παντελιάδης	16	9	5	1 (δυσνόητος λόγος)	1

Στα 74 παιδιά που εξετάστηκαν εντοπίστηκαν 13 παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές τα οποία παραπέμφθηκαν σε ειδικούς φορείς.

Η εφαρμογή αυτού του προγράμματος κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική καθώς λειτουργεί προληπτικά στην εμφάνιση μαθησιακών προβλημάτων με την ένταξη στο σχολείο

## 2) υποστήριξη παιδιών σχολικής ηλικίας

Συνεχίστηκαν οι δράσεις υποστήριξης στη σχολική κοινότητα για παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς (ατομική συμβουλευτική, ενημέρωση- ευαισθητοποίηση, συμβουλευτική υποστήριξη) με τις εξής δράσεις:

- Συνεργασία με διευθυντές και εκπαιδευτικούς
- Παρουσία μας στο χώρο των Δημοτικών σχολείων κατόπιν αιτήματος των διευθυντών για παρέμβαση σε κρίσιμα γεγονότα.
- Αναζήτηση μαθητών (σχολική διαρροή)
- Ατομικές συναντήσεις με γονείς για θέματα λόγου, συμπεριφοράς, μαθησιακών δυσκολιών.
- Ατομικές συναντήσεις με παιδιά
- Ομιλίες με θέματα «Προσαρμογή στο νέο σχολικό περιβάλλον» και «Στάδια εξέλιξης του λόγου»

Κατά τη σχολική περίοδο 2010-2011 απευθύνθηκαν στην υπηρεσία 70 άτομα ως εξής:

- 38 αιτήματα ψυχολογικής υποστήριξης
- 23 αιτήματα λογοπεδικής υποστήριξης
- 6 κοινά αιτήματα
- 3 αιτήματα από διευθυντές για αναζήτηση (αφορούσαν περισσότερα από ένα παιδιά)

## **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΡΟΜΑ»**

Όπως προαναφέρθηκε οι Τσιγγάνοι συχνά εγκαταλείπουν το σχολείο γιατί υποτιμούν την αξία της γνώσης συγκρίνοντας την με το οικονομικό όφελος που θα έχουν αν εργαστούν. Ο βαθμός ανάπτυξης των τσιγγάνικων επιχειρήσεων, που στην πλειοψηφία τους είναι οικογενειακές, επιβάλλει την παρακολούθηση κάποιων τάξεων του Γυμνασίου. Μετά το Γυμνάσιο όμως η συμμετοχή των Τσιγγάνων στην εκπαίδευση, αν και συγκρινόμενη με το παρελθόν είναι μεγαλύτερη, ακολουθεί φθίνουσα πορεία.

Παράλληλα τα παιδιά ΡΟΜΑ που φοιτούν στα σχολεία της πόλης έχουν δυσκολίες στην ένταξη στο σχολικό περιβάλλον, κυρίως στην Α' Δημοτικού όπου είναι η πρώτη φορά που «αποχωρίζονται» την υπερπροστατευτική τους οικογένεια, δυσκολίες στην τήρηση του σχολικού ωραρίου και στην τήρηση κανόνων σχολικής μελέτης στο σπίτι που έχουν ως αποτέλεσμα την ελλιπή τους φοίτηση, τα μαθησιακά κενά, τη μη έγκαιρη αντιμετώπιση ειδικών μαθησιακών αναγκών, τη σχολική αποτυχία και σε κάποιες περιπτώσεις τη σχολική διαρροή.

Για την αντιμετώπιση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών ΡΟΜΑ, ο δήμος συνεργάζεται με το Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Αθηνών που υλοποιεί το πρόγραμμα «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά». Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε όλα τα δημοτικά σχολεία και γυμνάσια του δήμου.

Στόχοι του προγράμματος, που ξεκίνησε το 2011 και λήγει το 2013, είναι:

- η αρμονική ένταξη των μαθητών Ρομά στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- η μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας
- η ενδυνάμωση της υποχρεωτικής και τακτικής φοίτησης
- η ενίσχυση της γλωσσικής και μαθησιακής επίδοσης

#### **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010)**

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου σε συνεργασία με το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κορυδαλλού και τον Σχολικό Σύμβουλο της περιοχής, μετά από αιτήματα δασκάλων των σχολικών μονάδων για περιστατικά παραβατικής συμπεριφοράς μαθητών και ενδοσχολικής βίας.

Για την υποστήριξη των δασκάλων στην διαχείριση αυτών των φαινομένων μέσα στα Δημοτικά Σχολεία ο Δήμος απευθύνθηκε στο Κ.Ψ.Υ. Κορυδαλλού όπου και σχεδιάστηκε βιωματικό πρόγραμμα για τους εκπαιδευτικούς.

Περιλάμβανε 7 βιωματικές συναντήσεις, μία ανά σχολείο, με τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας. Στόχοι των συναντήσεων ήταν η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών ώστε να αισθάνονται επαρκείς, ικανοί και δημιουργικοί στον παιδαγωγικό τους ρόλο, η ενίσχυση του ρόλου τους ώστε να αναγνωρίζουν τις ανάγκες των μαθητών και να τις αντιμετωπίζουν ανάλογα, η συνεργασία και επικοινωνία μέσα στην εκπαιδευτική κοινότητα όπου ανήκουν.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν το 1<sup>ο</sup> δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου 2010, στους χώρους των σχολείων.

#### **ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ «ΑΡΗΣΙΣ»**

Το Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης & Αγωγής Υγείας «Αρησις» είναι μια Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία που ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούνιο του 2002. Δημιουργήθηκε από τους δήμους Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Χαϊδαρίου, τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) και την Περιφέρεια Αθηνών.

#### **Δράσεις που έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται στο Δήμο Αγίας Βαρβάρας**

### Ευρύτερη κοινότητα

\* Σε ετήσια βάση, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Κατά των Ναρκωτικών (26 Ιουνίου), πραγματοποιούνται εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της τοπικής κοινότητας.

23/06/2010: Νεανικά μουσικά συγκροτήματα, ζωγραφική σε μπλούζες, πινγκ-πονγκ, ενημερωτικό περίπτερο, πεζόδρομος Κουντουριώτου – Αγ. Βαρβάρα, (350 άτομα).

25/6/2011: ζωγραφική σε μπλούζες, διαδραστικά ξύλινα παιχνίδια, ενημερωτικό περίπτερο, άλσος Αιγάλεω - Μπαρουτάδικο, συμμετοχή ατόμων και από τους τρεις Δήμους, (600 άτομα).

\* Ενημέρωση και συμμετοχή της τοπικής κοινότητας στα ανοιχτά σεμινάρια που διοργανώνει το Κέντρο, σε συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες σε θέματα ψυχοκοινωνικής υγείας και εξαρτήσεων. Η συμμετοχή αφορά σε άτομα και των τριών Δήμων.

22/11/2010: «Διαδίκτυο: Θέματα ασφάλειας, επικινδυνότητας και εξάρτησης», συμμετοχή γονέων και εκπαιδευτικών, (55 άτομα).

26/1/2011: «Η μεσολάβηση μεταξύ συνομήλικων ως τρόπος επίλυσης συγκρούσεων και πρόληψης της βίας», συμμετοχή εκπαιδευτικών, (30 άτομα).

30/3/2011: Βιωματικό εργαστήριο για εκπαιδευτικούς, που ακολούθησε την θεματική της μεσολάβησης, (25 άτομα).

\* Συνεργασίες με φορείς του δήμου (όπως Κοινωνική υπηρεσία, βιβλιοθήκη, μουσικό τμήμα – Ωδείο, καλλιτεχνικό τμήμα, αθλητικός οργανισμός, τοπικός τύπος).

\* Στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής στο Κέντρο Πρόληψης εξυπηρετούνται σε καθημερινή βάση, άτομα και οικογένειες που διαμένουν στο δήμο Αγ. Βαρβάρας.

### Εστιασμένες Παρεμβάσεις στην Κοινότητα

\* Ανταπόκριση σε αιτήματα που αφορούν στην πραγματοποίηση ομιλιών με συγκεκριμένη θεματολογία καθώς και στη δημιουργία ομάδων συμβουλευτικής.

17/3/2009, 9/12/2009, 8<sup>ο</sup> Δημοτικό σχολείο – ομιλίες

25/5/2010, 4<sup>ο</sup> Δημ. Σχολείο – ομιλία

14/3/2011, 21/11/2011, 3<sup>ο</sup> Γυμνάσιο – ομιλίες

Σύνολο συμμετεχόντων γονέων και εκπαιδευτικών 180 άτομα

\* Πραγματοποίηση ομάδας ευαισθητοποίησης και υποστήριξης σχολικών φυλάκων με στόχο την επεξεργασία θεμάτων που αφορούν στην πρόληψη των εξαρτήσεων. (12/4/2011).



\* Εξειδικευμένες παρεμβάσεις στην κοινότητα, σε συνεργασία με τη θεραπευτική μονάδα άμεσης πρόσβασης του ΚΕΘΕΑ, «Νόστος»

8/4/2011: Πλατεία Παν. Ελεούσας, ενημέρωση φαρμακείων και τοπικής κοινότητας.

\* Συνεργασία στο πρόγραμμα «Κατασκήνωση στην πόλη», 7<sup>ος</sup>/2009.

\* Ενημερώσεις στα φαρμακεία του δήμου για τη λειτουργία και τις δράσεις του Κέντρου προκειμένου, αφενός να διευκολυνθούν στην πιθανή αντιμετώπιση προβλημάτων χρήσης και αφετέρου να παραπέμπουν στο Κέντρο άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαρτήσεων.

### Εκπαιδευτική Κοινότητα

\* Ευαισθητοποίηση των παιδαγωγών, δασκάλων και καθηγητών σε θέματα εξαρτήσεων και εκπαίδευσή τους σε υλικά αγωγής υγείας τα οποία έχουν εγκριθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ο κήπος με τις 11 γάτες: 15 - 16/10/2009, 20 - 22/11/2009, 14 - 16/10/2011

Δεξιότητες για παιδιά δημοτικού: 18/10 - 15/11/2010

Στηρίζομαι στα πόδια μου: 21 - 24/1/2010, 18 - 21/11/2010

Δυναμική ομάδας: 10 - 12/12/2010, 4 - 6/11/2011

Σύνολο συμμετεχόντων παιδαγωγών και εκπαιδευτικών 107 άτομα, από τους τρεις δήμους.

\* Παροχή εποπτικών συναντήσεων με συμβουλευτικό χαρακτήρα σε εκπαιδευτικούς σε θέματα που αφορούν στην εφαρμογή του υλικού στην τάξη, καθώς και γενικότερα στη διαχείριση δύσκολων καταστάσεων που αντιμετωπίζουν μέσα στο σχολικό χώρο.

Λειτουργούν τέσσερις εποπτικές ομάδες εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα σχολεία των τριών Δήμων.

\* Συνεχείς ενημερώσεις σε συλλόγους εκπαιδευτικών σε όλα τα νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια του δήμου. Σκοπός των ενημερώσεων είναι η δημιουργία ομάδων συμβουλευτικής με ευρύτερη θεματολογία γύρω από την πρόληψη των εξαρτήσεων.

\* Συμμετοχή του 2<sup>ου</sup> Γυμνασίου Αγ. Βαρβάρας στην Πανελλήνια Έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο σχολικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών (έρευνα ESPAD) και υλοποιήθηκε από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής και το Κέντρο Πρόληψης.

### Οικογένεια

\* Συνεχείς ενημερώσεις σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων σε όλα τα δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια του δήμου. Σκοπός των ενημερώσεων είναι η δημιουργία ομάδων συμβουλευτικής με ευρύτερη θεματολογία γύρω από την πρόληψη των εξαρτήσεων.

\* Πραγματοποίηση ομάδας συμβουλευτικής σε γονείς, με εξειδικευμένη θεματολογία: 22/4/2010 - 3/6/2010.

## **ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2010-2011**

### **ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ**

## ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

Την περίοδο **ΣΕΠ 2010 – ΑΠΡ 2011** στην Υπηρεσία απευθύνθηκαν **366** άτομα με αίτημα την ένταξη τους σε τμήματα εκπαίδευσης ενηλίκων, με μεγαλύτερη ζήτηση στα πεδία πληροφορικής και ξένων γλωσσών, γνώσεις οι οποίες συνδέονται κυρίως με την ανάγκη ενίσχυσης βασικών και απαραίτητων προσόντων που ζητούνται σε μία απαιτητική αγορά εργασίας.

ΦΥΛΟ	ΑΙΤΗΜΑΤΑ
ΑΝΔΡΕΣ	97
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	269
ΣΥΝΟΛΟ	366

**ΠΙΝΑΚΑΣ 24. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ**

Σημειώνεται ότι στην εκπαίδευση ενηλίκων όπως και στην αναζήτηση εργασίας οι γυναίκες πρωτοστατούν με ποσοστό **73,4%** επί των αιτημάτων.

ΦΥΛΟ/ΗΛΙΚΙΑ	18-29	30-44	45+	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΔΡΕΣ	9	22	33	64
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	10	46	88	144
ΣΥΝΟΛΟ	19	68	121	208

**ΠΙΝΑΚΑΣ 25. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΡΙΩΝ**

Η περιοχή μας χαρακτηρίζεται από άτομα χαμηλού προφίλ σχετικά με τη χρήση νέων τεχνολογιών (χρήση Η/Υ στην καθημερινή ζωή, αναζήτηση εργασίας μέσω διαδικτύου, ηλεκτρονική επικοινωνία /πληροφόρηση κλπ). Το γεγονός αυτό δικαιολογεί τη σάρευση αιτήσεων στο πεδίο πληροφορικής αρχαρίων (**56,8%** επί του συνόλου των αιτήσεων) καθώς οι ανάγκες για γνωριμία με τον κόσμο της πληροφορικής και της επικαιροποίησης παρωχημένων γνώσεων ολοένα και αυξάνεται.

ΦΥΛΟ/ΗΛΙΚΙΑ	-18	18-29	30-44	45+	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΔΡΕΣ	1	8	16	8	33
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	0	22	55	48	125
ΣΥΝΟΛΟ	1	30	71	56	158

**ΠΙΝΑΚΑΣ 26. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΩΝ – ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ- ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**

Στα υπόλοιπα προγράμματα (πληροφορική για προχωρημένους, ξένες γλώσσες και άλλα προγράμματα) **υψηλή ζήτηση** για εκπαίδευση υπάρχει σε άτομα **άνω των 30 ετών (80,3%)**. Τα άτομα αυτά προχωρούν ή συνεχίζουν σε ανώτερα επίπεδα αφού προηγουμένως έχουν περάσει από το τμήμα αρχαρίων σε προηγούμενο εκπαιδευτικό κύκλο. Από τις ξένες γλώσσες αυξημένη ζήτηση έχουν τα αγγλικά (42,7%) ενώ ένα μικρό ποσοστό ατόμων (13,2%) έχει αιτηθεί και για άλλα προγράμματα που αφορούν στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Από τους ανωτέρω υποψήφιους εκπαιδευόμενους, το **73%** εντάχθηκε και ολοκλήρωσε επιτυχώς την πληροφορική βασικού επιπέδου και το **100%** εντάχθηκε σε τμήματα πληροφορικής για προχωρημένους και ξένες γλώσσες;.

## ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μέχρι τώρα την οικονομική διαχείριση, την διαχείριση ανθρώπινων πόρων (προσλήψεις εκπαιδευτών, υπευθύνων και προσωπικού διοικητικής υποστήριξης), την ευθύνη εύρυθμης λειτουργίας και υλοποίησης των προγραμμάτων είχε το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτή τη διαδικασία ήταν άτυπος αλλά ουσιαστικός, εφόσον είχε την ευθύνη συγκέντρωσης των αιτημάτων, την επικοινωνία με τη σχολική κοινότητα για την παραχώρηση των αιθουσών εκπαίδευσης, τη φύλαξη των χώρων αλλά και την γενικότερη εποπτεία της λειτουργίας τους καθόλη τη διάρκεια του εκπαιδευτικού κύκλου.

Με την μεταρρύθμιση «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» και το νέο νομοθετικό πλαίσιο, μεγάλο μέρος των παραπάνω αρμοδιοτήτων μεταφέρονται αποκλειστικά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι αρμοδιότητες αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 8 του Ν. 3879 «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 163Α/21-9-2010).

### **ΝΕΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ – ΑΝΑΓΚΕΣ**

Αξιζει να αναφερθεί ότι υπάρχει **πάγιο αίτημα** των ενήλικων πολιτών προς την Υπηρεσία Συμβουλευτικής & Στήριξης της Απασχόλησης του Δήμου για τη συνέχιση των προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.

Τα αιτήματα αυτά προκύπτουν είτε από πολίτες που γνωρίζουν την έως τώρα λειτουργία τους, έχουν ενταχθεί σε τμήμα κι ενδιαφέρονται να συνεχίσουν, είτε έμμεσα ως πρόταση των συμβούλων της Υπηρεσίας, μέσω της προσωπικής επαφής που έχουν οι ίδιοι μαζί τους, κατά τη διερεύνηση των αναγκών τους σχετικά με την ενίσχυση του επαγγελματικού τους προφίλ.

Η συχνότητα και ο αριθμός των αιτούμενων πολιτών, αλλά και το υψηλό ποσοστό ανειδίκευτων ανέργων στην περιοχή δικαιολογεί και καθιστά αναγκαία τη συνέχιση των προγραμμάτων.

### **Συμπέρασμα**

Για την βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της Αγίας Βαρβάρας, στόχος μακρόπνοος, απαιτείται διαρκής προσπάθεια με δράσεις για κάθε ηλικιακή ομάδα, ξεκινώντας από την προσχολική αγωγή ως την εκπαίδευση των ενηλίκων.

Η δραστηριότητα του Δήμου θεωρείται αποτελεσματική. Η δημιουργία υποδομής, τα υποστηρικτικά προγράμματα της κοινωνικής υπηρεσίας, σε συνδυασμό με τις πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες συνέβαλαν στη μείωση της σχολικής διαρροής και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. Όμως αυτή η δραστηριότητα πρέπει να συνεχιστεί θεσμοθετημένα (όπου απαιτείται) και ολοκληρωμένα.

Πρέπει να γίνει προσπάθεια για την αύξηση της συμμετοχής παιδιών στην προσχολική αγωγή και παράλληλα να διατηρηθούν οι καλές συνθήκες λειτουργίας των παιδικών σταθμών.

Πρέπει να ολοκληρωθεί η προσπάθεια ανανέωσης της υποδομής των σχολείων, να υπάρχει μέριμνα για τη συντήρησή τους αλλά και το διαρκή εκσυγχρονισμό τους ώστε να είναι ελκυστικά και λειτουργικά. Πρέπει να συνεχιστεί η δράση για την πρόληψη της σχολικής διαρροής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και ιδιαίτερα στις τάξεις που εμφανίζεται μεγαλύτερη. Πρέπει να δοθούν ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων σε αυτούς που εγκατέλειψαν το σχολείο και μπορούν να επιστρέψουν σε αυτό, αλλά και σε αυτούς που δεν μπορούν να επιστρέψουν ή δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του.

### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Στο πλαίσιο των παραπάνω προτείνονται:

1. **Η κατασκευή νέου παιδικού σταθμού** για τη μεταστέγαση των παιδικών σταθμών που στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτήρια και την αύξηση της συνολικής δυναμικότητας των παιδικών σταθμών.

2. **Η δημιουργία νέων χώρων στα νηπιαγωγεία για να αυξηθεί η δυναμικότητά τους** που δεν ανταποκρίνεται ούτε στις σημερινές συνθήκες πολύ περισσότερο στις μελλοντικές με δεδομένο ότι στα νηπιαγωγεία εγγράφονται υποχρεωτικά και τα παιδιά 5 ετών.

3. **Η ανακαίνιση του κτιρίου που στεγάζεται το 3<sup>ο</sup> Γυμνάσιο. Ο έλεγχος και η επισκευή των μονώσεων και της περίφραξης καθώς επίσης και ο χρωματισμός όλων των σχολικών κτιρίων κάθε χρόνο.** Η δημιουργία στεγάστρων στον αύλιο χώρο του 5<sup>ου</sup> δημοτικού και του 1<sup>ο</sup> γυμνασίου. Η αλλαγή των αλουμινίων και των εσωτερικών κι εξωτερικών θυρών του 2ου γυμνασίου και του 1ου λυκείου.

4. Η επισκευή του γυμναστηρίου και της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων του 1ου λυκείου (αλλαγή κιγκλιδωμάτων, κουφωμάτων, ελαιοχρωματισμοί, επιστρώσεις και περιθώρια, επισκευή μόνωσης, ηλεκτρικά, θέρμανση, κλιματισμός κι εξαερισμός). Η δημιουργία γηπέδου ποδοσφαίρου 5Χ5 και γηπέδου τένις στο 1<sup>ο</sup> δημοτικό.

5. **Η λειτουργία σχολικού εστιατορίου στο Β' Λύκειο** με σκοπό τη διευκόλυνση των μαθητών αλλά και τη σωστή διατροφή τους.

6. **Οι εφαρμογές νέων τεχνολογιών στα σχολεία** για την εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία του Περιβάλλοντος και η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε αυτά τα θέματα : σύνδεση των σχολείων με φυσικό αέριο, χρήση οικολογικών λαμπτήρων, διαμόρφωση αυλών με γκαζόν ή χώμα, εκδηλώσεις κ.α.

7. Η ενίσχυση του **δικτύου συνεργασίας** μεταξύ του Δήμου των εκπαιδευτικών, και κοινωνικών φορέων των φορέων υγείας, των υπηρεσιών και των στελεχών τους. Λειτουργία **παρατηρητήριου της σχολικής διαρροής** και ανάληψη συντονισμένων δράσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπισή της με ευαισθητοποίηση της σχολικής αλλά της ευρύτερης κοινότητας και άμεσες παρεμβάσεις.

8. **Η ανάπτυξη των ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών** που παρέχονται από το δήμο και τους συνεργαζόμενους φορείς στο πλαίσιο του προγράμματος "Ολοκληρωμένη φροντίδα παιδιού και σχολείου».

Γενικότερα το επόμενο διάστημα, στο πλαίσιο των παρεχόμενων από το Δήμο ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα προβλήματα της προεφηβείας και εφηβείας και να αναπτυχθούν περισσότερες δράσεις για την πληρέστερη υποστήριξη των παιδιών αυτής της ηλικίας και των γονέων τους: ενημέρωση αμοιτέρων συμβουλευτική, έλεγχος σωματομετρικών χαρακτηριστικών κ.α)

9. Η προώθηση αιτήματος εγκατάστασης **επαγγελματικού Λυκείου στην Αγία Βαρβάρα.**

10. Η προώθηση αιτήματος δημιουργίας **σχολείου δεύτερης ευκαιρίας στην Αγία Βαρβάρα**, με στόχο να αυξηθούν οι δυνατότητες επανένταξης στην εκπαίδευση των ενηλίκων που δύσκολα μετακινούνται σε άλλες περιοχές.

11. **Η διεύρυνση των προγραμμάτων αλφαριθμητισμού και επαγγελματικής κατάρτισης** που υλοποιούνται από το δήμο και τους συνεργαζόμενους με το δήμο φορείς.

### ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο δήμος θεωρεί τον πολιτισμό μοχλό ανάπτυξης και καθρέφτη της προόδου. Θεωρεί ότι οι δράσεις που έχουν σκοπό την πνευματική καλλιέργεια, την καλλιτεχνική παιδεία και την ψυχαγωγία των πολιτών συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και για το λόγο αυτό αποτελούν διαχρονική και κυρίαρχη πολιτική επιλογή την οποία τεκμηριώνει το πολιτιστικό δίκτυο που υπάρχει στο δήμο.

Το Ν.Π.Ι.Δ. «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Αγίας Βαρβάρας» (ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β.) έχει αναλάβει όλες τις πολιτιστικές δομές και τα τμήματα του δήμου, μετά την κατάργηση του Πνευματικού Κέντρου τον Αύγουστο του 2011.

Συγκεκριμένα, οι πολιτιστικές δομές και τμήματα με το συνολικό αριθμό των συμμετεχόντων πολιτών τις τελευταίες τρεις περιόδους (2008-9, 2009-10, 2010-11) αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα.

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 39. ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. - Πολιτιστικές δομές και τμήματα</b>	
<b>ΔΟΜΗ</b>	<b>ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ</b>
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ: Τμήματα για όλα τα μουσικά όργανα και τα θεωρητικά μαθήματα μουσικής, Χορωδίες, Μουσικά σύνολα, Φιλαρμονική	1.270
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΟΡΟΥ: Κλασικός, μοντέρνος, jazz, ευρωπαϊκοί χοροί ενηλίκων	2.007
ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ: Βιτρώ, αγιογραφίας, ζωγραφικής (παιδικό), ελεύθερου σχεδίου, κοσμήματος, θέατρο σκιών	327
ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ: Τμήματα για τους μαθητές των σχολείων & Τμήματα ενηλίκων	561
ΤΜΗΜΑ ΣΚΑΚΙΟΥ	91

ΑΝΩΤΕΡΗ ΣΧΟΛΗ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	265
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΘΕΡΙΝΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ «ΙΑΝΘΕΟΝ»	10.357
ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Ερασιτεχνική θεατρική ομάδα	60
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ	750

Η Δημοτική Κοινωνική Επιχείρηση Αγίας Βαρβάρας έχει το βασικό ρόλο και την ευθύνη στην υλοποίηση της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου.

Ο αριθμός των εγγεγραμμένων πολιτών κάθε ηλικίας, στα τμήματα των πολιτιστικών δομών είναι ενδεικτικός του ενδιαφέροντός τους για καλλιτεχνική παιδεία και της ανταπόκρισής τους στις προσπάθειες του Δήμου.

Σε κάθε περίπτωση δημιουργίας μιας πολιτιστικής δομής, ενός τμήματος ή ανάπτυξης μιας πολιτιστικής δράσης ο σκοπός είναι συγκεκριμένος και αναλύεται ως εξής:

- Συμβολή στην πνευματική καλλιέργεια και την προσωπική ανάπτυξη ειδικότερα των νέων.
- Κάλυψη ενδιαφερόντων, ανάδειξη ταλέντων και παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ενασχόλησης μέσω της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.
- Ανάδειξη της πόλης μέσα από τον ιστορικό πολιτιστικό πλούτο που διαθέτει (μνημεία και μνήμες, προσωπικότητες των γραμμάτων και τεχνών κ.λπ.) και τη συμμετοχή της στα πολιτιστικά δρώμενα.

Επίσης, ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει:

- στις «Γιορτές Πόλης», τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται επί σειρά ετών και αποτελούν θεσμό της πόλης.
- στη δημιουργία Λέσχης ανάγνωσης με παρουσιάσεις βιβλίων και συγγραφέων

Ο δήμος έχει την ευθύνη των εκδηλώσεων για τις τοπικές και εθνικές εορτές, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την ανταλλαγή πολιτιστικών εμπειριών και ιδεών μεταξύ πολιτών της Αγίας Βαρβάρας και πολιτών άλλων πόλεων της Ελλάδας και της Ευρώπης. Το 2011 ο δήμος υπέγραψε σύμφωνο αδελφοποίησης με το δήμο Λιβαδειάς Αλβανίας.

Ο δήμος έχει επίσης την ευθύνη για την κατασκευή των πολιτιστικών υποδομών. Για τη στέγαση των πολιτιστικών δομών κατασκευάστηκαν νέα δημοτικά κτίρια και ανακαινίστηκε το κτίριο που στεγάζει το Δημοτικό Ωδείο. Σε ορισμένες περιπτώσεις προκύπτουν ανάγκες συντήρησης, διαμόρφωσης και εξοπλισμού των χώρων που στεγάζουν πολιτιστικές δομές και τμήματα, που απαιτούν άμεση

κάλυψη. Αυτό όμως που αξίζει να τονιστεί είναι ότι η πολιτιστική υποδομή ως σύνολο έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται σχετικές πληροφορίες με την υφιστάμενη υποδομή κτιρίων :

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 40. Κτίρια πολιτιστικής δράσης ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ 2011</b>	
<b>ΚΤΙΡΙΑ</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
ΜΕΓΑΡΟ ΜΗΤΡΟ ΣΟΥΛΙΜΙΩΤΗ Στεγάζει το Δημοτικό Ωδείο	Ανακαινίστηκε το 2009.
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Στεγάζει τη Δραματική Σχολή, το Θεατρικό Εργαστήρι και τη Δημοτική Βιβλιοθήκη	Χρήζει ανακατασκευής
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ «ΠΑΝΘΕΟΝ»	
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟ «ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ»	Νέο κτίριο
ΚΕΝΤΡΟ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ Φιλοξενεί εκθέσεις, συναυλίες, ημερίδες κ.α	Νέο κτίριο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ Ν. ΓΕΝΙΑΣ Στεγάζει το Εικαστικό Εργαστήρι	Νέο κτίριο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ – ΕΣΤΙΑ ΠΟΝΤΙΩΝ	Νέο κτίριο
ΕΝΩΣΗ ΚΡΗΤΩΝ	Ιδιόκτητο κτίριο

Με βάση τα παραπάνω θεωρούμε ότι οι πολίτες εμπιστεύονται τις υπηρεσίες καλλιτεχνικής εκπαίδευσης του δήμου, αξιοποιούν τις δυνατότητες δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας που τους παρέχει και συσπειρώνονται σε κάθε προσπάθεια που προάγει τον πολιτισμό, προβάλλει την πόλη και την τοπική δημιουργία.

#### **Συμπέρασμα**

Ο Δήμος έχει αναπτύξει ένα πλούσιο πολιτιστικό έργο το οποίο περιλαμβάνει δημιουργία πολιτιστικών δομών, λειτουργία πολιτιστικών τμημάτων και την ανάπτυξη ποικίλων δράσεων. Αξιολογώντας το καθένα από αυτά, η εκτίμηση είναι θετική γιατί όλα έχουν κοινό χαρακτηριστικό την ανταπόκριση στις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις προσδοκίες των πολιτών.

Θεωρούμε βέβαιο ότι η πολιτιστική δράση του δήμου έχει συμβάλλει στην πρόοδο της πόλης.

Στον πολιτισμό πάντα υπάρχουν περιθώρια για νέες δράσεις καθώς η πρόοδος δημιουργεί νέες απαιτήσεις. Επομένως, η βελτίωση της οργάνωσης, ο εκσυγχρονισμός των μέσων και η επέκταση υποδομής και δράσης παραμένουν στόχοι του Δήμου που εξυπηρετούν το σκοπό του στον πολιτιστικό τομέα. Στο κεφάλαιο σχετικά με την ανάπτυξη του δομημένου περιβάλλοντος, αναφέρονται τα έργα επέκτασης της πολιτιστικής υποδομής που έχουν προγραμματιστεί να υλοποιηθούν. Παράλληλα με αυτά, υπάρχουν προτάσεις και σχέδια για επέκταση της δράσης των υφιστάμενων πολιτιστικών δομών.

#### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Με βάση τα παραπάνω και το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης της ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. προτείνονται:

1. Η διαμόρφωση ενός πρότυπου πολιτιστικού πολυχώρου στο χώρο του πρώην εργοστασίου Βιοχρώμ στον οποίο θα εγκατασταθεί ο Οργανισμός Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Ακαδημία των Τεχνών). Θα υπάρχουν σχολές θεάτρου, μουσικής, χορού, κινηματογράφου τηλεόρασης σε ανώτερο εκπαιδευτικό επίπεδο, συνεδριακό κέντρο, εκθεσιακοί χώροι, επίσης παιδότοπος, χώρος πρασίνου και αναψυχής.
2. Η δημιουργία Μουσείου Θεάτρου Σκιών για την ανάδειξη της παράδοσης και της ιδιαίτερης προσφοράς της πόλης. Το Μουσείο θα στεγαστεί στον πολιτιστικό πολυχώρο που θα κατασκευαστεί στη Βιοχρωμ.
3. Η δημιουργία Κέντρου για τον Πολιτισμό και τους Τοιγγάνους στο οποίο θα λειτουργήσουν τμήματα αλφαριθμητισμού, επιμόρφωσης, καλλιτεχνικής παιδείας, δημιουργίας και έκφρασης. Το Κέντρο θα στεγαστεί στον πολιτιστικό πολυχώρο που θα κατασκευαστεί στη Βιοχρωμ.
4. Η δημιουργία Κέντρου Διατήρησης και Διάδοσης της ελληνικής Παράδοσης το οποίο θα διαθέτει έκθεση με παραδοσιακές στολές βιβλιοθήκη, cdθήκη, κ.α. Το Κέντρο θα στεγαστεί στον πολιτιστικό πολυχώρο που θα κατασκευαστεί στη Βιοχρωμ.
5. Το ανοικτό Θέατρο Ιάκωβος Καμπανέλλης στο χώρο των 15 στρεμμάτων του πρώην νταμαριού «Χαμηλοθώρη» το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να φιλοξενεί κάθε είδους πολιτιστικές εκδηλώσεις από αρχαίο θέατρο ως μεγάλα μουσικά φεστιβάλ.
6. Η λειτουργία «Ανοικτού Πανεπιστημίου» στο Κέντρο Λόγου και Τέχνης στο πλαίσιο του οποίου θα υλοποιούνται διαλέξεις και κύκλοι σεμιναρίων σε συνεργασία με επιστημονικούς, επιμορφωτικούς φορείς..
7. Η ανακαίνιση του κτιρίου που στεγάζει το Πνευματικό Κέντρο.
8. Η αναβάθμιση της υποδομής της Δραματικής Σχολής και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης.
9. Η ίδρυση Επαγγελματικής Σχολής Χορού.
10. Η επέκταση των τμημάτων που λειτουργούν στη ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. θεματικά (χορός hip hop, latin, κατασκευές, φωτογραφία, κόσμημα κ.α.) και ως προς τη διάρκεια της λειτουργίας ορισμένων (θερινά τμήματα) και τις ηλικίες που απευθύνονται.



11. Η διεύρυνση των πολιτιστικών δράσεων με καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς, φεστιβάλ, παραστάσεις δρόμου, εκθέσεις βιβλίων.
12. Διοργάνωση, από τη Δραματική Σχολή, σεμιναρίου αγωγής λόγου για τους εκπαιδευτικούς της πόλης.
13. Διοργάνωση σεμιναρίου-μαθημάτων κουκλοθέατρου στο παιδαγωγικό προσωπικό των δημοτικών παιδικών σταθμών.
14. Διοργάνωση και κύκλοι μαθημάτων στα εικαστικά.

## ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ο αθλητισμός σε κάθε οργανωμένη κοινωνία έχει άρρηκτους δεσμούς με τις βάσεις και τις δομές πάνω στις οποίες κινείται και λειτουργεί το οργανωτικό πλαίσιο του κοινωνικού συνόλου. Αποτελεί ένα μέσο διαπαιδαγώγησης των νέων και δημιουργεί καλύτερες συνθήκες ζωής για τους ενήλικες. Διδάσκει και επιβάλλει στους συμμετέχοντες μία συγκεκριμένη νοοτροπία, μία στάση ζωής με δεδομένες αρχές και συμπεριφορές με τελικό προορισμό την καλύτερη ποιότητα ζωής.

Μετά την κατάργηση του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού (Δ.Α.Ο.) τον Ιούνιο του 2011, η ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. ανέλαβε την υλοποίηση των δράσεων για τον αθλητισμό με την εποπτεία του δήμου.

Η πολιτική του δήμου για τον αθλητισμό έχει σκοπό την προσφορά σε όλους τους πολίτες προγραμμάτων άθλησης που απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες.

Στοχεύει στη μαζικότητα της άθλησης και ακριβώς για να προσελκύσει περισσότερους πολίτες και να τους εμψυχήσει την αθλητική νοοτροπία, προγραμματίζει δράσεις και λειτουργεί με βάση τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας επιδιώκοντας ταυτόχρονα την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

Ο πολίτης έχει τη δυνατότητα να κινηθεί μέσα σε ένα πλαίσιο εκγύμνασης, ψυχαγωγίας, εκπαίδευσης και αγωγής υγείας και για τους λόγους αυτούς ο αθλητισμός αποτελεί μια βασική δράση και κύρια προτεραιότητά μας. Επιπλέον, τα αθλητικά προγράμματα αποτελούν ένα μέσο ενίσχυσης των δομών της κοινωνικής πολιτικής.

Τα τμήματα που διαθέτει σήμερα και οι δράσεις αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 41. Αθλητικά Τμήματα Δήμου ΜΗΝΙΑΙΟΣ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2010 - 2011</b>	
<b>ΤΜΗΜΑΤΑ</b>	<b>ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ</b>
<b>ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ - ΑΕΡΟΒΙC</b> Το πρόγραμμα περιλαμβάνει όλα τα είδη αεροβικής γυμναστικής (step, yoga, pilates, body shape, κ.α.) και προγράμματα με βάρη και πρέσες ενδυνάμωσης με σκοπό την προπόνηση του μυϊκού συστήματος του αθλούμενου.	<b>894</b>
<b>ΜΠΑΣΚΕΤ</b> Το πρόγραμμα υλοποιείται σε κλειστό γυμναστήριο δημιουργώντας τμήματα ανάλογα με την ηλικία των παιδιών. Σκοπός του προγράμματος είναι η μύηση των παιδιών στο άθλημα με συγκεκριμένες δραστηριότητες ( προπονήσεις, φιλικοί αγώνες ) καθώς επίσης και η ανάπτυξη των γενικών κινητικών δεξιοτήτων τους και της φυσικής τους κατάστασης. Στα πλαίσια του προγράμματος	<b>110</b>

διοργανώνονται σχολικά πρωταθλήματα.	
<p align="center"><b>ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι η καλλιέργεια ρυθμικής κινητικής αγωγής και η μύηση στο άθλημα. Δημιουργούνται τμήματα ανάλογα με την ηλικία και την ικανότητα στο άθλημα. Τα τμήματα αυτά έχουν μεγάλη απήχηση και αξίζει να σημειωθεί ότι στην περιοχή δεν δραστηριοποιούνται σύλλογοι στο συγκεκριμένο άθλημα.</p>	<b>40</b>
<p align="center"><b>ΒΟΛΛΕΪ</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι η μύηση των ασκούμενων στο άθλημα και η βελτίωση της τεχνικής τους κατάρτισης. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε κλειστό γυμναστήριο, δημιουργούνται τμήματα ανάλογα με τη συμμετοχή και την ηλικία των παιδιών. Στα πλαίσια του προγράμματος διοργανώνονται σχολικά πρωταθλήματα.</p>	<b>38</b>
<p align="center"><b>ΤΑΕ ΚΒΟ ΝΤΟ</b></p> <p>Το πρόγραμμα αφορά αγόρια – κορίτσια και σκοπός είναι η μύηση τους στη βασική τεχνική του αθλήματος και η ανεύρεση ταλέντων.</p>	<b>67</b>
<p align="center"><b>TENIS</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι η γενική κινητική ανάπτυξη και η απόκτηση τεχνικών χαρακτηριστικών του αθλήματος.</p>	<b>40</b>
<p align="center"><b>MINI ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι η βελτίωση των τεχνικών χαρακτηριστικών των αθλουμένων στο ποδόσφαιρο σε γήπεδο μικρών διαστάσεων. Στα πλαίσια του προγράμματος διοργανώνονται σχολικά πρωταθλήματα.</p>	<b>58</b>
<p align="center"><b>ΠΙΝΓΚ ΠΟΝΓΚ</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι η μύηση των παιδιών στο άθλημα, η μαζική συμμετοχή και η απόκτηση αγωνιστικών εμπειριών. Στα πλαίσια του προγράμματος διοργανώνονται σχολικά πρωταθλήματα.</p>	<b>21</b>
<p align="center"><b>ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ</b></p> <p>Σκοπός του προγράμματος είναι τα παιδιά να αποκτήσουν δεξιότητα στα αθλήματα.</p>	<b>15</b>
<p align="center"><b>ΣΤΙΒΟΣ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ Τ.Ε.Φ.Α.Α. &amp; ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ</b></p> <p>Στόχος του προγράμματος είναι η προετοιμασία των υποψηφίων μαθητών 2ης και 3ης τάξης Λυκείου και αποφοίτων για την εισαγωγή τους στα Τ.Ε.Φ.Α.Α. και τις Στρατιωτικές Σχολές.</p>	<b>6</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ</b>	<b>1.289</b>

Η επιλογή των προγραμμάτων που διεξάγονται κατά την αθλητική περίοδο γίνεται με κριτήρια τις ανάγκες του πληθυσμού, τις πληθυσμιακές ομάδες στις οποίες απευθύνονται και την υλικοτεχνική υποδομή που υπάρχει.

Η ενημέρωση των πολιτών, η χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων αθλητικών χώρων, η συνεργασία με τοπικούς φορείς και σχολεία για την προώθηση και ανάπτυξη των προγραμμάτων και ο διαρκής έλεγχος και επαναπροσδιορισμός στόχων κατά την διάρκεια της περιόδου ανάλογα με την πορεία της υλοποίησής τους είναι καθιερωμένη διαδικασία.

Μέσα από τα μαζικά προγράμματα και μέσα από την εκτέλεση συγκεκριμένων δοκιμασιών ανίχνευσης δεξιοτήτων μπορούν να ξεχωρίσουν ταλέντα που έχουν την δυνατότητα να ασχοληθούν σε αγωνιστικό επίπεδο αθλητισμού. Έτσι δημιουργούνται ειδικά τμήματα (ακαδημίες) που λειτουργούν με την επίβλεψη έμπειρων Καθηγητών Φυσικής Αγωγής.

Εκτός από τα αθλητικά προγράμματα πραγματοποιούνται αθλητικές εκδηλώσεις και σχολικά πρωταθλήματα.

Οι εκδηλώσεις αποτελούν τον «καθρέπτη» των προγραμμάτων που διεξάγονται κατά την αθλητική περίοδο αλλά και μία ζωντανή διαφήμιση της αθλητικής κοινωνίας, ώστε να προσελκύσει περισσότερο κόσμο να ενταχθεί σε αυτήν.

Την περίοδο 2009-2011 υλοποιήθηκαν οι αθλητικές εκδηλώσεις και σχολικά πρωταθλήματα σύμφωνα με τον ετήσιο προγραμματισμό που ακολουθεί:

<b>ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ</b>
ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΣ ΓΥΡΟΣ
ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΑΕΡΟΒΙC
<b>ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ</b>
ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ
<b>ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ</b>
ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ ΣΕ ΑΝΩΜΑΛΟ ΕΔΑΦΟΣ
<b>ΜΑΡΤΙΟΣ</b>
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΖΩΝΕΣ ΤΑΕΚΒΟΝΤΟ
ΜΙΝΙ TABLE ΤΕΝΙΣ ΣΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ
<b>ΑΠΡΙΛΙΟΣ</b>
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΜΕ Α & Β ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΘΛΗΤΩΝ
<b>ΜΑΪΟΣ</b>
ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΠΙΝΓΚ ΠΟΝΓΚ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΜΙΝΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ – ΜΙΝΙ ΒΟΛΛΕΪ – ΜΠΑΣΚΕΤ
ΜΠΑΣΚΕΤΟΥΠΟΛΗ
ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΑΕΡΟΒΙC
<b>ΙΟΥΝΙΟΣ</b>
ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ & ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ
ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΖΩΝΕΣ ΤΑΕΚΒΟΝΤΟ

Φέτος, διοργανώθηκε για πρώτη φορά εκδήλωση για τους μικρούς ποδηλάτες της πόλης μας Baby Cycling, στον ποδηλατόδρομο του πάρκου Μητέρα. Επίσης, με τη συνεργασία των όμορων Δήμων Αιγάλεω και Χαϊδαρίου, διοργανώθηκε διαδημοτική ποδηλατάδα.

Ο αριθμός των πολιτών που συμμετέχουν στα προγράμματα άθλησης του δήμου είναι σημαντικός. Το σύνολο της δράσης που αναπτύσσεται θεωρείται θετικό.

Στην Αγία Βαρβάρα λειτουργούν τα παρακάτω αθλητικά σωματεία, που συμμετέχουν σε εθνικές κατηγορίες, τοπικά πρωταθλήματα και πανελλήνια πρωταθλήματα όλων των κατηγοριών στα ατομικά αθλήματα:

1. ΑΠΕ Αγία Ελεούσα: ποδόσφαιρο (τμήματα παιδων, εφήβων, ανδρών) Α' Αθηνών
2. ΑΟ ΚΕΡΑΥΝΟΣ: ποδόσφαιρο (ανδρικό τμήμα) Γ' Αθηνών
3. ΝΕΦΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ: μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ (ανδρικό τμήμα) πρωταθλήματα Αθηνών
4. Παλαιστικός Σύλλογος Ποντίων : πάλη
5. ΑΧΙΛΛΕΑΣ Αγίας Βαρβάρας : πάλη, στίβος
6. ΑΟ ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ : μπιλιάρδο

Οι αθλητικοί χώροι που υπάρχουν αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα:

<b>ΠΙΝΑΚΑΣ 42. Αθλητικοί χώροι δήμου</b>	
<b>ΧΩΡΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
Νέο γυμναστήριο αεροβικής και μυϊκής ενδυνάμωσης στην Εστία Ποντίων (Μεγ. Αλεξάνδρου και Καραολή)	
Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο “Νίκης 2ου Λυκείου”, Σιπύλου 16	
Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο, Ραιδεστού 4	
Αίθουσα Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης, Πλούτωνος 60	
Γήπεδο Βόλεϊ (Άλλος Ειρήνης)	
Γήπεδο Μπάσκετ (τέρμα Δεληγιάννη)	Χρήζουν ανακατασκευής
Μπάσκετ (Πλατεία Νέας Γενιάς)	

Ο προγραμματισμός των έργων για τις αθλητικές υποδομές περιλαμβάνει:

<b>Πίνακας 43. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ</b>	
<b>ΧΩΡΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
Γήπεδο ποδοσφαίρου Ριμινίτικα	Εργασίες Συντήρησης
Κολυμβητήριο	Θα κατασκευαστεί (Κυκλάδων – Ιπποκράτους)
2 Νέα γήπεδα τένις	Οδός Δόξης
2 Νέα γήπεδα ποδοσφαίρου 5x5	Άλσος Ειρήνης
Γήπεδο Μπάσκετ πλατείας νέας Γενιάς	Ανακατασκευή

Οι υφιστάμενοι αθλητικοί χώροι θεωρούμε ότι υστερούν τόσο σε σχέση με τις ανάγκες και προσδοκίες Δήμου και πολιτών όσο και σε σχέση με τις δράσεις που αναπτύσσονται.

Ειδικότερα για ορισμένα αγωνίσματα το μεγάλο πρόβλημα των τοπικών σωματείων είναι οι γηπεδικές εγκαταστάσεις, τόσο για τη διεξαγωγή των αγώνων όσο και για την πραγματοποίηση των προπονήσεων. Αναγκάζονται λοιπόν να γυμνάζονται σε όμορους Δήμους αντιμετωπίζοντας όμως μεγάλες δυσκολίες με τα ωράρια καθώς προτεραιότητα έχουν τα σωματεία που έχουν έδρα στους άλλους Δήμους.

#### **Συμπέρασμα**

Ο Δήμος έχει αναπτύξει σημαντικό έργο το οποίο περιλαμβάνει τη λειτουργία αθλητικών τμημάτων, την ανάπτυξη ποικίλων δράσεων και την κατασκευή αθλητικής υποδομής. Η αξιολόγηση του έργου γενικά είναι θετική γιατί ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των πολιτών. Είναι βέβαιο ότι όπως και στον τομέα του Πολιτισμού και στον τομέα του Αθλητισμού η δραστηριότητα που έχει αναπτυχθεί από το Δήμο αλλά και τους τοπικούς αθλητικούς φορείς έχει συμβάλλει στην πρόοδο της πόλης. Ειδικότερα εξετάζοντας το θέμα της υποδομής επισημαίνουμε ότι υστερεί και κατά κάποιο τρόπο περιορίζει τη δράση που με βάση το ενδιαφέρον των πολιτών μπορεί να είναι μεγαλύτερη και πλουσιότερη σε περιεχόμενο.

#### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Με βάση τα παραπάνω προτείνονται:

1. Η συντήρηση του γηπέδου ποδοσφαίρου στα Ριμινίτικα
2. Η κατασκευή νέων αθλητικών χώρων: Κολυμβητηρίου, 2 Νέα γήπεδα τένις, 2 Νέα γήπεδα ποδοσφαίρου 5x5 και η ανακατασκευή του γηπέδου Μπάσκετ πλατείας νέας Γενιάς
3. Η μελέτη για τη χωροθέτηση και τις ανάγκες των αθλητικών εξυπηρετήσεων
4. Η επέκταση των προγραμμάτων άθλησης με στοχευμένα προγράμματα για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, και δράσεις για την αθλητιατρική και διαιτητική υποστήριξη, την επιμόρφωση και κατάρτιση καθηγητών & προπονητών.

1.1.5. Το οργανόγραμμα, το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και οι οριζόντιες υπηρεσίες

**Οργάνωση του δήμου**

Οι υπηρεσίες του Δήμου περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γενικός Γραμματέας
2. Ειδικοί Συνεργάτες, Ειδικοί Σύμβουλοι ή Επιστημονικοί Συνεργάτες
3. Νομική Υπηρεσία
4. Αυτοτελές Τμήμα Δημάρχου και Αντιδημάρχων
5. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας
6. Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. **Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - α) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών
  - β) Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών
  - γ) Τμήμα Προσόδων και Δημοτικής Περιουσίας
  - δ) Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας
  - ε) Τμήμα ΚΕΠ
  - στ) Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικής Μέριμνας
2. **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Περιβάλλοντος & Πρασίνου** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - α) Τμήμα Μελετών, Κατασκευών & Επίβλεψης Έργων
  - β) Τμήμα Πολεοδομίας
  - γ) Τμήμα Κηποτεχνίας & Πρασίνου
  - δ) Τμήμα Καθαριότητας & Ανακύκλωσης
  - ε) Τμήμα Επισκευών & Συντήρησης
3. **Διεύθυνση Κοινωνικής Πολιτικής** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :
  - α) Τμήμα Άσκησης Κοινωνικής Προστασίας
  - β) Τμήμα Υποστήριξης Προγραμμάτων Πρόνοιας
  - γ) Τμήμα Προστασίας Ηλικιωμένων & Κοινωνικής Αλληλεγγύης
4. **Διεύθυνση Αγωγής Εκπαίδευσης, Αθλητισμού & Πολιτισμού** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Παιδικών Σταθμών
- β) Τμήμα Παιδείας & Δια Βίου Μάθησης
- γ) Τμήμα Πολιτισμού, Αθλητισμού & Νέας Γενιάς

### **Διοίκηση - Εποπτεία – Συντονισμός**

1. Ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Δήμαρχο. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.
2. Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντά του από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.
3. Το Δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών ) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες ).
4. Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με το Τμήμα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & ΤΠΕ κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου.
5. Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τα αποκεντρωμένα Γραφεία διοικητικών θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη (Γραφείο ενημέρωσης δημοτών και ΚΕΠ) προκειμένου αυτά (α) να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες, (β) να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία και (γ) να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοσή τους στους πολίτες.
6. Ο Δήμαρχος ή ο Γενικός Γραμματέας δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου. Παράλληλα, και για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης του έργου του Δήμου, είναι δυνατός ο ορισμός, με απόφαση του Δημάρχου : (α) Μόνιμων ή κατά περίπτωση δια-τμηματικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν περισσότερες διοικητικές ενότητες του Δήμου. (β) Ομάδων διοίκησης έργου ή προγράμματος.(γ) Συντονιστών (project managers) για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων με αξιοποίηση προσωπικού και από διάφορες διοικητικές ενότητες. (δ) Υπαλλήλων – συνδέσμων μεταξύ διοικητικών ενότητων με ισχυρή αλληλεξάρτηση.

### **ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ**

Ο Προϊστάμενος μιας διοικητικής ενότητας (Διεύθυνσης, Τμήματος ή Αυτοτελούς Τμήματος) ευθύνεται έναντι του αμέσως υπερκείμενου διοικητικού επιπέδου για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της ενότητας, προγραμματίζοντας, οργανώνοντας, συντονίζοντας και ελέγχοντας τις επί μέρους δραστηριότητες, έτσι ώστε να εκπληρώνονται οι περιοδικοί στόχοι του Δήμου με



βάση τα αντίστοιχα προγράμματα δράσης. Ειδικότερα ο προϊστάμενος της διοικητικής ενότητας:

1. Διατυπώνει σε συνεργασία με το ιεραρχικά ανώτερο διοικητικό επίπεδο και το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, τους στόχους και τα προγράμματα δράσης της διοικητικής ενότητας καθώς και τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς, σε συνεργασία με τις Οικονομικές Υπηρεσίες.
2. Φροντίζει για την υλοποίηση των κατά περίπτωση αποφάσεων των ιεραρχικά ανωτέρων διοικητικών επιπέδων.
3. Υπογράφει τα σχετικά έγγραφα για τις αποφάσεις που αποκεντρώνονται στον υπηρεσιακό μηχανισμό μετά από εξουσιοδότηση του Δημάρχου.
4. Μεριμνά για την στελέχωση, την οργάνωση, τον συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της διοικητικής ενότητας με τρόπο ώστε να υλοποιούνται αποτελεσματικά τα προγράμματα δράσης και οι κατά περίπτωση αποφάσεις ή εντολές.
5. Μεριμνά για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δράσης της διοικητικής ενότητας, τη βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού και των τεχνικών μέσων, την καλύτερη εξυπηρέτηση του δημότη και την καλύτερη ανταπόκριση της ενότητας στις τοπικές ανάγκες.
6. Εποπτεύει, αξιολογεί και κατευθύνει το προσωπικό της διοικητικής ενότητας, μεριμνώντας για την ανάπτυξη και επιμόρφωσή του, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη διατήρηση αρμονικών εργασιακών σχέσεων.
7. Ετοιμάζει τους περιοδικούς απολογισμούς των προγραμμάτων δράσης της διοικητικής ενότητας και τους αντίστοιχους οικονομικούς απολογισμούς σε συνεργασία με τις οικονομικές υπηρεσίες.
8. Παραλαμβάνει την αλληλογραφία που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες της διοικητικής μονάδας του, την χαρακτηρίζει και την διανέμει στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες ή υπαλλήλους παρέχοντας τις αναγκαίες οδηγίες για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν.
9. Εισηγείται για θέματα αρμοδιότητας της διοικητικής ενότητας προς τον προϊστάμενο του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου και τα αρμόδια πολιτικά όργανα και παρίσταται, εφόσον απαιτηθεί, στις συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων και επιτροπών.
10. Έχει το δικαίωμα τροποποίησης ή απόρριψης των υπηρεσιακών εισηγήσεων των κατώτερων ιεραρχικά επιπέδων με ενυπόγραφη πάντοτε σημείωση του στα σχετικά έγγραφα και παράλληλη υποχρέωση έγκαιρης και αιτιολογημένης ενημέρωσης του ανώτερου ιεραρχικά επιπέδου.
11. Έχει την ευθύνη ελέγχου και θεώρησης όλων των εγγράφων των υπαλλήλων της διοικητικής ενότητας που εποπτεύει.
12. Δέχεται τους πολίτες και παρέχει τις αναγκαίες διευκρινήσεις σε περιπτώσεις παραπόνων και διαφορών σχετικών με τις υπηρεσίες που εποπτεύει. Εισηγείται συστήματα ενημέρωσης των δημοτών σχετικά με τις

προσφερόμενες υπηρεσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους έναντι του Δήμου.

13. Συνεργάζεται με προϊσταμένους άλλων διοικητικών ενοτήτων του Δήμου ή της Κοινωφελούς Επιχείρησής του για τον συντονισμό και την ολοκλήρωση των λειτουργιών του Δήμου.
14. Συνεργάζεται με φορείς εκτός Δήμου που σχετίζονται με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας.
15. Είναι υπεύθυνος για την νομιμότητα των ενεργειών της διοικητικής μονάδας του.
16. Παρακολουθεί τη νομοθεσία, τις εξελίξεις της επιστήμης και τεχνολογίας και τις εξελίξεις στον τοπικό, ελληνικό και διεθνές περιβάλλον, που έχουν σχέση με τις λειτουργίες της διοικητικής ενότητας. Ενημερώνει το προσωπικό και μεριμνά για την τήρηση των νομικών διατάξεων, την εφαρμογή καινοτομιών και την προσαρμογή της λειτουργίας της διοικητικής ενότητας στις εξελίξεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

### **Νομικά πρόσωπα δήμου**

Ο δήμος έχει ένα Ν.Π.Ι.Δ., τη «Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση Αγίας Βαρβάρας» (ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β.), που συστάθηκε το 2010 (ΦΕΚ 120Β, 9-2-2010).

Στο αντικείμενο δράσης της ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. περιλαμβάνονται:

1. Η ανάπτυξη δράσεων με αντικείμενο την προστασία του Περιβάλλοντος.
2. Η οργάνωση και λειτουργία δομών και υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας οι οποίες δεν εντάσσονται στις υπηρεσίες του Δήμου.
3. Η οργάνωση και λειτουργία δομών και υπηρεσιών υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων μέσω προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ορίζουν ως τελικό δικαιούχο αυτών των έργων τις Δημοτικές Επιχειρήσεις.
4. Ο σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.
5. Η οργάνωση και λειτουργία πολιτιστικών δομών και υπηρεσιών για την παροχή στους πολίτες ευκαιριών πληροφόρησης, εκπαίδευσης, έκφρασης και ψυχαγωγίας με αντικείμενο το Λόγο, το Θέατρο, τη Μουσική, το Χορό, τις Εικαστικές Τέχνες, τον Κινηματογράφο κ.λ.π.
6. Η υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων.
7. Ο σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων που προβάλλουν τον Πολιτισμό και τις Τέχνες, αναδεικνύουν τους τοπικούς δημιουργούς και την πόλη της Αγίας Βαρβάρας, ψυχαγωγούν και εμπνέουν τους πολίτες και ιδιαίτερα τους νέους και ενισχύουν τη συμμετοχή τους στην πολιτιστική δράση.
8. Η οργάνωση και λειτουργία αθλητικών δομών και υπηρεσιών για την παροχή στους πολίτες ευκαιριών πληροφόρησης, εκπαίδευσης, γύμνασης

και άθλησης και ψυχαγωγίας με αντικείμενο τον κλασικό αθλητισμό, το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ, το τένις, το βόλεϊ, το χάντμπολ, την ενόργανη γυμναστική, το μαζικό αθλητισμό κ.α.

9. Ο σχεδιασμός και υλοποίηση αθλητικών εκδηλώσεων, που προβάλλουν την αξία του Αθλητισμού, αναδεικνύουν τα ταλέντα της περιοχής, εμπνέουν τους πολίτες και ιδιαίτερα τους νέους και ενισχύουν τη συμμετοχή στην αθλητική δράση.
10. Η συντήρηση φύλαξη και διαχείριση των πολιτιστικών και αθλητικών εγκαταστάσεων που έχουν παραχωρηθεί στη Δημοτική Επιχείρηση.
11. Η επίβλεψη και λειτουργία της Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης, των τμημάτων παραδοσιακών χορών καθώς και το Σκάκι, που είχε μέχρι την κατάργησή του το Ν.Π.Δ.Δ. «Πνευματικό Κέντρο»
12. Η επίβλεψη και λειτουργία όλων των αθλητικών τμημάτων, που είχε μέχρι την κατάργησή του το Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός» (Δ.Α.Ο.).

Ο δήμος δεν έχει ΝΠΔΔ. Τέσσερα Ν.Π.Δ.Δ. καταργήθηκαν το καλοκαίρι του 2011, στο πλαίσιο του προγράμματος «Καλλικράτης»

1. ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΚΕ.Φ.Α.)
2. ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ
3. ΠΙΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
4. ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ (Δ.Α.Ο.)

Το ΚΕ.Φ.Α. και οι παιδικοί σταθμοί λειτουργούν πλέον στο πλαίσιο του δήμου ενώ η ΔΗ.Κ.Ε.Α.Β. ανέλαβε τις δραστηριότητες του Πνευματικού Κέντρου και του Αθλητικού Οργανισμού.

### **Δικτύωση του δήμου**

Παράλληλα, για την εκπλήρωση των στόχων του ο Δήμος, συμμετέχει σε διαδημοτικούς και άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και σε ευρωπαϊκά δίκτυα:

1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ Ν.Π.Δ.Δ. (Α.Σ.Δ.Α.)
2. Περιβαλλοντικός Σύνδεσμος Δήμων Αθήνας – Πειραιά (ΠΕ.ΣΥ.Δ.Α.Π.)
3. Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείων Πόλεων – Προαγωγής Υγείας
4. ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ - ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΑΡΗΕΙΣ» Ν.Π.Ι.Δ.
5. Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

6. Α.Ε. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ- ΘΡΙΑΣΙΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
7. Α.Ε. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
8. ΔΙΚΤΥΟ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ «ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΑ»
9. ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΣΙΓΤΑΝΩΝ «ΔΙΚΤΥΟ ROM» Ν.Π.Ι.Δ.
10. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
11. ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
12. ΔΙΚΤΥΟ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

### **Αξιολόγηση υποδομής, οργάνωσης και λειτουργίας**

Σε σχέση με την αξιολόγηση υποδομής, οργάνωσης και λειτουργίας, εξάγονται τα εξής συμπεράσματα:

- Το Δημαρχείο στεγάζεται σε σύγχρονο κτίριο που έχει υποδομή για ΑμεΑ Η διαρρύθμιση των χώρων και η οργάνωση των υπηρεσιών εξυπηρετούν τον πολίτη.
- Η χωροθέτηση των υπηρεσιών, οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός των υπηρεσιών, παρόλο που έχουν βελτιωθεί σημαντικά την τελευταία 10ετία, έχουν προβλήματα. Ορισμένες υπηρεσίες, ιδίως κοινωνικού χαρακτήρα παρέχονται σε χώρους δυσλειτουργικούς λόγω στενότητας ή αποσπασμένα σε διαφορετικούς χώρους γεγονός που επιδρά και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Οι εγκαταστάσεις για τις υπηρεσίες καθαριότητας, πρασίνου και τεχνικών συνεργειών δεν είναι σύγχρονες.
- Υπάρχει ανάγκη ανανέωσης του εξοπλισμού μηχανημάτων και αυτοκινήτων σύμφωνα με τις ανάγκες των υπηρεσιών, του προσωπικού και της δράσης που αναπτύσσεται σε κάθε τομέα.
- Η συνεργασία ανάμεσα στις διευθύνσεις, τμήματα και υπηρεσίες είναι συνεχής και πολύ καλή.
- Όλες οι υπηρεσίες είναι μηχανογραφημένες. Υπάρχει τοπικό δίκτυο (intranet) και σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω του Σύζευξης.
- Είναι ενδιαφέροντα τα στοιχεία, από μελέτη που έγινε το 2006, για τη χρήση των Η/Υ από τους υπαλλήλους του Δήμου, σύμφωνα με τα οποία: 82% των υπαλλήλων χρησιμοποιεί καθημερινά τον Η/Υ στο γραφείο ή στο σπίτι, 30% χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για την άντληση πληροφοριών, 21%

για ενημέρωση και 24% για άλλους επαγγελματικούς λόγους, 81% χρησιμοποιεί το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για να στείλει ένα κείμενο σε περισσότερα πρόσωπα, 82% θεωρεί αναγκαία την απλούστευση των διαδικασιών στη σχέση υπαλλήλου – πολίτη και 46% την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση. Το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου εμφανίζεται ώριμο να αποδεχτεί την αναβάθμιση της πληροφοριακής υποδομής και έχει κατανοήσει ότι η υλοποίηση του νέου πληροφοριακού συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα διευκολύνει την εργασία του και τον πολίτη.

- Η πληροφοριακή υποδομή θεωρείται σχετικά καλή γιατί σε πολλές υπηρεσίες χρησιμοποιούνται Η/Υ παλιάς τεχνολογίας που μειώνουν την απόδοση και τη δυνατότητα εφαρμογής σύγχρονων προγραμμάτων πληροφορικής. Η αποδοτικότητα των λειτουργιών των υπηρεσιών συνδέεται άμεσα με την υπολογιστική ισχύ των Η/Υ επειδή οι περισσότερες εργασίες εκτελούνται με χρήση τους. Η αναβάθμιση των υπολογιστικών συστημάτων θα μειώσει το φόρτο εργασίας και τις καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του πολίτη που παρατηρούνται σήμερα ενώ ταυτόχρονα θα κάνει δυνατή την αξιοποίηση των διευκολύνσεων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.
- Σημαντικό μειονέκτημα που συνδέεται άμεσα με τα παραπάνω αποτελεί και η μη λειτουργία του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου.
- Επίσης, σημαντικό μειονέκτημα αποτελεί η μη αξιοποίηση της δυνατότητας ηλεκτρονικής διασύνδεσης ανάμεσα στις υπηρεσίες/ τμήματα/ διευθύνσεις του δήμου καθώς επίσης η ηλεκτρονική διασύνδεση με δημόσιους φορείς κλπ. Σήμερα, η ηλεκτρονική διασύνδεση επιβάλλεται για να αντλούνται πληροφορίες και να διεκπεραιώνεται διάφορες διαδικασίες που απαιτούν τη συνεργασία υπηρεσιών γρήγορα και με ασφάλεια. Επίσης επιβάλλεται η διαρκής πληροφόρηση του πολίτη για το ποιες διαδικασίες απαιτούνται για την εξυπηρέτησή του καθώς και η παροχή ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης.

### **Διαχείριση εσόδων και εξόδων, αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας & των πηγών χρηματοδότησης**

Η διαχείριση των εσόδων και εξόδων του Δήμου γίνεται χωρίς ουσιαστικά προβλήματα. Οι υπηρεσίες εφαρμόζουν το Διπλογραφικό και Δημόσιο λογιστικό Σύστημα χρησιμοποιώντας αντίστοιχα λογισμικά προγράμματα. Ιδιαίτερα για το Διπλογραφικό Σύστημα πρέπει να τονιστεί ότι έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στο Δήμο περίπου 2 χρόνια πριν γίνει νόμος του Κράτους.

Ο Δήμος διαθέτει διαχειριστική επάρκεια που απαιτείται για την αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων του Ε.Σ.Π.Α..

#### **Συμπέρασμα**

Συμπερασματικά, η υποδομή, η οργάνωση, η λειτουργία και η διαχείριση των εσόδων και εξόδων του Δήμου θεωρείται καλή. Οι απαιτήσεις της σύγχρονης Αγίας Βαρβάρας για υπηρεσίες, δράσεις και εξυπηρέτηση και οι εξελίξεις στη νομοθεσία

που αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, κάνουν αναγκαία την ύπαρξη αλλαγών τόσο στην οργάνωση όσο και στη λειτουργία του Δήμου. Ειδικότερα μέτρα απαιτούνται για την επίτευξη συστηματικής παρακολούθησης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του Δήμου.

### **Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων**

Με βάση τα παραπάνω προτείνονται:

1. Η δημιουργία σύγχρονων χώρων στέγασης των υπηρεσιών καθαριότητας, πρασίνου και τεχνικών συνεργείων.
2. Η αναβάθμιση, αντικατάσταση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και εκτυπωτών παλιάς τεχνολογίας.
3. Η άμεση ενεργοποίηση του Ηλεκτρονικού Πρωτοκόλλου.
4. Η ενεργοποίηση της on line σύνδεσης ανάμεσα σε υπηρεσίες/ τμήματα/ διευθύνσεις και της on line σύνδεσης με δημόσιες υπηρεσίες & οργανισμούς.
5. Η τυποποίηση εγγράφων και αυτοματοποίηση των διαδικασιών με τη δημιουργία ενός ευέλικτου, εξελιγμένου συστήματος ροής που θα αναγνωρίζει τον τύπο του εγγράφου και θα το προωθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες.
6. Η έκδοση οδηγών υπηρεσιών για την ενημέρωση των πολιτών.
7. Η ηλεκτρονική ενημέρωση και εξυπηρέτηση του πολίτη (μέσω portal και e mail).
8. Η εκπαίδευση του προσωπικού στις νέες τεχνολογίες (στις λειτουργίες του ψηφιακού δήμου, σε σύγχρονα λογισμικά προγράμματα)

## **Κεφάλαιο 1.2: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ**

### όραμα του Δήμου

Αποστολή του δήμου είναι:

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του».

Το όραμά μας είναι η δημιουργία μιας πράσινης, ανθρώπινης πόλης της παιδείας και του πολιτισμού.

Η προώθηση αυτού του οράματος βασίζεται στην εκτέλεση έργων και δράσεων στις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου:

- πράσινη, καθαρή και λειτουργική πόλη
- πόλη της αλληλεγγύης, της παιδείας και του πολιτισμού
- εξυπηρέτηση και συμμετοχή του πολίτη

### 1.2.2. Η στρατηγική του Δήμου

Η στρατηγική του Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του. Η διαμόρφωση της στρατηγικής σημαίνει :

1. τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος και
2. τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ο.Τ.Α. σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η δυσχερής οικονομική κατάσταση της χώρας μας προσδιορίζουν ένα ιδιαίτερο απαιτητικό περιβάλλον όπου οι ευκαιρίες για αναπτυξιακές πρωτοβουλίες είναι λιγοστές.

Ωστόσο, ο δήμος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συνεχιστεί η αναπτυξιακή πορεία του δήμου.

Το παρόν επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει τριετή διάρκεια.

Το πρώτο βήμα για τον καθορισμό της στρατηγικής του Δήμου γίνεται με τον προσδιορισμό των αξόνων, οι οποίοι αφορούν:

Α. την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής  
Β. την ανάπτυξη και ενίσχυση της κοινωνικής μέριμνας και των μέτρων για την απασχόληση και την υγεία

Γ. την ανάπτυξη και ενίσχυση των μέτρων για την αγωγή – εκπαίδευση, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό

Δ. την ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, και στη βελτίωση των σχέσεών του με τους πολίτες, τους λοιπούς δημόσιους και άλλους τοπικούς φορείς.

Επομένως, οι άξονες του στρατηγικού σχεδίου είναι:

- Άξονας 1<sup>ος</sup> «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»  
Άξονας 2<sup>ος</sup> «Κοινωνική Προστασία, Απασχόληση, Υγεία»  
Άξονας 3<sup>ος</sup> «Αγωγή - Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Αθλητισμός»  
Άξονας 4<sup>ος</sup> «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου για την τριετία 2012-2014, ολοκληρώνεται με την εξειδίκευση των αξόνων σε μέτρα και στόχους, που παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

<b>ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ</b>	<b>ΜΕΤΡΑ</b>	<b>Γενικοί στόχοι</b>
<b>1. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής</b>	1.1. Φυσικό Περιβάλλον	1.1.1. Προστασία, οικολογική αναβάθμιση και αξιοποίηση του όρους Αιγάλεω 1.1.2. Βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων

	2. Οικιστικό και δομημένο Περιβάλλον	<p>1. Καθαρό περιβάλλον στην πόλη</p> <p>2. Αύξηση-αναβάθμιση του πρασίνου &amp; των κοινόχρηστων χώρων</p> <p>1.2.3. Ολοκλήρωση πολεοδομικού σχεδιασμού και εφαρμογή των όρων του</p> <p>1.2.4. Βελτίωση της αστικής κινητικότητας και ασφάλειας</p> <p>2.5. Βελτίωση τεχνικών υποδομών και αναβάθμιση δικτύων</p>
2. Κοινωνική Προστασία, Απασχόληση, Υγεία	1. Κοινωνική προστασία	2.1.1. Βελτίωση και επέκταση υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα
	2.2. Απασχόληση	2.2.1. Βελτίωση και επέκταση υπηρεσιών για την προώθηση της απασχόλησης
	2.3. Υγεία	2.1. Επέκταση δράσεων πρόληψης και αγωγής υγείας
3. Αγωγή – Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Αθλητισμός	3.1. Προσχολική αγωγή – Εκπαίδευση	<p>3.1.1. Βελτίωση και επέκταση υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής – Εκπαίδευσης</p> <p>3.2. Βελτίωση κτιριακών υποδομών Προσχολικής Αγωγής – Εκπαίδευσης</p>
	2. Πολιτισμός	<p>3.2.1. Βελτίωση και επέκταση υπηρεσιών Πολιτισμού</p> <p>3.2.2. Βελτίωση και επέκταση υποδομών Πολιτισμού</p>
	3. Αθλητισμός	<p>3.3.1. Βελτίωση και επέκταση υπηρεσιών Αθλητισμού</p> <p>3.3.2. Βελτίωση και επέκταση υποδομών Αθλητισμού</p>



<b>4. Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου</b>	1. Οργάνωση Υπηρεσιών	1.1. Εκσυγχρονισμός-βελτίωση οργανωτικής δομής υπηρεσιών 4.1.2. Αναβάθμιση οργάνωσης-μηχανοργάνωσης, προώθηση ψηφιακού δήμου
	2. Στελέχωση, κατάρτιση, υποδομές και εξοπλισμός	1. Επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό 2. Εκσυγχρονισμός και κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε εξοπλισμό 2.3. Εσωτερική Κατάρτιση
	4.3. Οικονομική διοίκηση και διαχείριση	3.1. Αύξηση των ιδίων εσόδων 4.3.2. Νέο σύστημα κατάρτισης προϋπολογισμού (συμμετοχικές διαδικασίες, κοστολόγηση) .3.3. Αξιοποίηση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας